

r o m a n i

M★U★S★T★A★N★G

w e s t e r n

Z E N G R E J

^v
JAHAČ USAMLJENE ZVEZDE

BROJ 1

CENA 3.50 DINARA

r o m a n i

M U S T A N G

w e s t e r n

Z E N G R E J

JAHAČ USANLJENE ZVEZDE

NASLOV ORIGINALA

ZANE GRAY

THE LON STAR RANGER

PREVOD

SVETOZAR OBRADOVIĆ

LIKOVNO - GRAFIČKA OBRADA

DARKO DUVNJAK

DRAGAN MAKSIMOVIĆ

UREDNIK

MILAN NESIĆ

LEKTOR

ZORA OBRADOVIĆ

KOREKTOR

ZIVAN MUŠICKI

PLASMAN

LASLO JONAŠ

Zapadno od reke Pecos, proširio se Teksas u prostrani divlji kraj, na čijem se severnom delu prostirala peščana pustinja Ljano Estakado. Južni deo tog kraja leži uz Rio Grande. Taj zapadni Texas bio je u ono doba još nenastanjen, ali uprkos vladavini razbojničkih bandi koje su izmakle državnoj službi, prodirali su pioniri sve više i više u taj deo Amerike. Najpre su došli uzgajivači stoke, a zatim su im se pridružili ljudi iz bližih dolina. Nakon toga je nastalo malo selo, a onda je došla željeznica i nastali su gradovi. No još uvek su dolazili pioniri, prodirući sve dalje i dalje u dolinu i šireći se preko ravnice. Ona se uglavnom sastojala od stepe obrasle meskíteom i kaktusima. Na jednom jutru raslo je malo trave, ali zato su tu bili milioni jutara.

Rio Grande je na zapadnoj granici Teksasa tekao nekih hiljadu milja tačno prema jugu, da bi se onda okrenuo prema severu, praveći okuku, na- zvanu Big Bend - veliki lakat. Željeznica je na svom putu ka zapadu popreko prelazila te bregove, a kraj omeden sa severa željeznicom, a sa juga rekam, bio je isto tako pust kao Ljano Estakado. U njemu nije bilo ni jedne jedine naseobine. Ispred Big Benda uzdizala se planina Ord; tu su bile velike farme dok su prema severu ležali gradići Marfa i Alpin.

Kao i ostali delovi Teksasa bio je i ovaj kraj sveta - svet za sebe u kom su veliki uzgajivači stoke morali deliti svoje bogatstvo sa velikim kradljivcima stoke. Na ulazu u taj kraj ležao je gradić Ord, nazvan po tamnoj planini koja se nalazila na milju južnije i uspinjala se u nebo. Prvo je to bilo meksikansko naselje. Još su se mogle razabrati oronule kuće, ali kada su došli kradljivci stoke i banditi, mnogo stanovnika je pobijeno ili isterano. Zato je sada na

vrhuncu razvoja tog zloglasnog gradića živelo u njemu jedva nekoliko meksikanaca koji su mogli birati da li da stanu uz razbojнике ili da divljim momcima postanu mete za vežbe gadanja.

Jednog septembarskog popodneva ujahao je u Ord neki stranac. U tom kraju su svi muškarci bili više manje vredni pažnje, no ovaj je stranac izazvao posebno zanimanje. Osim toga njegov konj je privukao svačiji pogled. Ovde su konji bili očigledno važniji od ljudi. Strančev konj nije bio lep, čak je na prvi pogled bio i ružan. Konj je bio orijaš, crn poput smole, a dlaka mu je bila gusta i nekako kovrdžava, struk dugažak, a udovi teški. U svakom pogledu konj je bio pravi kolos. Jedan od prisutnih spomenu da konj ima lepu glavu. I zaista, kada bi neko video samo njegovu glavu, smatrao bi ga pravim lepotanom među konjima. Isto kao ljudi, i konji pokazuju svoje biće po obliku, veličini i liniji očiju. Oči su mu bile blage i verne poput ženskih očiju. Konj je bio potpuno crn, a nasred čela je imao okruglu belu mrlju.

- Recite gospodine, mogu li znati kako se zove? - povika neki otrcani deran iz čijih je očiju sijala urođena ljubav prema konjima.

- Metak - odgovori jahač.

- Valjda zbog bele mrlje na čelu, zar ne? - šapnuo je dečak svom drugu.

- Taj sigurno ume da skače. To je najveći parip kojeg sam ikada video.

Vranac je nosio veliko crno meksičko sedlo, okovano srebrom, laso, čuturicu sa vodom i mali zamotuljak, uvijen u šatorsko platno. Jahač se očigledno veoma brinuo za svog konja, dok je na svoju spoljašnjost trošio veoma malo vremena i truda. Kaput mu je bio otrcan i prljav, a na čizmama su se videli tragovi kaktusovog trnja. Isto

kao i konj i jahač je bio pravi orljaš. Inače je na njemu bila upadljiva jedino mrka boja lica i kosa koja je na slepoočnicama bila seda. Nosio je dva revolvera, oba dosta nisko ispod pojasa što je u Big Bendu bila odviše obična stvar da bi se na nju neko osvrtao. No oštri posmatrač bi ipak primetio nešto naročito. Jahačeva desna ruka bila je crnija nego leva. Na desnoj ruci, znači nije nikada nosio rukavicu.

Stranac sjaha pred nekom oronulom kućom, na kojoj je stajao natpis svratište. Širokom ulicom među redovima starih dućana i krčmi prolazili su jahači. Ord nije izgledao kao previše živo mesto - činilo se kao da su u njemu Amerikanci poprimiti meksičku tromost. Pred svratištem nalazila se široka veranda koja je ujedno služila i kao pločnik. Na njoj je sedelo i stajalo, naslonjeno na drvene ograde nekoliko muškaraca različitog doba starosti. Većina njih je bila obučena u stara odela, a na glavi su im stajali izgužvani sombreroši. Nekoliko njih je imalo čizme i mamuze, a svi su nosili revolvere za pojasom. Ni jedan jedini nije nosio kaput, ali su svi imali prsluke.

Činilo se da je društvo previše tromo da bi pokazalo radoznalost.

Na prvi pogled bi se moglo reći da su svi dobrodušni, ali to nije bilo ono otvoreno veselje, tipično za kauboje i farmere, a lako bismo odgonetnuli šta su bili još osim toga. Stranac im dobaci pogled i odmah shvati da ta gospoda nisu nikada došli u dodir sa teškim radom.

Iz grupe se izdvojio visoki muškarac dugačkih obešenih brkova.

- Dobar dan, stranče!

Stranac koji se sagnuo da popusti kolan, uspravi se, a zatim kimnu glavom: - Žedan sam!

Na svim se licima pojavio osmeh. To je bio ljubazan poziv. Jedan za

drugim ušli su sa strancem u hotel. Gostionica je bila pusta i puna lošeg zadaha. Čitavu jednu stranu zauzimala je visoka tezga.

- Izvolite gospodo! - poviče stranac. Svi požuriše do tezge. Niko od njih nije primetio da stranac nije tako žedan koliko je tvrdio. Pravio se da plje, a u stvari nije popio ni kapi.

- Ja se zovem Džimi Flečer - reče čovek obešenih plavih brkova. Govorio je kratko i po tonu glasa je pokazivao da pretpostavlja da je njegovo ime poznato. No na stranca nije ostavio nikakav utisak. On odgovori:

- Moje bi ime moglo biti Blezius, ali nije. Kako se zove ovo gnezdo?

- Ova se metropola zove Ord. Niste to znali stranče?

Džim Flečer se leđima naslonio na tezgu. Nekoliko ljudi je prišlo bliže, stvorivši krug. Bili su radoznali, ali spremni da budu uz stranca ili protiv njega, zavisilo je to od toga kako će ispasti ispitivanje koje je započeo Džimi Flečer.

- Zaista ne poznajem Ord. Dosta je daleko od železnice, zar ne, a i putevi nisu baš prvorazredni.

- Koliko daleko mislite ići?

- Dokle stignem - odgovori stranac, oštro se nasmejaviši.

Ovaj odgovor je ostavio snažan utisak na slušaocce. Nekoliko njih je izmenjalo poglede. Flečer je zamišljeno pogladio brkove, a ton mu više nije bio tako oštar.

- Him - nastavi - Ord bi mogao biti polazna tačka, neka vrsta odskočne daske. Verujem da ste već čuli za Big Bend?

- Naravno! Tamo sam hteo da odem - odgovori Duan.

Flečer se okrenu prema čoveku koji je stajao sasvim na kraju grupe.

- Nel, dođi malo ovamo.

Čovek se progurao kroz gledaoce. Bio je to malen čovek, jedva veći od

dečaka i gotovo bled pored tih bronzanih lica. Lice mu je bilo dugačko, sitno i bez izražaja. - Nel, ovo je - reče Flečer, a zatim se okrenu strancu.

- Kako se zovete?

- U poslednje se vreme vrlo nerado predstavljam.

Ta šala je izazvala glasan smeh. Stranac je i dalje ostao hladan i ravnodušan. Nel priđe bliže. Prema načinu na koji ga je Flečer dočekao videlo se da je na pozornicu stupio neko važniji.

- Dolazite li ovamo poslom? - upita kratko. Bezizražajno lice nije bilo u skladu sa zvukom, snagom i okrutnošću njegovog glasa. Taj glas je odavao da ne zna za šalu i ljubaznost i da nema srca.

- Ne - odgovori stranac.

- Poznajete li nekog u ovoj okolini?

- Nikog živog.

- Dakle, samo ste u prolazu?

- Jesam.

- Bežite u pozadinu?

Nastala je pauza. Činilo se da se stranac malo razljutio, jer se oprezno uspravio.

- Budući da ovde u Big Bendu, kako izgleda, žive ljubazni i diskretni ljudi, neće mi biti teško da kažem da. Zaista bežim - odgovori, a u glasu mi se osećala neka poruga.

- Dolazite li sa zapada, iz kraja oko El Pasa.

- Upravo odande.

- Ahl Odande - Nelove su reči odjeknule kroz sobu poput udarca bičem. Sve se utišalo.

- Stranče, vi dolazite dole sa reke. Tamo se ljudi služe ovakvim izrazima. Stranče, vi ste lažovi!

Ljudi se za trenutak razbežaše, zvečeći mamuzama i lupkajući čizmama. Nel i stranac su ostali sami na sredini prostorije.

Divlji momci se nikada ne varaju u proceni hrabrosti nekog čoveka. Nel

je glasno izrekao izazov i ostao spreman. I stranac je odjednom promenio držanje. Učinilo se da se pretvorio u čelični kip - izgleda da je bio naviknut na slične situacije. U očima mu je zasjao čudan sjaj.

- Naravno da sam lagao - odgovori - pa se zbog vaših reči ne mogu uvrediti. Došao sam ovamo da nađem prijatelje, a ne neprijatelja. Čini mi se da vi niste od onih razbijača koji neprekidno žele samo da nekog ubiju. No ako je ipak tako - molim, otvorite ples...Ja naime uvek puštam protivniku da prvi povuče.

Nel je hladno posmatrao protivnika. Na njegovom se licu nije pomerila ni jedna jedina crta, no u pogledu mu se ipak moglo pročitati da se ovde namerio na vrstu koja je potpuno drugačije zvučala nego što je on to očekivao. Pozvan, da posvom izboru počne borbu, ili se povuče, pokaza da je Nel kao pravi revolveraš dorastao položaju.

- Onda propuštam igru, stranče! - reče i okrene se prema tezgi, da naruči viski.

Napetost je popustila, a čutanje prestalo. Sve je bilo rešeno, a Džimi Flečer se pridružio strancu. U njegovim se očima osetilo poštovanje.

- Hm, u nedostatku drugog imena nazvaću vas Dodž.

- Dodž je isto tako dobro ime kao i neko drugo...izvolite opet na čašicu gospodol! A ako ne možete biti ljubazni, budite barem oprezni.

To je bio prvi nastup Baka Duana u malom razbojničkom gnezdu - Ord.

Bak Duan se prisetio događaja od pre tri meseca u kancelariji kapetana teksaških rendžera, Mekenlija, koji mu je tada mirmo rekao:

- Ovo je vaše pomilovanje od guvernera. Kada ga pročitate videćete da za vaše pomilovanje postoji jedan uslov. Potpišite ovo pa ste sve uslove ispunili.

Kapetan razvi papir, pruži Duanu pero, umočeno u mastilo i prstom pokaže jednu tanku tačkastu liniju.

Duanova ruka je zadržala. Prošlo je mnogo godina otkad je držao pero u ruci. Jedva je uspeo da se potpiše, Bakli Duan. Kako mu je čudno izgledalo to ispisano ime.

- Ovde se dakle završava karijera begunca i revolveraša Baklija Duana - reče Mekenli.

Sede, uze pero iz Duanove ruke i poče nešto upisivati na malopre potpisani papir. Zatim ga je pružio Duanu smešeći se.

- Time ste postali članom trupe teksaških rendžera, kompanije A.

- Dakle takol - klikne Duan, shvativši u trenu - hteli biste da postanem vaš jahač.

- Tako jel Upravo to hoću! - odgovori kapetan - A sad slušajte kakvu uslugu tražim od vas. Otkada sam preuzeo zapovedništvo nad teksaškim rendžerima imao sam vrlo mnogo posla. Možda ste čuli da sam neke stvari već obavio. Ne bi imalo svrhe da vam kažem kako su me politički uticaji postavili na to mesto, i da u teksaškoj vladl nisu svi ljudi složni da je trupa teksaških jahača uopšte potrebna i dobra. Ima ih mnogo koji misle, da bi trupu trebalo raspustiti. Ja pripadam stranci koja brani službu teksaških rendžera. Tvrdim da su upravo oni omogućili naseljavanje Teksasa. No ja im moram prikazati uspeh. Do sada sam ga imao, ali ja bih hteo da rasteram sve bande uz Rio Grande. Nisam se još usudio latiti tog posla, jer nisam imao čoveka koji bi mi u tome pomogao. Mislim da biste mi vi u tom poslu mogli biti najviše od koristi.

Odlučio sam da počnem na gore na Rio Grandeu i to sa Čelsedinom. On je najpoznatiji i najmoćniji banditski poglavica, više je nego običan kradljivac stoke. Čelsedin i njegova družina napadaju banke i pljačkaju ih. To je moje lično uverenje no ja ga ne mogu podržati dokazima. Čelsedin ne ostavlja tragove za sobom. On je pametan i lukav. Čini se da ga niko nije video, jer niko ne zna kako izgleda. Ja dakako znam da je i vama nepoznat kraj u kojem vlada Čelsedin. To se područje nalazi pet stotina milja zapadno od kraja u kojem ste se vi zadržavali. Tamo leži gradić po imenu Ferdejl, a to je gnezdo razbojničke bande. Oni pljačkaju i ubijaju kako im se sviđa. Niko ne zna ko im je vođa, a ja bih upravo to hteo da saznam.

Podite sami na put i radite kako hoćete. Vi ste svoj sopstveni gazda, poznajete tu vrstu ljudi i znate kako im se treba približiti. Vreme nikako nije važno. Potrebno je samo da ostanete sa mnom u vezi, a to neće biti lako jer Čelsedin vlada čitavim velikim područjima. Moraćete naći način da me obavestite kad vam ja i moji jahači budemo potrebni. Hoću da razbijemo Čelsedinovu družinu. To je najteži zadatak na granici. Ne bi imalo svrhe da njega samog uhapsimo, a isto tako ni da ga ubijemo, jer ljudi s kojima on radi su izabrani pa su za naseljenike isto tako opasni kao i on sam. Hoćemo da čitavu bandu uništimo i zatvorimo, a ostatak da rasteramo. Vaš zadatak je da ih nađete i udete među njih, da doznate njihove namere, pripremite zamku, u kojoj ćemo onda nastupiti mi - teksaški rendžeri. To je, tako mi boga, velika usluga Duane.

- Prihvatio sam - odgovori Duan.

- Vaš posao će biti tajan. Vi ste od danas jahač u mojoj službi. O tome neće znati niko osim onih kojima ću

ja to poveriti - dok stvar ne sazri. Vi ostanite jednostavno i dalje Bak Duan, sve dok ne dođe čas, da upoznamo Teksas sa tim, da ste i vi teksaški rendžer. Kako vidite, vaša pristupnica nema datuma - niko neće saznati kada ste stupili u službu. Možda bi mogli udesiti da sva vaša dela što ste ih do danas izvršili, ili bar deo njih, mogla biti ocenjena kao dobra dela u državnoj službi. da, mislim, da ćemo to na kraju tako i uraditi.

Mekinli je na trenutak prekinuo svoj brzi govor, počeo grickati cigaru, nabrao obrve i nastavio:

- Niko kao vi ne poznaje tako dobro smrtnu opasnost ove službe. Mogao bih se kladiti hiljadu prema jedan da će te pri tome poginuti. Mogao bih čak reći da ne postoji nikakva mogućnost da izadete živi, kad se to ne bi radilo upravo o vama Bak Duane. Vaša je slava prodrla daleko. Možda će vas to, vaša hrabrost i vaš revolver spasiti. Ja se nadam, ali verovatnoća da ćemo se ponovo videti nije previše velika.

- Ne marim za to! - odgovori Duan - Ali kad bih tamo poginuo, šta...

- Prepustite to meni - prekinu ga Mekenli - Vaši rođaci će odmah saznati za vaš pristup među teksaške rendžere. Ako tamo izgubite život, pobrinuću se za to da vaše ime bude oprano i da svet dozna za vaše zasluge. U to možete biti sigurni.

- Onda sam zadovoljan - odgovori Duan - To je mnogo više no što sam se mogao nadati.

Tako je razgovor bio završen i Duan je odmah otišao u područje uz Nučes. U El Pasu je kupio najboljeg konja i opremio se svim što mu je trebalo za svoj zadatak, a zatim je krenuo nepoznatim putevima. Polako je jahao od grada do grada, od sela do sela, od farme do farme. Svoje razgovore prilagođavao je uvek

prema utisku koji je ostavljao na različite ljude koje je sreo. Predstavljao se kao kauboj, uzgajivač stoke, kupac nekretnina i trgovac stokom.

Još mnogopre no što je stigao u divlji i negostoljubivi Ord, počeo je da glumi begunca koji je morao da beži pred zakonom. Putovao je polako, jer je hteo da upozna zemlju, položaj sela i farmi, rad, običaje, brbljarje, vesele i bezbrižne ljude s kojimaje dolazio u dodir. Stvar, koja ga je najviše interesovala, Čelsedina i družinu, nije nikada spominjao. No onako u razgovoru i prepričavanju starih kaubojskih i farmerskih priča, doznao je mnogo toga što mu je moglo koristiti u njegovim namerama. Kod njegovog poduhvata vreme nije igralo nikakvu ulogu. Ako je trebalo mogao je za izvršenje ovog zadatka upotrebiti i godine. Kada je Duan čuo Flečerovo ime i ugledao pred sobom Nela, shvatio je da je došao upravo na ono mesto na koje je hteo da dođe. Selo Ord je ležalo na rubu prerije, te je bilo na vrlo lošem glasu. Sigurno su ovde vodili skriveni putevi u Big Bend, carstvo razbojnika koje se još niko nije usudio da dira.

Duan se, ne previše, sprijateljio sa Flečerom i još nekoliko drugih momaka koji su rado brbljali i dopuštali da plaća za njih jelo i piće. A onda, pošto je nahranio konja, odjaha nekoliko milja dalje do nekog šumarka koji je već ranije primetio. Ovde je pripremio dvor za noć. Na taj način je postigao dvostruki cilj: u prvom redu ovde je bio sigurniji, a osim toga ovakav običaj će koristiti njegovom glasu. Svet ga mora smatrati beguncem koji se skriva, pravim usamljenim vukom.

Duan je prošao tešku borbu sam sa sobom i najzad odneo mučno zasluženu pobedu. Nikada doduše neće biti srećan, nikad se neće otresti

sablasi koje su ga doterale skoro u očaj i ludilo, ali sada je bar imao zadatak koji je bi za svakog drugog čoveka bio potpuno nemoguć. Osetio je da to nešto naročito znači. Strastveno je prihvatio taj zadatak koji će izbrisati sva njegova dotadašnja dela. Gvozdeni okovi više nisu ugrožavali njegove ruke, a u svojim snovima više nije gledao rešetke i železna vrata tamnice. Nikada nije zaboravio da je slobodan. A u tom osećaju preporoda pojačala se u njemu nova želja da izruči pravdi silnike i zlikovce koji su tlačili zemlju, Čelsedina i njegove drugove. Tu se radilo o kradljivci- ma i razbojnicima, ubicama i zlikovcima koje je trebalo ukloniti. Osećao je kako se u njemu razbukovala lovačka strast. Ponekad se plašio da ga ne izda njegov polet i ponos što pripada trupama teksaških rendžera, a bojao se da stara nasleđena borbenost i želja za ubijanjem ne podignu opet svoje hidrine glave.

Te večeri je rumenilo dugo bojilo zapadno nebo na kojem se isticao tamni vrh planine Ord, lep ali dalek, mračan ali privlačan. Duan je gledao u njega kao začaran. Negde tamo među beskrajnim obroncima , u nekoj tamnoj kotlini ležalo je tajno sedište Čelsedinove bande. Za vreme svog jahanja čuo je Duan mnogo toga o Čelsedinu, o njegovoj bratiji, o strašnim nedelima, o lukavosti i mnogo- brojnim pljačkama, ali nikada nije čuo ni reči o njegovom skrovištu, ni o tome kako on sam izgleda.

Sledećeg jutra vrati se Duan nazad u Ord. Doručkovao je, a zatim pojahao prema severu niz neki kameni put koji je služio za gonjenje stoke.

Budući da je došao sa zapada, put ga je poveo u potpuno nepoznat kraj. Jašuci po njemu, oštro se osvrtao kako bi svaki deo puta zadržao u

sećanju, što bi mu znalo i te kako koristiti. Put se spuštao, a kameni, divlji i šipražjem pokriveni obronci su polako prelazili u dolinu, pokrivenu gustom travom. No ipak nije Duan sve do podne naišao ni na jedno stado stoke, ni jednu farmu. Oko podne ugleda dim železnice, a pošto je jahao još nekoliko sati, došao je u neki grad i doznao da se zove Bredford. To je bio najveći grad, u koji je ušao, odkako je napustio Marfe. Ocenio je da u njemu stanuje hiljadu do hiljadu pet stotina ljudi, ne računajući Meksikance. Kako je grad ležao blizu Orda, svega četrdeset milja udaljen od njega, mislio je Duan da bi bilo dobro, da se neko vreme ugnjezdi u njemu. Privezao je konja pred nekom krčmom i peške krenuo da malo poblize razgleda grad.

No tek kada se spustila tama, video je da je njegova sumnja u pogledu Bredforda opravdana.

Taj grad koji je danju bio tako pospan probudio se u noći. Ceo niz krčmi, plesnih dvorana i igraonica su bile dupke puni. Duan je ušao i začudio se, našavši u njima istu slobodu i razuzdanost kao u starom Blendovom logoru. Zaključio je da će, što više bude pošao uz reku prema zapadu, to ređe nailaziti na čestite gradove i sve češće sretati sumnjive tipove dok će bezakonje postajati sve veće.

Duan se vratio nazad u svoju gostionicu u uverenju da će Mekinlijeva namera, da pročisti Big Bend biti davolski teška, premda bi četa neustrašivih teksaških rendžera koja bi umela vrlo dobro i pucati lako pročistila i taj Bredford.

U gostionici gde se Duan smestio, nalazio se već jedan drugi gost. Teksasani u dugom crnom kaputu i širokom sombreru koji je Duana podsećao na njegovog dedu. Taj čovek je imao prodorne oči, uljudan

način ophođenja i očiglednu naklonost prema društvu i viskiju. Stranac se predstavio kao pukovnik Veb iz Marfe i očigledno je smatrao sasvim razumljivim što Duan nije o sebi dao nikakve podatke.

- To mi je sasvim svejedno, gospodine - rekao je, mahnuvši rukom - Ja sam mnogo putovao. Teksas je slobodna zemlja, a na granici je pametnije da čovek ne pokazuje previše radoznalosti u pogledu svog društva. Meni je sasvim svejedno da li ste vi Čelsedin iz Big Benda ili sudija Litl iz El Pasa. Drago mi je ako hoćete da se kucnete sa mnom.

Duan učtivo odbije ovaj poziv, osetivši da je to učinio toliko uzdržano i dostojanstveno, što pre nakoliko meseci ne bi nikako mogao uraditi.

Ali Duan je umeo dobro da sluša. Pukovnik Veb je između ostalog pričao da je došao u Big Bend da sredi nasleđe svog preminulog brata koji je bio farmer i šerif u gradu po imenu Ferdejl. Pukovnik je rekao: - Nisam našao ni njegovu farmu, ni stoku. Kažem vam, ako je pakao upola tako zao kao što je taj Ferdejl, ne bi da u njemu okajem svoje grehe.

- Ferdejli Mogu razumeti da šerifima tamo nije lako.

Pukovnik je počeo žestoko psovati.

- Moj brat je bio divan šerif pa je čudo da je, radeći u Ferdejlu, tako dugo ostao u životu. No on je bio hrabar i umeo je da puca, a osim toga bio je mudar, da se ograničio na suzbijanje prestupa u svom gradu i najbližoj okolini. Sve ostale razbojnike je ostavio na miru. Ono, što nam na ovoj granici treba je četa teksaških rendžera.

- Znate li te čete? - upita Duan.

- Poznavao sam ih pre deset godina kada sam stanovao u San Antoniu. To

su dobri momci i znače spas za Teksas.

- Guverner Ston nije istog mišljenja - ubaci Duan.

Sada je pukovnik Veb eksplodirao. Očigledno se nije slagao sa načinom guvernerovog upravljanja. Jedno je vreme govorio o politici i o tome kako se gospoda u vladi premalo brinu o nepreglednim područjima uz reku Pekos. Tokom razgovora Duan je uvideo da je pukovnik jedan od onih razboritih i dobro upućenih koje je uvek voleo da sretne. Potrudio se da na pukovnika ostavi dobar utisak. Video je da mu se pružila prilika da stekne vrednog poznanika pa čak možda i prijatelja.

Najzad reče: - Ja sam stranac u tom kraju. Kako stoji stvar sa banditima i skitnicama o kojima ste govorili?

- Prokleta je to stvar, gospodine, i upravo neverovatna. To više nije krađa stoke, već krađa čitavih krda na veliko... Veliki trgovci stoke koji važe kao poštteni ljudi sudeluju u tim krađama isto tako, kao i oni pravi razbojnici. Na toj granici je uvek nestajalo mnogo stoke, ali teškoća je u tome da se ukradena stoka proda. No bande koje rade u prostoru između Bredforda i Valentina očito se ne moraju boriti sa tim teškoćama. Niko nije znao, gde nestaju ukradena stada, a ja nisam jedini koji smatra da ih razbojnici prodaju nekolicini velikih trgovaca stokom. Ovi ih onda ukrcavaju na voz i šalju u San Antonio, Ostin, Nju Orleans pa i u El Paso. Pojašite li velikim putem između Bredforda, Marfe i Valentina, naići će te na klonula stada, a u šipražju odlutala grla.

- To je velik posao - dobaci Duan - A ko su ti veliki trgovci stokom?

Pukovnik Veb se štrencuo kod tog direktnog pitanja. Ljubopitljivo

pogleda Duana i zamišljeno protrlja bradu.

- Dakako da neću spominjati ničije ime. Moje je mišljenje jedno, a direktne optužbe nešto drugo. U ovoj zemlji nije poželjno davati razna obaveštenja.

Kada je Duan sveo razgovor opet na same razbijnike, pukovnik Veb je ponovo počeo slobodnije da govori. Duan nije mogao da prosudi da li je to najomiljeniji pukovnikov predmet razgovora ili su razbojnici i njihova dela zašli toliko u središte javnog interesovanja da je svako morao znati o njima. Najpoznatije ime duž reke bilo je - Čelsedin, no to je bilo samo ime, potpuno odvojeno od neke ličnosti. Nijedan pouzdan čovek kojeg je pukovnik poznao nije video tog Čelsedina, a oni koji su se hvalili sumnjivom čašću tog poznanstva, tako su ga različito opisivali da je Čelsedin postao još tajanstveniji. U Big Bendu tekla je krv poput vode, a sva ubistva pripisivana su Čelsedinu, no ipak je bilo tako da niko nije mogao nekog čoveka po imenu Čelsedin dovesti u vezu sa tim nasiljem.

U upadljivoj suprotnosti s tajnom Čelsedinove ličnosti stajali su karakteri i dela njegovih pomoćnika Pogina i Nela. To su bili poznati banditi. Nel je bio na lošem glasu, ali kao revolveraš sa neverovatnom listom prednjačio je Pogin. Nikada niko nije čuo da je Pogin imao bilo kakvog prijatelja. O njemu je kružilo stotinu priča, u kojima se spominjala njegova hrabrost, njegova veština u pucanju, njegova kartaška strast, njegova ljubav prema konjima i njegovo hladno neumoljivo ubljanje svakog čoveka koji bi mu se usprotivio.

- Čelsedin je strašno ime - rekao je pukovnik Veb - no nekad se pitam nije li to samo ime. Ali kad bi to

zaista bilo tako, ko predstavlja mozak te družine? Iza svih tih pograničnih bandi mora da se skriva pravi umetnik, čovek koji ume da obuzda takve životinje kao što su Nel i Pogin. Ta dvojica su najveći banditi na čitavom zapadu. Dalje na jugu ima još nekoliko revolveraša, ali ja sumnjam da je i jedan od njih ravan Poginu i Nelu, izuzev možda Baka Duana. Jeste li čuli nešto o njemu?

- Jesam, štošta - mirno odgovori Duan - Ja sam iz južnog Teksasa. Bak Duan je znači i ovde poznat?

- Eh, čoveče, a gde njegovo ime nije poznato? Ja sam istraživao njegova dela kao i dela ostalih bandita. Dakako je Duan kao usamljeni vuk tajanstveni čovek, ali ne toliko kao Čelsedin. Ovde o njemu pričaju mnogo toga, ima i raznih strašnih stvari, no tog čoveka obavlja neka romantičnost. Ubio je troje velikih banditskih vođa, Blenda, Hardina i još jednog čije sam ime zaboravio. Hardin je poznat u Big Bendu, imao je ovde i prijatelje, a Blend je bio na zlu glasu uz Rio Grande.

- Prema tome Duan uživa pomalo neobičan ugled zapadno od Pekosa? - upita Duan.

- Ljudi ga smatraju više neprijateljem njemu sličnih nego neprijateljem poštenih ljudi. Čuo sam od poverljivih ljudi da Duan ima mnogo prijatelja i da se cela pokrajina zaklinje u njega. Naravno, po-ajno, jer je za njegovu glavu raspisana nagrada. Njegova slava u toj zemlji se zasniva na njegovoj nedostiznoj veštini baratanja revolverom i njegovom neprijateljstvu prema vođama razbojničkih bandi. Često sam čuo kako uzgajivači stoke govore - Daj bože da Duan jednom dođe i u naš kraj. Dao bih pet stotina pezosa da budem prisutan susretu između njega i Pogina. Čudno

je kako su ti veliki banditi ljubomorni jedan na drugog.

- Da, istina je da je na njima štošta čudno. Je li Čelsedinova družina u poslednje vreme nešto radila?

- Ne. Već nekoliko meseci ovde se nije dogodila nikakva krađa stoke, iako su obavljena razna neobjašnjiva preterivanja stoke. Verovatno su stada koja su sada otpremljena na železnicu sada već odavno ukradena. Čelsedin deluje na velikoj teritoriji. Previše velikoj da bi vesti i u toku nekoliko nedelja mogle svuda stići. Zato nekada i ne čujemo ništa, no ta tišina nagoveštava pre ili kasnije veliku buru. Što su ređi Čelsedinovi udarci to će biti veći i smeliji. Neki misle da Čelsedin nema veze sa napadima na banke i vozove koji se poslednjih godina ovde događaju, ali ja ne mislim tako. Svi ti napadi su bili previše dobro smišljeni i previše tačno izvedeni da bi ih mogli izvršiti Meksikanci ili obične skitnice.

- A šta mislite o budućnosti? Kako će se sve to jednom završiti? Hoće li razbojničke bande biti uništene?

- Nikada! Uz Rio Grande biće uvek takvih ljudi koji su izvan zakona. Ni sve vojske celog sveta ne mogu počistiti hiljadu i pet stotina milja dugu šikaru uz obalu reke. No divno vreme razbojničkih bandi u kojem uživaju velike vođe završiće se pre ili kasnije. Razbojnici dolaze na jugozapad, ali nema ih toliko i ne dolaze tako brzo kao pioniri. Osim toga razbojnici se međusobno uništavaju, a i farmere već polako hvata bes. Nisu se doduše još odlučili da pređu u akciju, ali i to će uskoro doći. Čim dobiju vođu oni će početi da se bore. Verujte, doći će i do toga. Govori se o vidilantima, kakve su već organizovali u Kaliforniji. Sad se o tome samo govori, ali doći će i to vreme. Tada će Čelsedinovi i Poginovi dani biti odbrojani.

Idućeg jutra uzjahao je Duan konja i odjahao prema Ferdejlju, ustanovivši da se to mesto nalazi dva dana jahanja severno od Bredforda. Dva puta nedeljno tim putem su prolazila i poštanska kola.

Duan je polako jahao. Hteo je da upozna zemlju. Što je dalje putovao, to je nailazio na više trave, ali začudo na manje stada. Upravo kada je zalazilo sunce, ugledao je hrpu koliba od Ilovače koje su nekako ležale na sredini puta između Bredforda i Ferdejla. Kako je Duan čuo, tu se nalazila udobna gostionica za putnike.

Pošto je zaustavio konja ispred vrata, pozdraviše ga prilično hladno gostioničar, njegova porodica i par besposličara.

- Jeste li videli poštanska kola? - upita jedan od njih.

- Evo ih dolaze! - reče drugi - Džozel je večeras proketo brzo vozio. Daleko na putu Duan ugleda oblak prašine, konje i kola koja su se tresla i njihala. Pošto se pobrinuo za konja, vratio se besposličarima pred gostionicu. Čekali su poštanska kola onako kako to obično čekaju ljudi odvojeni od sveta. Najzad se velika, uprljana blatom kola dokotrijaše pred gostionicu. Na njima je bila naslagana čitava gomila prtljaga, a na zadnjem delu kola su bili privezani kovčezi. Iz kola je izašlo nekoliko putnika, od kojih je troje privuklo Duanovu pažnju. Prvi je bio neki visoki, crmomanjasti, upadljiv muškrac, a uz njega dve dame, obučene u dugačke sive kapute, dok su im lica bila prekrivena koprenom.

Duan je čuo kako je gostioničar nazvao gospodina pukovnikom

Longstritom. Kada su svi ušli u kuću, čule su Duanove oštre uši jošnekoliko reči, iz kojih je mogao zaključiti da je Longstrit gradona- čelnik Ferdejla.

Sada je i Duan ušao u kuću gde je već bila spremna večera. Za stolom su upravo nasuprot pukovniku sedele one dve dame koje su pobudile Duanovu pažnju.

- Zavidim tim sretnim kaubojima, Rut! - rekao je Longstrit.

Rut je bila lepa devojka kovrdžave kose i smeđih očiju. Po tim rečima zaključio je Duan da je devojka došla u posetu u zapadni Texas. Međutim progovorila je i druga devojka, a njen čisti glas naterala Duana da je bolje pogleda. Bila je tako lepa da nikada u životu nije video tako lepu ženu. Vitka, no tako razvijena da joj je Duan dao dvadeset godina, pa čak možda i neku više. Bila je tako savršena da Duan nije mogao ništa lepše ni zamisliti. Ni malo nije ličila na pukovnika koji je očigledno bio njen otac.

Izgledala je umorna i mirna pa čak i malo melanholična. Lice joj je bilo neobično fino rezano, koža glatka tamne boje, oči crne poput noći, a nos uzak i ravan. Usta joj nisu bila mala, ali divno izvajana, a kosa crna poput čadi. Sve to je davalo utisak savršene lepote. Duan ju je smatrao potomkom neke stare francuske porodice iz istočnog Teksasa, a kada ga je pogledala privučena njegovim prilično upornim pogledom, bio je siguran da je to zaista tako. Odjednom oseti kako se zacrveneo. Možda je suviše nepristojno iako nesvesno buljio u nju. Ali koliko godina je prošlo odkako je poslednji put ugledao takvu devojkicu. Obori oči i zagleda se u svoj tanjir, no učinilo mu se da se i devojke za njega interesuju. Posle večere sastali su se gosti u svečanoj sobi u kojoj je iz kamina strujala neobična toplina.

Duan je seo za jedan sto i počeo je da čita novine koje je na njemu našao. Odjednom je podigao pogled i primetio tamna lica dvojice muškaraca. To su bili stranci koji se do sada nisu prikazivali, a sada su iz hodnika zavirivali u sobu. Čim su primetili da ih Duan posmatra odmah su se povukli. Njihovo je ponašanje Duanu bilo sumnjivo. Sedamdesetih godina u Teasu je vladala loša politika: Ne obazirati se na strance. Duan je časak razmišljao, a onda izašao da malo pogleda te ljude. Hodnik je vodio na dvorište na čijoj je suprotnoj strani ležala prljava mala krčma. Ušao je unutra i video gostioničara koji je strancima točio viski. Kada je Duan ušao u krčmu, pogledaše ga oba stranca, a jedan od njih nešto šapnu. Duanu se učini da ga je negde već video, no u Teksasu, svi muškarci žive pod vedrim nebom, imaju ista bronzana, a često i surova lica. Ali godine koje je Duan proveo na granici povećale su njegovu urođenu sposobnost da pogađa karaktere. Odmah je znao da sa tom dvojicom stranaca nisu čista posla.

- Da popijemo koju! - upita jedan, a obojica su ispitivački posmatrali Duana.

- Ne, hvala, ne prija mi. Može li se nešto obaviti u Big Bendu? - upita Duan.

Oba se muškarca trgoše. Duanu je bio dovoljan jedan pogled da prepozna tip bandita na koje je često mogao naleteti duž celog Rio Grandea. Njihovo čudenje mu je pokazalo da ima pravo. Krčmar se nestrpljivo počeo okretati, očito isto tako začuđen kao i njegovi gosti. Niko više nije rekao ni reč, a stranci su izašli.

- Recite, gostioničaru, poznajete li ove ljude?

- Ne.

- Odakle dolaze?

- Koliko se sećam ujašio je svako sa svoje strane - odgovori krčmar, položivši obe ruke na tezgu i oštro pogledavši Duana.

- Ovde su jeli i rekli da dolaze iz Bredforda. Stigli su ovamo posle poštanskih kola.

Kada se vratio u sobu tamo nije našao pukovnika Longstrita, a i neki drugi putnici su već bili izašli. Na stolici na kojoj je do maločas sedeo Duan, sedela je sada Rut, a nasuprot njoj gospođica Longstrit.

Duan se obrati direktno njima rekavši: - Oprostite, hteo bih vam reći da se ovuda vzmaju neke sumnjive skitnice. Upravo sam ih video. Sigurno spremaju nešto zlo. Recite gospođinu ocu da bude oprezan. Zaključajte vrata, a noću i prozore.

- Oh - tiho klikne Rut - Rej, jesi li čula?

- Hvala vam lepo, mi ćemo se pripaziti - ljubazno odgovori gospođica Longstrit. Lice joj je prebledelo - Videla sam te ljude kako su izvirivali iza vrata. Imali su tako sjajne, crne oči. Postoji li zaista opasnost?

- Verujem da postoji - odgovori Duan.

Odjednom se začuše brzi i tihi koraci... A zatim grub glas: - Ruke u vis!

Niko nije tako brzo mogao da shvati ozbiljnost tih reči kao Duan. Njegove ruke poleteše u vis. Gospođica Rut je tiho kriknula i pala sa stolice, a gospođica Longstrit je prebledela dok su joj se oči razrogačile. Obe devojke su gledale nekog iza Duanovih leđa.

- Okreni se - zapovedio je isti glas.

Visoki tamnopusli stranac koji je u krčmi šaputao sa svojim drugom i pozvao Duana da pije sa njima, držao je sada revolver uperen u njega. On stade tik uz Duana, pritisne mu desnom rukom oružje na grudí, a levu zavuče u njegov džep i izvuče odande

snop novčanica. Zatim mu uze revolver, pa lupi o njegov drugi bok, očigledno tražeći i drugi revolver. Kada je to obavio, napravio je dva koraka u nazad, a na licu mu se ocrtavao izraz zlobnog zadovoljstva. Po tome je Duan zaključio da je pred njim stajao običan lopov, novajlija u tom poslu.

Drugi je razbojnik stajao na vratima, uperivši revolver u ostala dva muškarca koji su se nalazili u sobi i poplašeni čutke stajali.

- Požuri, Bill - povikao je čovek sa vrata, osvrćući se. Spolja se začuo topot konja. Normalno je bilo da su razbojnici pripremili konje. Bil prođe sobom, surovo i bezobzirmo udari oba muškarca drškom revolvera i pretraži im džepove. Njegov drug sa vrata je ponovo povikao: - Požuri! - i zatim nestao. Duan se začudio što se nije pojavljivao gostioničar, pukovnik Longstrit i druga dvojica putnika. Bradati razbojnik je brzo pretraživao ostalu dvojicu putnika, a Duan zaključí iz njegovog režanja da je plen bio slab. Zatim se još jednom okrenuo. Duan se nije ni pomerio. Stajao je sasvim miran podigavši obe ruke. Razbojnik pođe malo nazad i svojim krvlju oblivenim očima pogleda devojke. Rej Longstrit nije ni trepnula, dok se Rut gotovo onesvestila.

- Da niste ni pisnuli! - surovo prošaputa razbojnik. Dođe do Rut i uperi revolver u nju. Duan je sada znao da nije nikakav kavaljer, već obična bitanga i pljačkaš. U džepu je imao još jedan mali revolver koji razbojnik prilikom pretresa nije opazio. U mislima je odmeravao mogućnosti koje su mu se pružale.

Međutim, razbojnik je siknuo: - Novac, nakit, brillijante - na šta je Rut pala u nesvest. Bandit se okrenu ka Rej Longstrit koja je stajala pred njim, položivši ruku na grudí. Očito je

razbojnik taj pokret razumeo tako kao da ona tu skriva nešto naročito vredno, no Duan je znao da je samo nehotice položila ruku na srce koje je žestoko kucalo.

- Napolje sa tim! - grubo zapovedi razbojnik pruživši ruku prema devojci.

- Da se niste usudili da me dotaknete! - poviče ona, a oči joj planuše.

Nije se ni maknula: bila je hrabra. Duan se trgnu. Osetio je da mu se pruža prilika. Naučio je čekati, no to čekanje je nekad bilo vrlo teško. Rut je ležala onesveščena, i to je bilo dobro, a gospodica Longstrit je imala nameru da se odupre i to je moglo koristiti Duanovim namerama, dok je njoj moglo samo naškoditi. Bandit je dva puta zamahnuo rukom prema njoj, no njoj je uspelo da se izmakne, a tek treći put uhvatio je njenu bluzu i povukao je. Pojavilo se lepo rame, belo poput snega. Devojka krikne. Pomisao da će biti pokradena ili ubijena nije toliko uzdrimala njenu hrabrost kao ovaj surovi potez. Bandit je bio napola okrenut od Duana. Zbog njega ne bi Duan dalje oklevao, ali zbog nje! Razbojnikov revolver je bio udaljen samo jedan palac od njenih grudi i Duan je video samo to. U tom momentu začuo je neki besni krík i okrenuo glavu. Na vratima je stajao pukovnik Longstrit, sav zapenušao od besa. Nije imao oružje, ali se nije ni malo bojao, već se opet nešto proderao. Duan je hitrim pogledom primetio da se razbojnik zbunio. Pomislio je da će pucati na Longstrita, ali umesto toga otvorili su se prsti koji su držali bluzu gospodice Longstrit, a druga ruka, u kojoj je bandit držao revolver, polako se spustila, sve dok cev nije bila uperena u zemlju.

Duan strelovitom brzinom povuče svoj revolver i opali. Metak zasuži, ali

on nije mogao reći da li je pogodio razbojnika ili se zabio u tavanicu. Opalio je i banditov revolver, a da nikom nije našao. Razbojnik pade, a krv mu obli lice. Duan je odmah shvatio da mu je metak okrznuo glavu i samo ga ranio.

Gospodica Longstrit zatetura, i bila bi pala da je Duan nije pridržao. Do divana je bilo nekoliko koraka. Odneo ju je donde, položio na divan, a zatim istrčao iz sobe, prešao dvorište krčme i izašao u vrt. U mraku su stajali osedlani konji, verovatno pripremljeni za bandite. Banditov saradnik je međutim već bio nestao. Duan se vrati u sobu u kojoj je u međuvremenu nastala paklena galama.

Gostioničar je u sobu uleteo sa vilama u rukama, očigledno je bio u štali. Dok je kočijaš Džoel pokušavao da umiri putnike, u sobu je ušla žena jednog putnika i počela se derati. Obe devojke su bile tihe i blede. Razbojnik je još uvek ležao gde je i pao i Duan primeti da je uprkos svemu dobro nišanio. Najviše ga je začudio Longstritov bes. Pukovnik je besneo i urlao poput uhvaćenog lava. Još nikada nije video takav napad besa. Kada je za trenutak začutao, gostioničar je počeo govoriti ostrim glasom:

- Čoveče, zašto toliko besnite? Niko nije povredn i sve se dobro završilo. Tako mi boga, ja nisam imao nikakve veze sa njima.

- Trebalo bi da vas ubijem - zagrmio je Longstrit, glasom čija je snaga iznenadila Duana. Kleknuo je pored razbojnika i ustanovio da ga je kugla pogodila sa strane u slepoočnicu, otkinula mu velik komad kože i onda skliznula niz kost. Nije bio ozbiljno ranjen te se počeo vraćati k svesti.

- Odnosite tog lupeža napolje! - zapovedi Longstrit i okrene se ka ćerki.

Duan uze svoj novac i revolver, vrati putnicima njihovo vlasništvo, a zatim prepusti ranjenika krčmaru i kočijašu koji su ga iznosili iz sobe.

Gospođica Longstrit se uspravila na divanu, bleđa, ali sabrana. Uz nju je ležala Rut koju je očito pukovnik tu doneo. Bila je sasvim mirna, na lice joj je bilo bledo i vlažno, a oči uokvirene podočnjacima. Pukovnik je bio ljubazan i pažljiv prema obe dame. Bavio se sa Rut, pokušavajući da je smiri i govoreći joj da pustolovina nije bila tako opasna i da treba da nauči, da bude hrabra jer joj se svaki čas štošta može dogoditi.

- Mogu li vam pomoći? - upita Duan.

- Mnogo vam hvala - odgovori pukovnik - Verujem da više nema posla za vas. Ali zabavljajte ove poplašene devojke, dok ja ne izađem i ne pogledam šta se desilo sa tim tvrdoглаvim razbojnikom.

Još jednom je rekao devojkaama da nema više opasnosti, a onda je izašao. Gospođica Longstrit je levom rukom skupila svoju pocepanu bluzu, a desnu je pružila Duanu. On je nespretno prihvatio, a istovremeno ga je obuzelo neko čudno osećanje.

- Vi ste mi spasili život, reče ona ljubazno, ali ozbiljno.

- Nisam, nisam. Bandit bi vas udario ili povredio, ali ništa više.

- U očima sam mu videla da bi me ubio. Mislilo je da imam pod bluzom skriven nakit. Nisam mogla da podnesem njegov dodir. Branila bih se pa bi mi život sigurno bio u opasnosti.

- Jeste li ga ubili? - upita Rut.

- Nisam, nije ozbiljno ranjen.

- Drago mi je da je ostao u životu - reče Rut i zadrhta.

- Moje namere nisu nikako bile miroljubive - nastavi Duan - Moj položaj je bio težak, jer vidite: on je bio pijan pa sam se bojao da bi mu

revolver mogao sam opaliti. On je neoprezni ludak.

- Pa ipak ste mi rekli da me niste spasili? - brzo je primetila gospođica Longstrit.

- Ostavimo to...

- Ne, ne, sve mi morate ispričati - zamoli Rut.

Malo zbunjen ispriča Duan napad sa svog gledišta.

- Vi ste dakle sve vreme stajali ovde uzdignutih ruku i niste mislili ni na šta drugo do na pogodan trenutak u kom biste mogli povući vaš revolver? - upita Rut.

- Mislim da je bilo tako - odgovori Duan.

- To je bila sreća za nas, Rut - Rekla je zamišljeno Rej Longstrit - da je ovaj gospodin slučajno bio ovde. Tata se samo ruga i smeje opasnosti. Kao da je mislio da je situacija potpuno naivna, da bi kasnije ipak pobesneo.

- Putujete li sa nama u Ferdejl? - upita Rut ljubazno pruživši ruku - Ja sam Rut Herbert, a ovo je moja sestrična Rej Longstrit.

- Da i ja putujem tamo smušeno je odgovorio Duan. Nije znao kako da održi svoj položaj.

Uskoro se vratio i pukovnik Longstrit, dosta hladno je zaželeo Duanu laku noć i odveo dame u sobu.

Duan je izašao da pogleda ranjenog razbojnika i da mu postavi nekoliko pitanja, ali se začudio kada je video da ga nema, a isto tako ni njegovog konja. I gostioničar se začudio, rekao je da je ranjenika položio na pod u krčmi.

- Da li se osvestio? - upita Duan.

- Jeste. Zatražio je piće!

- Je li rekao nešto?

- Meni ne, ali sam čuo da razgovara sa pukovnikom.

- Mislite li na pukovnika Longstrita?

- Da. Taj je baš pobesneo, zar ne? Kao da sam ja krivac za taj napad.

- Šta vi mislite o besu starog gospodina? - upita Duan.

Gostioničar se počeo po glavi. Govorio je iskreno.

- Hm, ni ja ne znam šta da o tome mislim. Verujem da je ili lud ili hrabriji od većine Teksašana.

- Možda je hrabriji. A sada mi pripremite krevet, gostioničaru.

Duan je legao u krevet, gledao u mrak i razmišljao o doživljajima te večeri. Potpuno ga je zbunio pukovnikov bes u prilikama u kojima bi skoro svaki Teksašanin ostao hladan, pa je taj bes pripisao pukovnikovom kolerčinom temperamentu. No razbojnikovo ponašanje, pošto je Longstrit počeo vikati, nije mogao razumeti. Taj se nitkov, bez sumnje hrabar i drzak, uplašio. Takav strah, neodlučnost i spuštanje oružja mogla se pripisati samo tome što je došao pukovnik. Zašto se bandit sav ukočio kad je ugledao Ferdejskog gradonačelnika. Na to pitanje Duan nije uopšte uspeo da nađe odgovor. Na svaki način činilo se da je Longstritovo držanje uplašilo razbojnika.

Duan je temeljito razmišljao o tom slučaju primivši na njega svo svoje znanje i iskustva iz nasilnog teksaškog života. Došao je do zaključka da je istog trena kada se pojavio pukovnik Longstrit, prestala opasnost za njegovu ćerku. Ali zašto? Na to pitanje Duan nije mogao da odgovori. A onda taj bes! Duan je došao na ideju da je taj bes bio izazvan činjenicom da je upravo njegova ćerka bila napadnuta. No stvar je i nadalje ostala nejasna, pa Duan zaključl da će i dalje o tome razmišljati, i da će pažljivo pratiti šta se oko njega događa.

Sledećeg jutra Duan je saznao da se to mesto zove Sanderson i da je veće nego što je mislio. Pošao je niz glavnu ulicu i vratio se nazad. Stigavši

do gostionice naišao je tu na nekoliko jahača koji su silazili sa sedla. Na vrata je izašao Longstrit sa obe dame i Duan začu kako pukovnik uzviknu. Ispružio je ruku i pozdravio nekog visokog muškarca, no pri tom je izgledao iznenađen i ljut, pa je nešto energično govorio, ali ga Duan nije mogao razumeti. Visoki se jahač nasmešio, ali je Duan primetio da je bio zlovoljan, sve dok nije ugledao Rej Longstrit. Odjednom mu se lice promenulo i on mahnu širokim sombrerom. Duan priđe bliže.

- Jesi li došao kolima? - upita Longstrit.

- Ne, dojahao sam - glasio je čvrst i oštar odgovor.

- Hm, ja ću ti nešto kasnije ispričati - zatim se pukovnik obrati ćerki:

- Rej, ovo je tvoj bratić o kome sam ti govorio. To je Flojd Lovson sa kojim si se pre deset godina igrala, Flojd ovo je moja ćerka Rej i moja nećaka Ruf Herbert.

Duan je imao običaj da svakog čoveka kojeg sretne oštro proceni. Sada je igrao opasnu igru, pa je razumeo da je Lovson važna i neobična ličnost. Zbog toga je pažljivo odmeravao Flojda Lovsona.

Njemu još nije bilo ni trideset godina, a na slepoočnicama su mu se pojavile sede. Lice mu je bilo tamno i glatko obrijano, ali u njemu su bile urezane divlja ćud i razuzdan život. Imao je podočnjake, usta su mu bila stroga i nepokretna, a brada uglasta. Njegovo je mračno, neprijatno lice izgubilo svu tvrdoću čim bi se nasmejao. Kompletno ponašanje je odavalo neobičnog čoveka. Govorio je mimo i tih. Duan je bio uveren da je Flojd Lovson morao pobeći iz nekog grada na granicu, kao što su to morali mnogi mladići i da mu je ovde surov i divlji život malo izbrisao ugladenost dobrog vaspitanja, ali ga nije sasvim uništio.

Činilo se da se pukovnik Longstrit nije previše radovao Lovsonovom dolasku. Nešto Duanu nije bilo jasno. U njemu se probudila radoznalost, ali poštanska kola su već bila spremna za polazak pa mu se više nije pružila prilika da radoznalosti udovolji.

II

Duan je uzjahao konja i pojahao za poštanskim kolima kroz grad širokim putem koji je očigledno dugo i redovno bio u upotrebi. U toku popodneva kočija se tri puta zaustavila. Jednom na nekom pojilištu, zatim kod nekih kola kojima je upravljao neki kauboj i najzad uz neko malo imanje koje je očito pripadalo pukovniku Longstritu.

Posle toga kočija se više nije zaustavljala do Ferdejla. Uz put su naišli samo na nekoliko usamljenih fami od kojih je svaka zauzimala veliko područje.

Uskoro je Duan sa jedne uzvisine ugledao Ferdejl kao zelenu mrlju u beskrajno sivoj boji okoline. U teksaškoj pustinji pogled na zeleno je predstavljao pravi odmor. U toj su pustinji pioniri svojim naseljima napravili pravo čudo, stvorivši oaze, kao što je Ferdejl.

Prvim pogledom oštre Duanove oči pronašle su veliko imanje pukovnika Longstrita. Kuća mu je ležala na jednom brežuljku nedaleko od ivice gradića. Bila je to jedna veoma velika zgrada, pokrivena krovom od crvenih crepova. Oko nje je sve bilo zeleno, a između zelenila isticali su se štale i ambari svojim sivim krovovima.

Duan je ubrzo dojahao do senovite ivice gradića i ušao u Ferdejl, obuzet nekim osećanjem koje bi mogli nazvati mešavinom radoznalosti, očekivanja i čežnje za akcijom. Jahao

je glavnom ulicom. Sa obe strane su se nalazile gostionice, krčme i dućani, jedan do drugog. Sa obe strane pločnika stajali su privezani za drvene stubove konji, a ponegde su se nalazila i po koja kola. Ulica je bila bučna i živa.

Na prvi pogled Ferdejl nije izgledao drugačije nego svi pogranični gradovi pa se Duan malo razočarao. Budući da se već približavala noć, Duan sjaha ispred jedne male gostionice čiji se vlasnik zvao Larami. Neki dečak prihvati njegovog konja, a Duan ga poče ispitivati o Ferdejlu, prešavši postepeno na ono što ga je interesovalo.

- Ima li pukovnik Longstrit mnogo momaka?

- Vrlo mnogo - odgovori dečak - Ali mi ne znamo koliko kauboja radi za njega. Jedni dolaze, a drugi odlaze. Ja ne poznajem ni polovinu njegovih ljudi.

- Prolazi li ovuda mnogo stada?

- Neprekidno prolaze - odgovori dečak pogledavši sa strane Duana.

- Ima li kradljivaca stoke?

Dečak nije u znak potvrde klimnuo glavom kao što je to Duan očekivao, zato nastavlja sa ispitivanjem.

- Dešava li se štogod u Ferdejlu? Neko mi je pričao da su dole uhapšena dva kauboja.

- I ja sam to čuo. Džo Bin i Brik Higin. Oni su odavde, ali su retko ovde. Obojica su Longstritovi momci.

Duan nije hteo da izgleda previše radoznao pa je promenio temu razgovora. Posle večere se prošetao glavnom ulicom. Kad se smračilo, ušao je u neku gostionicu, kupio nekoliko cigara, da bi zatim seo i posmatrao. Potom je otišao u drugu krčmu koja je izgledala prilično oronulo, no iznutra je bila lepo uređena i vrlo dobro osvetljena. Mnogo muškaraca je dolazilo i odlazilo, sve su to bili momci koji su

se osećali na konje i duvan. Duan je neko vreme sedeo, a zatim je ušao u prostoriju gde se nalazila tezga. Ušao je u veliku četverougaoonu sobu, osvetljenu sa šest svetiljki. Na jednoj strani je stajala tezga, a sav ostali prostor je bio ispunjen stolovima i stolicama. Za svim stolovima ljudi su se kartali. Duan je neko vreme sedeo ovde i video da su stranci u Ferdejlu isuviše uobičajeni da bi se neko na njih osvrtao. Zatim se vratio u gostionicu kod Laramia, gde je unajmio sobu.

Seo je na stepenice koje su vodile u mali restoran. Tu su razgovarali dvojica muškaraca, a da nisu primetili Duana.

- Larami, kako se zove stranac? - upita jedan od njih.

- To mi nije rekao - odgovori gostioničar.

- Pravi kolos - nekako mi je čudan. To nije kauboj. Šta misliš o njemu? Dobio sam utisak da je on jedan od onih Teksašana, koji mogu godinama jahati tragom nekog čoveka da bi ga ubili, čim bi ga sreli.

- I meni se tako čini, Larami, pa bi mi bilo drago da je došao da ubije Lo...

- Pst - prekinuo ga je Larami - Jesi li lud pa tako brbljaš?

Razgovor su nastavili tiho, pa Duan nije mogao ništa da razume. Najzad je gost otišao, a Duan je ušao u kuću, seo i počeo se raspitivati o Ferdejlu. No očigledno da gostioničar nije bio raspoložen za razgovor.

Duan je zamišljen otišao u svoju sobu. Da li se onaj gost nadao da će neko doći da ubije Longstrita?

Činilo se kao da je upravo to hteo reći. Nešto nije bilo u redu sa gradonačelnikom Ferdejla. Duan je to osećao, a isto tako je osećao da je Floyd Lovson zao i opasan. Odlučio je da se prijatelji sa gostioničarom. Poslednje misli, pre no što je zaspao,

uputio je Rej Longstrit. Morao je misliti na to kakav je neobičan utisak ostavio na njega susret sa tom devojkom, setio se onih davno prošlih dana u kojima je jedna devojka sačinjavala deo njegovog života.

Koliko je beskrajnih, tamnih i žalosnih dana prošlo između sadašnjosti i onog vremena! Nije više imao pravo da sanjari o devojci kao što je Rej Longstrit, ali nije se mogao osloboditi njene slike.

Sledeći dan, proveo je u gostionici lenčareći. Nije se više trudio da se nametne ćutljivom gostioničaru. Ali sada mu se više nije žurilo. Zadovoljio se time da posmatra i prisluškuje. Te večer je došao do uverenja da je Ferdejl ipak bio ono što je kapetan Mekinli slutio i da ga čekaju neobične pustolovine. I idući dan je proveo u prisluškivanju i čekanju. Jednom je onako uzgred spomenuo gostioničaru da nekog traži, a Larami je posle toga postao malo poverljiviji i malo manje suzdržan. Počeo je odgovarati na njegova pitanja pa je Duan uskoro doznao da je Larami nekada poznavao i bolje dane i da je sad siromašan i ogorčen. Neko mu je naneo tešku nepravdu.

Prošlo je više dana, a Duan nije uspeo da stekne Laramijevo poverenje. Zato su se na svim uglovima i pred svim dućanima nalazili besposličari koji su rado brbljali. Uskoro je zaključio da se u pogledu kartanja i tuča Ferdejl može meriti sa Hantsvilom. Glavna ulica je uvek bila puna zaprašanih i osedlanih konja, a sam grad pun stranaca. Duan je došao do zaključka da su Sanders,

Bredford i Ord bili u neku ruku samo predgrada Ferdejlja. Ovde se sigurno nalazilo tajno sedište otimača stoke i razbojnika.

Duana je međutim začudilo da je Longstrit, gradonačelnik Ferdejlja, svaki dan zasedao sudom. Čisto nesvesno Duan je naslutio da su sudske sednice samo maska, samo rujanje zakonu. Slutio je ti i pre nego što mu je jedan slučaj pružio dokaze o tome. Ali čemu je služila sva ova gluma.

Duan je sam sebi prebacivao što je sumnjao u pukovnika Longstrita, a istovremeno mu je bilo jasno da je sebe osuđivao samo zato što je pukovnik bio otac lepe Rej. Doznao je da je Rej Longstrit tek nedavno došla kod oca u Ferdejl. Longstrit je ranije bio plantažer u Luiziani. Bio je veoma bogat stočar, pa i trgovac stokom, a Flojd Lovson njegov pomoćnik i drug u poslu.

Popodne jednog dana svog boravka u Ferdejlu, vratio se Duan kući u gostionicu. Tek kada je ušao, neki momak ga je grubo odgurnuo i potrčao pored njega.

U sobi na podu je ležao Larami, lice mu je bilo umrljano krvlju, ali je izgledalo da nije ozbiljno povređen.

- Ko je to bio? Šta se dogodilo? - upita Duan.

- Bo Sniker! Udarilo me je pokušavajući da provali flijoku sa novcem! - odgovori Larami, pokušavajući da se uspravi.

- Jeste li teško ranjeni?

- Mislim da nisam. Bo nije trebao da me udari, ja sam i bez toga opljačkan.

- Potraziću tog momka - reče Duan i krene žurno prema vratima. Pogledao je niz ulicu, ali nije video nikog ko bi stasom i likom odgovarao napadaču.

Zatim se okrenuo na drugu stranu i ugledao nakog mladića kako žuri, često se osvrćući. Duan mu povika da

stane i požuri za njim, ali Sniker počeo trčati. Duan potrčao za njim da ga uhvati pri čemu su ga vodila dva razloga: bes koji je osećao prema napadaču i želja da stekne gostioničara za prijatelja, jer je znao da bi mu ovaj mogao štošta ispričati.

Duan je znao da brzo trči, pa se sve više približavao Snikeru. Ovaj je nekoliko puta pokušao da pobegne u stranu, ali nije uspeo da se sakrije. Zatim je potrčao preko polja prema brežuljku, na kojem je stajala Longstritova kuća. Duan se približio mladiću i skoro ga je stigao kad ovaj utrči u grmlje. Duan ga je pratio pogledom i video kada je momak utrčao u dvorište i krenuo pravo u Longstritovu kuću.

Duan nije hteo da stane, iako mu je cela stvar izgledala čudno. Nije zastao da razmislija već je ušao kroz prva otvorena vrata. Vodila su u neki hodnik, a hodnik u malo dvorište, popločano kamenim kockama. Na sredini dvorišta se nalazilo žbunje i cveće. Duan potrčao preko dvorišta i odjednom se nade pred Rej Longstrit i nekoliko mladih ljudi. Očito se kod nje sastalo društvo. Lovson je bio naslonjen na stub verande. Čim je ugledao Duana, njegov se lik odmah promenio i na njemu se ocrtavalo čuđenje, zaprepašćenje, pa čak i strah. Svi su začutili. Najzad je Rej Longstrit ustala, bleđa poput njene haljine. Bilo je prisutno još nekoliko mladih žena koje su isto tako bile začuđene, a i nekoliko kauboja koji nisu progovarali ni reči. Zavladao je napetost i Duan primeti da je njegova prisutnost uzbudila društvo. Od brzog se trčanja zadihao. Nije imao ni kaput ni šešir, a o pojasu mu je visio revolver. Ugledavši Rej Longstrit zbunio se, zaboravio je na sve oko sebe i promućao:

- Gospodice Longstrit, ja sam došao da pretražim vašu kuću.

Ni sam nije znao šta govori, ali u momentu kada je to rekao, uvideo je da baš to nije smeo reći. Napravio je ozbiljnu grešku, ali on nije bio naviknut na žene pa ga je ta crmooka devojka potpuno zbinila. Srce mu je žestoko kucalo, a razum iščezao.

- Da pretražite moju kuću? - poviče gospođica Longstrit, a krv joj oboji obraze. Bila je ljuta i začudena - A zašto? Kako se usuđujete? Ko vam je to dopustilo?

Duan je požurio da da odgovor:

- Neki čovek po imenu Bo Sniker, napao je i opljačkao Džima Laramia. Ja sam prognio Snikera i video kako je ušao u vašu kuću.

- U ovu kuću? Sigurno ste se prevarili. Mi nismo nikog videli. U odsutnosti moga oca ja sam ovde gospodarica, a ja ne dopuštam nikakvu pretragu.

Lovson se u međuvremenu oporavio od iznanađenja. Stupio je napred i rekao svojoj sestričini:

- Ostavi, Rej. Taj momak nešto trabunja. To ću ja srediti. A vi, gospodine, potrudite se da nestanete!

- Ja hoću tog Snikera! On je ovde i ja ću ga dobiti! - mimo odgovori Duan.

- Bah, sve je to prevara. Ja sam vas prozreo. Vi ste samo pronašli opravdanje da ovamo upadnete i ponovo vidite moju sestričnu. Sve ste izmislili kada ste videli da se nalazi u društvu, a sada nestanite da ne biste doživeli neprijatnosti.

Krv navre Duanu u lice. Gotovo da se osećao kao da je stvarno nešto skrivilo. On stvarno nije mogao Rej Longstrit da istera iz svojih misli, a sada je u njenim očima pročitao prezir. To ga je razljutilo.

- Gospođice Longstrit, hoćete li mi dopustiti da pretražim vašu kuću? - upita.

- Neću!

- Dobro. Onda želim što ću to morati da uradim bez vašeg odobrenja.

- Da se niste usudili! - dobaći mu ona. Uspravila se i grudi joj se zanjihale.

- Izvinite, ali ja ću to ipak učiniti.

- Ko ste vi? - odjednom upita ona.

- Ja sam teksaški rendžer - odgovori Duan.

- Teksaski rendžer! ponovi ona. Mračno lice Flojda Lovsona odjednom je pocrvenelo, a Duan nastavi:

- Gospođice Longstrit. Meni nije potrebno vaše odobrenje da bih izvršio pretres. Žao mi je što sam vas uvredio pa bi mi bilo draže da ste mi pretres dozvolili. Jedan nitkov je ovde potražio sklonište, u kući vašeg oca. On se tu negde sakrio. Smem li ga potražiti?

- Ako ste zaista teksaški rendžer.

Duan izvadi iz džepa svoju značku, ali Rej Longstrit oholo odbije da je pogleda.

- Gospođice Longstrit, ja sam došao u Ferdejl da ga pretvorim u sigurno, mimo i pošteno mesto u kojem će moći živeti žene i deca. Ne čudi me da ste se uzbudili, ali nije trebalo da posumnjate u mene ni da me uvredite. Jednom će te to požaliti.

Flojd Lovson žestoko mahnu rukom.

- Ne daj se zbuniti, Rej. Povešću nekoliko kauboja i poći ćemo sa tim gospodinom teksaškim rendžerom.

- Hvala - odgovori Duan, pogledavši Lovsona - Možda bi vi uostalom pre mogli naći Snikera nego ja.

- Kako to mislite? - upita Lovson prebledevši. Bilo ga je lako razljutiti.

- Ne svađajte se! - upade Rej Longstrit - Flojd, idi s njim i požurite. Neću biti mirna dok taj čovek ne bude pronađen, ili dok ne bude ustanovljeno da se ne nalazi ovde.

Duan, Flojd i još nekoliko kauboja počеше pretraživati kuću. Prošli su

kroz sve sobe i zavrtili u sve ćoškovce. Pošto su uzalud tržili dugo vremena, uperi revolver Duan u neki tamni ugao i uzviknu:

- Izadi!

Bo Sniker izade na svetlo. Bio je to visok, vitak, tamnokos mladić, obučen samo u košulju i pantalone. Duan ga zgrabi za košulju i uperi mu revolver pravo u lice da je ovaj kleknuo od straha. Bio je moker od znoja i bleđ kao čovek pred smrt. Nemo je gledao Duana u lice, a zatim najbližeg kauboja i Lovsona. Na licu mu se pojavilo olakšanje. To je ustvari bilo sve što je Duan hteo da zna, ali je ipak još nešto pokušao da izvuče iz njega.

- Ko si ti?

- Bo Sniker.

- Zašto se ovde skrivaš?

Mladić je već postao prkosan.

- Mislim da je svejedno gde se nalazim.

- Šta nameravate sa njim, rendžeru?

- upita Lovson.

Pošto je pronađen Sniker je izgubio i ono malo svoje sigurnosti. Duan odjednom odluči da Snikera odvede u sudnicu kojom je upravljao gradonačelnik Longstrit.

Odmah je otišao tamo, a kad je ušao u dvoranu gde su se održavala suđenja bilo je tamo više ljudi i svi su bili nekako uzbuđeni. Sigurno su novosti stigle ovamo pre Duana. Longstrit je sedeo za stolom koji se nalazio na malom podijumu, a uz njega je bio naki debeli, sed muškarac upalih očiju. To je bio okružni sudija Ovens. Sa njegove desne strane stajao je visoki krupni muškarac žutog lica i dugačkih sedih brkova, a na prsluku mu je sijala velika srebrna zvezda. To je bio Gorsik, jedan od Longstritovih šerifa. U dvorani su se nalazila još četiri čoveka koje je Duan već sreo u gradu, i jedan visoki kauboj prekriven

prašinom. Longstrit je snažno udario čekićem o stol da bi umirilo prisutne, ali nije odmah uspeo. Tek se kasnije buka postepeno stišala. Iz poslednjih rečenica pre no što se buka stišala, Duan je shvatio da je uleteo u neku vrstu skupštine.

- Zašto ste došli ovamo? - upita Longstrit.

- Je li ovo sud? Jeste li vi gradonačelnik Ferdejla? - upita Duan. Glas mu je bio jasan i prodoran.

- Jesam - odgovori Longstrit. Sedeo je nepomično kao da je od kamena, ali je Duan osetio da je napet.

- Uhapsio sam jednog zločinca - reče Duan.

- Uhapsili ste zločinca? A ko ste vi zapravo? - povika Longstrit.

- Ja sam teksaški rendžer!

Nasta značajna tišina.

- Optužujem Snikera zbog napada na Laramia, zbog pokušaja pljačke i pokušaja ubistva. Bo Sniker ima tamnu prošlost što slavni sud zna, ukoliko vodi registar kazni.

- Šta ja to čujem Bo? - zlovoljno reče Longstrit - Ustani i brani se!

Sniker je ustao, pogledavši pre toga kradom Duana, a zatim je prišao nekoliko koraka bliže sudiji i rekao glasno:

- Nije bilo tako, Longstrit. Ušao sam u Laramievu krčmu da nešto pojedem, a istovremeno je ušao neki momak kojeg ne poznajem. Taj je isprebijao Laramia i bacio ga na zemlju. Uplašio sam se i pobegao, a ovaj dugajlija je potrčao za mnom i doveo me ovamo. Nisam učinio baš ništa. Ovaj rendžer je samo hteo nekog da uhapsi. To je sve što imam da kažem.

Longstrit je šapnuo nešto sudiji Ovensu, i oba časna građana klimnuše svojim krupnim glavama.

- Slobodan si, Bo - kratko reče Longstrit - A i ostali neka izadu.

Duana nije ni pogledao. Ovo odbijanje Duanove tužbe značilo je pravi udarac u lice njemu i čitavoj službi teksaških rendžera. Ako je Longstrit išao putevima zakona, onda je na svaki način bio vrlo hrabar. Izgledalo je da je iznad svake sumnje. Ipak, njegova ravnodušnost, njegov način izražavanja, njegova gospodska sigurnost bile su za Duanove oštre i uvežbane oči u suprotnosti sa čvrsto stisnutim usnama i postepenim bledilom pod crvenom kožom. A u tom kratkom času potpune tišine, Duan primetio u Longstritovim očima izraz napete radoznalosti.

Šta će se sad dogoditi?

Tišinu prekine uhapšenikovo kašljanje. Pošao je prema vratima.

- Stoji! - zagrmli Duan. Njegov je poziv zaustavio Snikera poput metka. Duan nastavi jasnim glasom:

- Longstrit, video sam kako je Sniker napao Laramia. Šta na to može reći slavni sud?

- Sud odgovara: Ovde na zapadu reke Pekos, nisu nam potrebni teksaški rendžeri. Mi ih ne želimo, a Ferdejl ih neće.

- To je laž, Longstrit! - reče Duan - primio sam potpise Ferdejlskih građana koji mole da se u grad pošalju teksaški rendžeri.

Longstrit je prebledeo kao kreč, a na slepoočnicama su mu iskočile žile. Izgledalo je da će pobesneti.

U tom trenutku je u dvoranu uleteo Flojd Lovson i pojurio prema Longstritovom stolu. Govorio je nešto nerazumljivo. Longstrit ga je odgurnuo i pogledom ga upozorio na vladanje.

- Gde vam je punomoć da uhapsite Snikera? - poviče Longstrit.

- To mi nije potrebno da bih bilo koga uhapsio, Longstrit, vi ne poznajete ovlašćenja teksaških rendžera.

- Nećete se vi ovde razmetati vašim ovlašćenjima teksaških rendžera! Ja ću tome stati na put!

Ovaj nepromišljen Longstritov odgovor bio je znak na koji je Duan čekao. Upravo je to želeo da čuje. Hteo je prisiliti Longstrita na igru otvorenih karata i na to da građanima pokaže svoje pravo lice.

Duan se tako izmakao da su svi prisutni bili pred njim, a zatim je prodorno viknuo:

- Ljudi iz Ferdejla! Ja govorim svima i pozivam vas sve za svedoke. vaš gradonačelnik Longstrit sprečava hapšenje jednog zlikovca. To ću javiti generalnom adutantu u Ostin. Longstrit, vi više nikada nećete sprečavati hapšenje.

Longstrit je sedeo za stolom bled kao zid, a vilice su mu drhtale.

- Otkrili ste svoje karte, Longstrit - poviče Duan - Svi poštenji građani Ferdejla sada vide šta se ovde igra, a vi nemate više ni jednog aduta. Treba govoriti istinu: za vreme ove dve godine od kako ste gradonačelnik ovog grada, niste uhapsili ni jednog jedinog kradljivca stoke. Nikada niste poslali ni jednog jedinog uhapšenika u Del Rio, a kamoli u Ostin. Vi ovde uopšte nemate zatvor. Za vreme vaše vladavine dogodilo se devet ubistava i bezbroj napada, a da niko nije uhapšen. Vi ste sprovodili hapšenja sitnih prestupa i prestrogo ih kažnjavali. Održavali ste sednice suda, sednice na kojima ste raspravljali o vojnim pravima, deobi stoke i granicama. Interesantno je to da ste na tim raspravama zainteresovana strana bili vi ili Lovson, ili neko od vaših ljudi. Interesantno je i to da su se sve te rasprave završile u vašu korist!

Duan je za trenutak zastao. Tišina je bila takva da se čulo uzbuđeno disanje prisutnih. Zatim nastavi:

- Longstrit, hteo bih da vam kažem još nešto. Ne optužujem ni vas ni vaše ljude zbog nepoštenja. Ja samo kažem: Čudno je to! Zakon postoji samo na papiru. Uzroci te sudijske nehajnosti nisu mi jasni tj. još mi nisu jasni, ali od danas i ja učestvujem u toj igri.

III

Duan je izašao iz sudnice, progurao se kroz mnoštvo i pošao ulicom. Na licima mnogih muškaraca razabrao je jasno divljenje i zadovoljstvo. Naišao je na vruć trag pa je hteo da vidi gde će ga odvesti. Nije bilo nemoguće da ga na drugom kraju traga čeka Celsedin. U njemu je proradila neuništiva energija koja ga je terala napred, a istovremeno mu je pred oči iskočila Rej Longstrit. Sumnjao je u njenog oca da nije ono za šta se predstavlja. Možda će biti prisiljen da razalosti devojkicu zbog toga. To ga je zabolelo. Neko neobično osećanje, koje se dugo vremena nalazilo u njegovom srcu, počelo je kucati i tražiti da ga sasluša i da mu pusti maha. To ga je zbunjivalo. Vratio se u gostionicu i našao Laramia povezane glave i bledog, ali inače zdravog.

- Kako je Larami?

- Prema prilikama! - odgovori Larami.

- Sniker vas je žestoko udario! - dobaci Duan.

- Ne nameravam da protiv njega podignem tužbu - reže Larami, a Duan pročita zabrinutost u njegovim očima.

- Onda ću ja podići tužbu. Ja sam ga uostalom pratio i doveo pred sud, ali ga je Longstrit pustio na slobodu.

Izgledalo je da Larami nije bio oduševljen ovim izražavanjem prijateljstva.

- Znam Larami - nastavi Duan - da je u mnogim područjima Teksasa pametnije da čovek ne govori previše. To je razumnije i zdravije. Ali da znate, ovako među nama, da ja stojim uz vas.

Larami se štrencuo, a Duan se okrenuo prema njemu i pogledao ga u oči. Uspelo mu je da ga trgne iz njegove uobičajene suzdržanosti. Ali dok ga je još gledao, nestalo je sa Laramievog lica one vedrine koja je predstavljala njegov veseo karakter. Na njemu se pojavila stara maska. No Duan je dosta video pa je poput psa tragača nastavio dalje tragom.

- Hteo bih još nešto znati, Larami, za koga radi Sniker?

- Ja vam o tome nisam ništa rekao.

- Pa onda mi recite sada. Nemojte biti tako mrzovoljni, Larami. Dakle, za koga radi Sniker?

- Ako uopšte radi, što se prokletu retko dešava, onda radi za Longstrita.

- Hm, čini se, da tom Longstritu pomaže ceo Ferdejl zajedno sa okolinom. Neki dan sam se gadno naljutio kada sam u Longstritovoj kockarnici izgubio novac. Da sam dobio ne bih bio tako ljut, ali sam se zaista iznenadio, kada sam doznao da kockarnica pripada Longstritu.

- Njemu pripada mnogo toga u okolini - gorko odvrati Larami.

- Hm, i vi se kao i svi ostali koje sam srećo, bojite da se ne bi opekli zbog Longstrita. Govorite kao čovek, Larami. Ja se ni najmanje ne osvrćem na gospodina gradonačelnika Longstrita. I ako bude trebalo, pucaću u njega kao što bi pucao u bilo koju skitnicu sa Pakosa.

- Lako je govoriti - odgovori Larami kao da Duanove reči smatra običnim hvalisanjem. No lice mu se ipak zarumenilo.

- Imate pravo, to je istina - odgovori Duan - Ja obično ni ne govorim. Zar

svi znaju da je kockarnica "Dobra nada" u Longstritovom vlasništvu?

- Verujem da svi uz reku Pekos to znaju, samo što za nju nije vezano Longstritovo ime. Njome upravlja neki Blandi.

- Ah, tako, Blandi! Njegov je farao lažan ili se ja razumem u igru kao i moj parip. Znam da uz Rio Grande ima mnogo kockarnica gde se vara na kartama, ali taj Blandi je veoma podmukao nitkov koji se ne usućuje da čoveka pogleda u oči. Taj bi lokal trebao voditi neko pošten, kao što ste vi, Larami.

- Hvala lepo! - odgovori ovaj, a glas mu bi malo promukao. - Niste čuli da je ta kuća nekada pripadala meni?

- Nisam. Stvarno? - brzo upita Duan.

- Stvarno. Ja sam je sagradio, a od tada se lokal povećao za dva puta. Pripadao mi je punih jedanaest godina.

- Oh, to nisam ni predpostavio - sad je bio red na Duana da se začudi, a istovremeno da shvati Laramiev položaj - Žao mi je što više niste tamo. Jeste li ga prodali?

- Nisam. Izgubio sam ga!

Larami više nije mogao da se obuzda. Osetio je olakšanje da nekom može da ispriča svoju prošlost. Duanovo saučešće ga je omekšalo.

- Ima tome već dve godine. U martu su bile dve godine od kako sam zajedno sa Longstritom ušao u neki veliki posao sa stokom. Nakupovali smo čitava stada, ali je moj deo koji se sastojao od hiljadu osam stotina grla bio ukraden. Postao sam Longstritov dužnik. Došlo je do parnice i ja sam bio uništen.

Duanu je bilo teško da gleda Laramia u lice. Bio je beo kao kreda, a suze su mu curile niz obraze. on doduše nije izvršio svoje obaveze, ali ih nije izvršio zato što je bio prevaren. Duan je sada znao tajnu

Laramievog ogorčenja. Ostala je tajna zašto nije javno optužio Longstrita i zašto se suzdržavao i čega se bojao. No na otkrivanje tih tajni trebalo je još malo pričekati. Tako je bar mislio Duan. Rekao je:

- To je zlo! Prokleta priča! Vi baš umete gubiti! Kolo sreće se okreće. Slušajte, Larami, ja imam nešto novca pa bih hteo da dobijem savet od vas. Hteo sam da vas zamolim da me upoznate sa nekim poštenim izgajivačem stoke, ili sa nekoliko njih. Neću da imam posla sa izgajivačima koji u potaji rade sa kradljivcima stoke, a nekako mi se čini da je Ferdejl pun takvih. Vi ste već nekoliko godina ovde pa sigurno poznajete ljude u koje čovek može imati poverenja.

- Hvala bogu - iskreno i oduševljeno reče Larami - To su Frenk Morton i Si Cimer, moji komšije i prijatelji iz dobrih starih dana. Na njih se možete osloniti. Ali ako hoćete moj savet, nemojte novac ulagati u stoku.

- A zašto ne?

- Jer će svaki novajlija koji kupi stoku biti opljačkan pre no što se bude stigao i okrenuti. Pioniri i novi izgajivači su lak plen za kradljivce stoke. Previše su nelskusni. Stari su izgajivači bar mudri i oprezni, pa bi se borili kad bi...

- Kad bi? - upita Duan kada je Larami stao - Kad bi znali ko su kradljivci?

- Ne to!

- Kad bi imali hrabrosti?

- Ne nedostaje im ni hrabrosti.

- Pa šta im onda nedostaje? Šta bi ih ponukalo da se brane?

- Treba im vođa.

- Dobar dan, Džime - Začu se odjednom neki lenji glas, a u sobu je ušao ogroman čovek crvenog i veselog lica.

- Halo, Morton - poviče Larami - Predstavljam ti mog gosta, ali mu neznam ime.

- Ne smeta. Ovde i onako većina ljudi ne živi pod svojim pravim imenom.

- Recite, gospodine Morton - dobaci Duan - Larami mi je rekao da ste pošten čovek i da bih mogao učestvovati u vašem poslu. Imam nešto novca koji bi rado uložio u stoku.

Morton se nasmeja, ali se Duan nije uvredio već je mimo nastavio:

- Ja sam to iskreno mislio. Ako svuda propuštate priliku kao ovu kod mene, nećete se ničega domoći.

Morton se opet nasmejao, ali je i dalje ostao nepoverljiv.

- Ja imam novaca. Hoćete li me uzeti za ortaka ili mi pomoći da se osamostalim sa vlastitim malim stadam?

- Stranče, iskreno da vam kažem, bili biste ljudi da kupite stoku. Neću da uzmem vaš novac i da gledam kako ga gubite. Radije idite nazad preko Pekosa gde razbojnici ne krađu kao ovde. Pre deset godina sam imao više od tri hiljade grla stoke. Banditi su me pustili da odgajim lepo stado. Lepo od njih, zar ne?

- Zaista ljubazno, ali ja ovde ništa drugo ne slušam nego priče o kradljivcima stoke - nezadovoljno odgovori Duan - Slušajte, Morton, ja još nikada nisam živio u zemlji koja toliko vrvi od razbojnika. Ko vodi te bande?

Morton pogleda radoznavo Duana, a snažne mu se vilice zatvore kao da hoće da spreči da mu iz usta ne izleti neka neoprezna reč.

- Slušajte, Morton, jedno je jasno. Bili ti kradljivci stoke ne znam koliko jaki, ma kako tajno vodili svoj posao i ma koliko naoko čestitih trgovaca saradivalo sa njima, ipak ne mogu večno postojati.

- Došli su sa pionirima i ostaće ovde dok god ne ukradu i poslednje grlo stoke.

- Ako je tako onda mogu pomisliti da ste i vi jedan od kradljivaca stoke!

Morton se uzdigao kao da namerava da Duana udari drškom svog biča, ali se savladao. Očigledno posmatrajući sve sa šaljive strane počeo se glasno smejati.

- Nemate se zašto smejati - reče Duan - šta bih drugo mogao i da pomislim kada vidim da volite da se zavlacite u mišje rupe.

- Zavlacimo se u mišje rupe? - ponovi Morton.

- Tako je. Ja poznajem hrabre ljude i nisu ni ovde drugačiji nego bilo gde drugde. Meni se čini da se vi pretvarate da se bojite. Ima tu u Ferdejlu vrlo mnogo plašljivaca, ali vi ne spadate među njih. Kada vi tvrdite da razbojnici mogu da se održe, to onda hoćete samo pomirenje sa sudbinom da se ne bi protivili opštem mišljenju. Vama ovde treba malo sveže krvi. Razumete li šta mislim?

- Mislim da razumem - odgovori Morton. Sasvim se promenio i izgledao je kao da ga je neko polio hladnom vodom.

- Sledeći put kad dodem u grad posetiću vas stranče!

I on se okrene i izađe.

Laramieve oči blesnuše.

Teško je disao i osvrtao se po sobi, a onda pogleda Duana.

- Sada ste zgrabili pravog čoveka, ali ko ste vi ustvari?

Duan uhvati unutašnji džep svog kožnog prsluka i izvnu postavu, pokazavši Laramiu srebrnu zvezdu.

- Ah, vi ste teksaški rendžer - šapnu Larami udarivši šakom o stol.

- Larami, znate li, ko je voda te bande kradljivaca stoke u Ferdejlu - otvoreno upita Duan. Njegov miran, dubok i hladan glas umiri Laramia.

- Ne znam - odgovori ovaj.

- A zna li neko drugi? - nastavi Duan.

- Verujem da nijedan pošten građanin to ne zna!

- A sumnjate li vi u nekog?

- Naravno.

- Šta mislite o ljudima koji tumaraju ovdašnjim krčmama?

- Zlo je to društvo. Većina ih je već godinama ovde a drugi dolaze i odlaze. Neki rade, ali retko, dok većina živi od krađe. Ukradu nekoliko goveda, a otimaju i sve ostalo što im padne šaka samo da se domognu novca za kockanje i piće. Zlo je to društvo!

- Mislite li Čelsedin i njegova družina imaju veze sa tim ljudima?

- To sam bog zna! Ja sam ih smatrao istom bandom. Niko živ nije video Čelsedina. To je čudno u celoj toj stvari, dok su Nel, Pogin, Penhedl, te Blossom, Kejn i Flečer svaki čas ovde. Pogin se ne pojavljuje tako često, ali zato dolaze oni ostali.

- Samo mi još nešto nije jasno - primeti Duan - Zašto su svi ljudi, naoko pošteni, tako ćutljivi? Je li to činjenica ili samo utisak koji sam stekao?

- Činjenica je to, prokletu ozbiljna činjenica - gorko odgovori Larami - Ljudi su izgubili u Ferdeju stoku i imanja. Izgubili su ih na razne načine, pa i prevarama koje nikada nisu mogle biti dokazane. Nekoliko njih je onako uvijeno i prikriveno govorilo, ali su kasnije nađeni mrtvi i opljačkani. Mrtvaci ne govore pa smo i mi postali ćutljivi.

Duan se zamislio. Otimačina stoke nije bila naročito zlo. Zapadno od teksaške pruge kružile su čitave bande kradljivaca stoke koje su neprekidno pljačkale, ali ta tajna razbojnička tiranija je bila previše strašna da bi se mogla dugo održati. Duan je upravo hteo nešto da kaže kada ga je prekinuo topot konja. Konj

je stao pred gostionicom, a jahač je sišao sa njega. Unutra je ušao Flojd Lovson zatraživši duvana.

Ta poseta je možda začudila Laramia, ali on to nije pokazao. Lovson je pobesneo čim je ugledao Duana. Oči mu bljesnuše dok mu je pogled klizio od Duana do Laramia i nazad. Duan je bio nehajno naslonjen na tezgju.

- Mislim da ste se glupo poneli - reče Lovson - Ako još jednom dodete i tako nešto pokušate, svašta će te doživeti!

Bilo je čudno da Lovson koji je punih deset godina živeo zapadno od reke Pekos, nije u Duanu prepoznao čoveka kojem se nije smelo govoriti na taj način. Ovo Lovsonovo razmetanje sigurno nije značilo hrabrost, jer hrabri ljudi nisu nestrpljivi. Veliki revolveraši imaju osim hrabrosti hladno i skromno ponašanje, tih i uljudan način govora. Lovson je bio temperamentan Luizijanac francuske krvi, čovek kome se očigledno još niko nije suprotstavio, snažan, surov i strastven.

- Kažem vam još jednom, vi ste upotrebili taj trik sa značkom teksaškog rendžera samo da bi se približili Rej Longstrit. Zapamtite, ako još jednom dodete u tu kuću, biće svega!

- Imate pravo, ali ne onako kako vi mislite - odgovori Duan, a glas mu je bio oštar i rezak.

- Rej Longstrit se neće toliko poniziti da razgovara sa takvim prljavim psom kao što ste vi! - besno nastavi Lovson. Bio je potpuno lud od ljubomore.

- Ja ću vas nazvati vašim pravim imenom. Vi ste varalical Naduveni policijski nitkovi!

- Lovsone, neću vaše reči smatrati uvredom, jer mislim da njima branite vašu lepu rodaku - polako i mimo

reče Duan - Ali dopustite da vam uzvratim na laskanje. Vi ste mi neki fini južnjak! Beznačajni avanturista i bedni kradljivac stoke.!

Poslednje je reči Duan prosiktao pročitavši istinu na Lovsenovom licu unakaženom od besa. Lovson se trgnuo i ispružio ruku da povuče revolver. Ali previše sporo. Duan se nagnuo, a njegove dugačke ruke poleteše napred. Lovson se zateturio, prevrnuo nekoliko stolova i stolica i udario leđima o zid.

- Nemojte povlačiti oružje - upozori ga Duan.

- Lovsone, ostavite revolver! - poviče Larami.

Ali Lovson je bio lud od besa. Mašio se rukom za bok, a na licu crvenom od krvi, ocrtavala se neutoljiva žed za ubijanjem. No Duan mu izbi revolver iz ruke. Lovson se uspravi i istrči napolje.

Larami podiže drhtave ruke.

- Zašto ste ga pustili da pobegne? Pa on je hteo da puca na vas! Ovde nema smisla takvu ludu udarati u tur.

- Ta besna budala će urlati i naterati sebe i svoju bandu pravo u naše ruke. Upravo njega sam želeo da sretnem. Osim toga, pucati u takvog čovek bilo bi ubistvo.

- Ubistvo? - poviče Larami.

- Da, za mene - odgovori Duan.

- To je možda istina, ali ako je Lovson onakav čovek, kakvim ga vi smatrate, onda vam on neće dati mira ni danju ni noću.

- Pa zašto imate oči, Larami - upita Duan - Pazite. Posetite svog prijatelja Mortona i recite mu da je igra počela. Dogovorite se sa četvoricom ili petoricom ljudi koje dobro poznajete i kojima možete verovati. Možda će mi biti potrebna vaša pomoć.

Posle toga Duan je izašao na ulicu, hodajući od kuće do kuće, od ugla do ugla, od krčme do krčme, uvek pažljivo posmatrajući i prisluškujući.

Kada se spustila tama, odjahao je do Longstritove farme. Noć je bila topla pa su vrata bila otvorena. Jedina svetiljka koja se nazirala u mraku, svetlila je u Longstritovoj velikoj sobi na drugom kraju zgrade.

Uskoro su došla kola, a iz njih su izašli Lovson i Longstrit. Duan se krio u žbunju. Samo načas je ugledao Longstritovo lice. Izgledao je mirno i odlučno kao da mu je nanesena neka uvreda, ili mu je nepravedno ukaljano čast. Lišće je Duanu zasmetalo i dalje nije ništa video. Longstrit i Lovson udoše u kuću i zatvoriše vrata. Na suprotnoj strani verande, tačno ispod jednog prozora, nalazila se jedna izbočina na zidu. Tu se u njenoj senci sakrio Duan. U životu je imao prilike mnogo puta da čeka pa se i navikao. Izenada se upali svetlo, a Duan začu šuštanje haljina.

- Sigurno se nešto dogodilo, Rut - nekako uplašeno reče Rej Longstrit - Tata je upravo maločas prošao pored mene, a nije mi rekao ni reč. Bio je sasvim bleđ i ljut.

- A Flojd je izgledao kao mračni oblak - potvrdi Rut - Prvi put je prošao pored mene, a da nije pokušao da me poljubi. Rej, danas je neki neugodan dan.

- Ah, draga, šta da radim? Muškarci su tako divljili! Flojd mi je pokvario čitav život, a i tebe nemilosrdno kinjil!

- To ja nazivam mučenjem. On samo glumi zaljubljenost, a pri tome trči za svakom suknjom.

- To je lep kompliment za mene - nasmeja se Rej. Rut tvrdoglavo odgovori:

- Meni je svejedno, ali kada se napije i pokušava da me poljubi, onda ga mrzim.

U predvorju se začuše koraci.

- Halo, devojke - odjeknuo je Lovsonov glas, a ovog puta je zvučao ozbiljno.

- Flojd, šta se ustvari dogodilo? Još nikad nisam videla tatu onakvog kakav je danas, a ni ti nisi bio takav, tako ljut. Reci mi šta se desilo? - upita Rej.

- Danas smo imali neke neprilike - odgovori Lovson.

- Neprilike? - radoznalo upitaše obe devojke.

- Morali smo progutati uvredu! Sve ću vam ispričati - strastveno reče Lovson.

Nakašljao se i pljunuo, a Duan pogodi da je sigurno pio.

Duan se zavuču dublje u senku i napregne mišiće, spreman da dugo i strpljivo ostane u tom neudobnom položaju. Napeo je sluh da bi čuo svaku Lovsonovu reč što će je ovaj izreći u pijanstvu i mržnji.

Međutim Lovson je počeo brzo da govori:

- Stvar se dogodila u gradskoj sudnici. Tvoj otac, sudija Oven i ja smo se upravo dogovarali sa tri izgajivača stoke kad se taj prokleti teksaški jahač uvukao unutra i doveo tog momka koji se sakrio ovde u kući. Uhapsio je Snikera zbog pokušaja napada na nekog krčmara, imenom Larami. Sniker je bio očigledno nevin pa je pušten na slobodu, a onda je taj policajac počeo da nam upućuje razne uvrede. Rekao je da u Ferdejlju zakon postoji samo na papiru! Da ovde nema pravog zakona! Da tvom ocu treba oduzeti mesto gradonačelnika, jer se boji razbojnika i kradljivaca! Da hapsi ljude samo zbog sitnih prekršaja, da zloupotrebljava svoju službu, varajući izgajivače, trgovce i ostale građane. Sve je to taj teksaški rendžer izvikivao tako glasno da ga je svako mogao čuti. To je teška uvreda! Rej, tvog oca je u vlastitoj sudnici izvređao taj bedni lupež.

- To je strašno - poviče Rej Longstrit, a u glasu su joj se osećali bes i zabrinutost.

Lovson nastavi:

- Teksaški rendžeri bi hteli da zavladaju zapadnim Teksasom. To je obična banda propalica, a mnogi od njih su gori od razbojnika i ubica koje pokušavaju da uhvate. Većina njih su bili banditi i zlikovci pre no što su postali teksaški jahači, a momak koji se ovde pojavio najgori je od svih. Podmukao je, lukav i ljigav poput zmije. Zaista je opasan, jer hoće da ubija i ubiće. Da je tvoj otac samo malo krenuo rukom, taj nitkov bi pucao u njega. Tako mi boga, ja sam očekivao svaki čas da će mi tvoj otac pasti mrtav pred noge.

- O, Flojd kakva je to ništarija - strastveno je povikala Rej Longstrit.

- Kao i svi teksaški rendžeri, i ovaj bi hteo da se proslavi. Čitavu stvar sa Snikerom je udesio da bi mogao da krene protiv tvog oca. Pokušao je da na njega nahuška ceo Ferdejl. Stvorice nam neprijatelje!

- Šta se nas tiču uvrede takvog čoveka - odgovori Rej Longstrit - Na nekog ko je razuman to neće delovati. Ne treba da se ljutiš, Flojd, a ni otac ne bi trebao da se ljuti. Sigurno niko ne može nauditi njegovom ugledu posle tolikih godina, a pogotovu ne takav avanturista.

- Grešiš, i te kako može nauditi! - brzo odgovori Flojd - Granica je čudan kraj. Ovde ima mnogo ogorčenih ljudi koji nisu imali uspeha u gajenju stoke ili nekom drugom poslu, a tvoj je otac odlično napredovao. Teksaški rendžer je posejao otrovnu sumnju koja će sigurno niknuti.

U Ferdejl je ujahalo nekoliko stranaca, ali i drugih sumnjivih tipova koji doduše građanima nisu bili nepoznati, ali ih Duan nije poznavao. Prisustvo tih ljudi je još više pridonelo tome da gradom zavlada neka napeta atmosfera, puna iščekivanja. Krčme su neobično dobro poslovale pa se nisu ni zatvarale.

Danju Duan obično nije izlazio. On doduše nije mislio da bi, čim izađe na ulicu postao meta za revolverске metke, jer se tako nešto retko dešavalo, a i kada bi se desilo, onda bi to više bila slučajnost nego namera. Ali noću Duan nije lenčario. Sastajao se sa Mortonom, Cimerom i njihovim prijateljima. Stvorili su tajno udruženje, a svi su članovi te družine bili spremni da krenu u akciju. Mnoge noćne sate proveo je Duan, nadzirući kuću u kojoj je stanovao Flojd Lovson, ako se nije zadržavao kod Longstrita. Noću su mnogi ljudi ulazili u tu kuću. Bile su to neke mračne osobe koje se nisu ponašale poput prijatelja, no Duan nije uspeo da prepozna ni jednog od tih noćnih posetilaca. Mislio je da još nije došlo vreme da nekog od njih napadne, iako je bio siguran da bi takav nastup izneo na svetlost dana da Longstrit ili neki drugi stanovnik ove kuće ima veze sa razbojnicima.

Larami je imao pravo. Nije prošlo ni dvadeset i četiri časa od njegovog poslednjeg razgovora sa Duanom, u kojem je savetovao brzu akciju, kad su ga našli uz tezgu. Bio je mrtav sa olovnom kuglom u grudima. Niko se nije javio da je čuo taj hitac, no na tezgi je ležao komad papira, na kojem je olovkom bilo napisano:

- Svi prijatelji Teksaskog rendžera doživće istu sudbinu!

Duan je pokopao Laramia. Tom pogrebu nije prisustvovao ni jedan od Laramievih komšija, a niko se nije

pobrinuo za mrtvaca i njegovu nesretnu suprugu. Gospoda Larami je bila bolesna pa ju je taj udarac teško pogodio. Zajedno sa petoro dece ostala je gotovo bez ikakvih sredstava. Duan je unajmio neku malu kuću na ivici grada i pobrinuo se za nju kao hranitelj, bolničar i prijatelj.

Nekoliko dana kasnije pošao je Duan u grad pokazujući da ne namerava da okleva. Bio je uveren da u Ferdejlu ima mnogo ljudi, koji su se potajno radovali što se u gradu nalazi teksaški rendžer pa je nameravao da ih ohrabri. Čitava četa razbojnika ne bi mogla na Teksasane da ostavi takav utisak kao što je ostavila Duanova prisutnost. Ljudi su govorili da je on revolveraš koji zna da strelovito povlači revolver. Govorili su da svakog ko mu se suprotstavi čeka sigurna smrt. Pričalo se da je već ubio trideset ljudi. Pričali su kako ume isto tako vešto baratati oružjem kao Pogin ili kao Bak Duan. Među besposličarima u Ferdejlu, kružila su brojna nagađanja o svrsi Duanove prisutnosti. U barovima i krčmama čuo je Duan razne pretpostavke, zbog koga je teksaški rendžer došao ovamo? Šta će prvo preduzeti? Čeka li nekog? Ko će prvi potegnuti revolver na njega? Kada će njega jednom pronaći napunjenog olovom?

Ali kada se čulo da se Duan dogovara sa poštenim građanima i da organizuje ljude protiv bandita, iskežio je Ferdejl svoje vučje zube. Neki nepoznati ljudi pucali su na Duana iz mraka, a jednom je bio čak i lakše ranjen. Pričalo se da će revolveraš Pogin doći u Ferdejl da stane nasuprot teksaskog rendžera. Ali sve te skitnice koje su punile ulice i krčme malog grada nisu uspele da ubiju Duana. Razlog je ležao u sporosti i dobrodušnosti, uobičajenoj u pograničnim gradovima. Među

njima je živeo teksaški rendžer. To je bilo nezgodno, ali i zanimljivo. I ti ljudi, sve kad bi i znali da sumnja na njih, ipak bi seli za isti stol da se kartaju ili piju. Njihovo držanje je bilo puno nekog surovog i iskrenog humora.

Osim toga ne bi ni čitava četa teksaških rendžera bila kadra da skrene pažnju građana Ferdejla sa njihovog omiljenog zanimanja, pića i kartanja. To je mogla da uradi samo neka velika akcija.

Sniker je nestao ili se negde skrivao. Ljudi su pričali o Poginovom dolasku, ali se on nije pojavljivao.

Stalni gosti i kauboji koji su dolazili u grad da se kartaju i piju, ponašali su se neuobičajeno mirno u poređenju sa njihovim ranijim ponašanjem. Ipak, taj mir nije zavaravao Duana. To nije moglo dugo potrajati. Bilo je čudno da je i tako dugo trajalo.

Duan je često posećivao gospođu Larami i njenu decu. Jednog popodneva kada je bio kod njih, Video je kako dolaze Rej Longstrit i Rut. Sa sobom su nosile korpu. Bilo je očito da su čule za nesreću gospođe Larami. Duan oseti neko neobično veselje, ali ipak pređe u drugu sobu da se ne bi susreo sa njima.

- Došle smo da vas posetimo, gospođu Larami - ljubazno reče Rej Longstrit.

Mala soba nije imala mnogo svetla, jer je imala samo jedan, isto tako mali prozorčić, ali je Duan sve jasno video. Gospođa Larami je ležala u krevetu, mršava i upala lica. Nekada je sigurno bila lepa žena, ali su joj bol i brige izbrazdali obraze.

Duan nije znao kako će se gospođa Larami ponašati prema ćerki čoveka koji je kriv za propast njenog muža.

- Vi ste dakle ćerka Grendžera Longstrita? - upita bolesnica, upiljivši svoje tamne oči u gošču.

- Jesam - mirno odgovori Rej Longstrit - a ovo je moja rođaka Rut Herbert. Došle smo da vas negujemo i da se pobrinemo za vašu decu. Hoćemo da vam pomognemo, ako nam to dopustite.

Nastao je dug period ćutanja, a onda gospođa Larami napokon reče:

- Vi ste malo nalik na Longstrita, ali niste sasvim slični. Verovatno više ličite na majku. Ne znam, gospođice Longstrit, mogu li nešto da primim od vas. Vaš otac je uništio moga muža.

- Da, to znam! - žalosno odgovori devojka - Ali to je samo još jedan razlog više da vas zamolim da mi dozvolite da vam pomognem. Bilo bi mi veoma drago kada biste to uradili.

Sve da je siromašna žena i osećala nekakvu mržnju, ona je brzo nestala zahvaljujući srdačnom i prijateljskom nastupu Rej Longstrit. Duan pomisli da će utisak koji je na njega ostavila Rej Longstrit biti nadmašen utiskom koji je izazvala njena dobrota. Na svaki način se sprijateljila sa gospođom Larami, a posle malo razgovora sa decom, ona su počela radosno da joj odgovaraju. Otvaranje korpe je bilo pravo veselje.

- Ko je obukao to dete, gospođu Larami? - odjednom upita Rej Longstrit. Duan pogleda u sobu i spazi malo dete u njenom krilu.

- Teksaški rendžer - odgovori gospođa Larami.

- Teksaški rendžer? - poviče Rej Longstrit.

- Da. On brine o nama odkada, odkada... - gospođa Larami zastade.

- Ah, a inače niste imali nikakve pomoći! Nije došla ni jedna žena! To zaista ne valja. Ja ću vam nekog poslati, gospođu Larami, a i sama ću doći. - reče Rej Longstrit.

- To bi bilo lepo od vas. Vidite, Džim je imao malo prijatelja u našem gradu, a oni su se bojali da nam pomognu. Plašili su se da im se na

dogodi ono što se dogodilo mom
jadmom Džimu.

- Pa to je strašno - uzbuđeno povika
Rej Longstrit - Nemojte više biti
žalosni, gospodo Larami. Mi ćemo se
pobrinuti za vas. Pomozite mi, Rut. Šta
se dogodilo sa ovom haljinicom?

Gospoda Larami je očigledno teško
skrivala uzbuđenje.

- Haljina je naopako obučena. Ono
što je trebalo biti napred to je pozadi.
Izgleda da gospodin teksaški rendžer
nije previše vešt u oblačenju dece.
Uradio je kako je najbolje znao. No
sam bog zna što bi se sa nama
dogodilo da nije bilo njega.

- Onda on i nije sasvom običan
policajac? - upita Rej Longstrit malo
drhtavim glasom.

- On je više nego što mogu reći -
Odgovori gospoda Larami - Sahranio
je Džima, platio naše dugove, doveo
nas ovamo, kupovao i kuvao i hranio
nas. Prao je i oblačio decu, a mene
tešio kada sam mislia da moram
umreti. Tako je dobar, nežan i
stpljiv. Sigurno nije istina sve ono
što je Džim o njemu ranije čuo i šta
se pričalo. On se igra sa decom, kao
što to radi svaki dobar čovek. Kad
ovako drži najmlađe na krilu ne mogu
da verujem da je krvožedni
revolveraš kako to neki ljudi tvrde.
Dobar je, ali nije srećan. Oči su mu
tako tužne. Ponekad, kada se deca
penju po njemu, gleda negde u
daljinu. Deca ga vole. Njegov život je
tužan, ali on ipak svuda vidi samo
dobro. Jednom je rekao da život
zahteva postojanje teksaških rendžera
i ja zahvaljujem bogu što postoje
takvi jahači kao što je on.

Duan nije više hteo da sluša. Zato
je pokucao i ušao u sobu.

- To je bilo pametno od vas. Ovde
je potrebna ženska ruka, jer ja slabo
poznajem taj posao. Gospodo Larami,
vi već bolje izgledate. To mi je drago.
Mališan je sasvim beo i čist. Oh,

sinko, koliko sam se namučio dok
sam te obukao. Nisam li vam uvek
govorio, gospodo Larami, da će doći
prijateljji?

- I ja to vidim - odgovori gospoda
Larami - Meni je došla ćerka
Grendžera Longstrital Neko vreme
posle Džonove smrti sam mislila da
moram propasti. Ništa nisam imala pa
kako bih se mogla brinuti za decu, ali
sada sam se ohrabrila.

- Gospodo Larami, nemojte više da
se brinete. Ja ću se pobrinuti za to da
budete snabdeveni. To vam
obećavam.

- To je lepo od vas gospođice
Longstrit - reče Duan - To sam i
očekivao od vas.

Izgledalo je kao da ona te reči
smatra velikim komplimentom. Lice
joj se zarumnilo.

- I vama, gospođice Rut,
zahvaljujem što ste došli. Drago mi je
da mi vi devojke pomazete na ovom
zajedničkom zadatku, a još mi je
draže zbog te dobre žene i dece. Ali
obe budite oprezne, jer ovamo je
opasno dolaziti. Sada idem.
Doviđenja. Gospodo Larami večeras
ću opet svratiti.

- Samo trenutak, gospođine - povika
Rej Longstrit, pre no što je Duan
izašao iz kuće. Bila je bleđa i upravo
prelepa. I ona je izašla iz kuće i stala
pred njega. Srdačno je rekla:

- Ja sam vam nanela nepravdu!

- Kako možete tako nešto reći,
gospođice!

- Verovala sam u to što su mi otac i
Floyd Lovson govorili o vama, ali sada
vidim da sam bila nepravедna prema
vama.

- To me raduje, ali nemojte govoriti
o nepravdi. Ja sam zaista bio
revolveraš, a sada sam teksaški
rendžer. Moja služba ponekad donosi
nesreću i neprijatnosti drugima,
nekada na žalost i nevinima, ali bog
zna da donosi nesreću i meni.

- Ogrešila sam se o vas. Ako biste opet hteli doći u moju kuću, smatrala bih se počašćenom. Ja...

- Molim, nemojte. Molim, gospodice Longstrit - prekinu je Duan. Ona nastavi:

- Peče ma savest. Hoćete li mi pružiti ruku i oprostiti mi?

Otmenom kretnjom mu je pružila desnu ruku, a levu je položila na grudi. Duan je prihvatio njenu ruku i oprezno je stisnuo.

Tek tada je shvatio da je njen govor morao imati i dublje značenje od običnog izvinjenja zbog prave ili umišljene nepravde. Bila je tako divna da je Duan bio uveren da joj ni jedan muškarac ne bi mogao odoleti.

Ona nastavi:

- Poštujem vas zbog vaše dobrote prema toj nesretnoj ženi. Bili ste joj prijatelj kada je bila ostavljena i nemoćna. Tako radi pravi muškarac. Ali gospođa Larami nije jedina nesretna žena na svetu. I ja sam nesretna pa će i meni možda trebati prijatelj. Hoćete li biti moj prijatelj? Sama sam i veoma se bojim. Bojim se, bojim se, ah, sigurno će i meni trebati prijatelj. Bojim se toga što će pre ili kasnije izaći na svetlo dana. Htela bih vam pomoći, dozvolite da spasemo bar živote, ako već ne možemo čast! Moram li ostati potpuno usamljena, potpuno sama? Hoćete li, hoćete li biti moj... - glas ju je izdao.

Duanu se učinilo da je ona otkrila ono što je on naslućivao, da njen otac i Lovson nisu bili pošteni ljudi. Možda je ona znala i više! Njene reči su ga duboko uzbudile. Osetio je želju da joj pomogne. Ta želja, bila je snažnija od ičega što je do sada poželeo. Istovremeno shvati ozbiljnost svog položaja pa promuklo odgovori:

- Moram ostati veran svojoj dužnosti!

- Kada biste me poznavali, znali biste da vas nikada ne bih mogla zamoliti za nešto što se kosi sa vašim vršenjem dužnosti.

- Onda, onda ću sve učiniti za vas!

- Hvala vam! Stidim se što sam poverovala svom rođaku Flojdu! Sve je lagao. Potpuno sam u mraku i u velikoj nevolji. Otac hoće da se vratim u Luizianu, a Flojd pokušava da me zadrži ovde. Posvađali su se, znam da će se nešto strašno dogoditi. Znam da ste mi potrebni kad, kad... Hoćete li mi pomoći?

- Hoću! - odgovori Duan.

V

Posle večere izašao je Duan krišom u uobičajenu večernju šetnju. Noć je bila potpunom mračna i bez zvezda, a vetar je šumio u lišću. Dan je pošao prema Longstritovoj kući, a kada je stigao do gmlja čuo je Lovsonov poznati korak i video kako je ovaj otvorio vrata, prešao prag i ušao u kuću.

Nije bilo sumnje da će razgovor između njega i Longstrita biti zanimljiv, pa se na prstima došunjao do vrata, ali je mogao čuti samo nejasan žamor. Osim toga tu je bilo isuviše opasno. Zato je napustio svoje mesto i zašao za ugao kuće. Ta je strana velike zgrade bila starija i drugačije građena nego ostali, veći deo. Oprezno je krenuo napred i došao do dvorišta. U zidu je opazio uski prolaz, zapravo međuprostor između kuća, tako uzak da se u njega mogao uvući samo postrance. Pogleda uvis, otrprilike jednu stopu iznad glave opazi pukotinu kroz koju je prodirala svetlost. Nije mu preostalo ništa drugo nego da se kolenima odupre o jednu stranu, a ledima o drugu i da se tako popne uz

zid, kao što to rade planinari. Polako i tiho se popeo i kada je pogledao kroz pukotinu, zaboravio je na svu opasnost u kojoj se nalazio. Gledao je u sobu u kojoj su se nalazili Longstrit i Lovson. Longstrit je sedeo ćutke i gladio brkove, a čelo mu je bilo namršteno. Lovsonov izraz lica je nakode bio mrzovoljan, ali odlučan.

- Obe ćemo stvarno završiti večeras. Zato sam i došao - reče Lovson, a Longstrit mu nestrpljivo odgovori:

- Završićemo ako ja to budem hteo, a ja neću sada o tome da razgovaram. Još nikada u mojoj kući...

- Već smo dugo čekali, a ova je kuća dobra kao i svaka druga. Otkad se taj rendžer pojavio u gradu, izgubio si hrabrost. Dakle, hoćeš li mi dati Rej?

- Rej je odrasla žena. Polako shvatam da ima vlastitu volju. Rekao sam da nemam ništa protiv tog braka, ali ona neće ni da čuje za tebe. Ranije te je volela, ali to je prošlost. Šta da radim?

- Možeš je prisiliti da se uda za mene - odgovori Lovson.

- Da prisilim Rej da uradi nešto što ona neće? To je nemoguće, čak i kada bih pokušao, a ne mislim da ću to uraditi. Floyd, ti se meni ne sviđaš kao budući zet. Da te Rej voli, naravno, ja bih pristao. Svi bismo otišli odavde pre no što taj prokleti posao... - progutao je reči i nastavio:

- Onda ona ne bi ništa doznala, a ti bi možda opet postao onakav kakav si bio pre no što te zapad pokvario. O svemu porazgovaraj sa Rej, ali ja ti kažem da nemaš šanse.

- Pa zašto si je ustvari doveo ovamo? Sada sam izgubio glavu pa mora biti moja ili ću umreti. Ne misliš li da bi mogao da se promenim, kada bi mi ona postala žena? Otkad je ovde, nismo ustvari ništa uradili.

Družina se uznemirila, pa večeras moramo nešto učiniti.

- Što se tiče Rej, to pitanje možemo odmah rešiti - odgovori Longstrit - Idi i pitaj je sam pa možeš znati šta treba da očekuješ.

Izašli su ostavivši vrata otvorena. Duan se spustio na zemlju da se malo odmori. Rado bi doduše čuo odgovor Rej Longstrit, ali je znao unapred kako će taj odgovor glasiti.

Muškarci su se zadržali. Konačno je Duan čuo teške korake i popeo se nazad do svoje osmatračnice.

Lovson se vratio sam. Bio je tmuran, a uskoro ga je zahvatio i bes. Počeo je šetati po sobi i psovati. Zatim se vratio i Longstrit, očigledno mimiji pa je Duan razumeo da ga je obradovao odgovor koji je Lovson dobio. Rekao je:

- Floyd, nemoj se uzbuđivati. Mi smo doduše ovde prilično slobodni, ali ja ipak ne mogu lasom vezati ćerku i predati je tebi kao divlje govedo.

- Longstrit, ja je mogu prisiliti da se uda za mene - promuklo reče Lovson.

- A kako?

- Znaš da si u mojim rukama. Ti si vođa bande kradljivaca stoke.

- To nikada neću zaboraviti - dobaci Longstrit, gorko se osmehnuvši.

- Mogu otići do Rej i reći joj da ću svima to ispričati, i teksaškom rendžeru, ako se ne uda za mene.

Lovson je uzbuđeno govorio. Lice mu je bilo upalo, dok su mu oči sijale. Nije se ničega bojao. Bio je potpuno lud.

Longstrit ga je mrko odmerio. U tom pogledu Duan je video snagu i odlučnost čoveka koji je krenuo pogrešnim putem, ali je još uvek ostao čovek, dok mu je Lovson izgledao kao podivljali slabić. Sigurno je svo to vreme jači podržavao slabijeg, ali sada je to prošlo. Longstrit nije hteo ni mogao dalje.

Lovson je stigao do tačke kada je svako nagovaranje bilo bezuspešno. Razum mu se pomutio, video je samo sebe i svoju strast.

- Ali Flojd, Rej je jedino biće na svetu koje nikada ne sme doznati da sam razbojnik, kradljivac stoke, poprskan krvlju, vođa najgore bande na granici - reče Longstrit.

Lovson obori glavu kao da je uvideo opravdanost tih reči, ali se brzo opet uspravi.

- Ona će to pre ili kasnije ipak doznati. Ja ti čak kažem da ona već zna da ovde nešto nije u redu. Oči su joj se otvorile. Nisi primetio?

- Znam da se Rej promenila, ali ona nema pojma da je njen otac poglavica razbojničke bande. Smeta joj što ne izvršavam obaveze kao sudija, a takođe mislim da je moja objašnjenja u pogledu mog imovinskog stanja nisu zadovoljila.

Lovson prekinu nemirno šetanje po sobi. Naslonio se na kamin, ruke zavukao u džepove. Izgleda je poput očajnika, ali se ipak trgao i progovorio sileći se da ostane miran:

- Longstrit, sve je to istina. Bez sumnje je istina sve što kažeš, ali mi to ne pomaže. Ja hoću tu devojkul! Ako je ne dobijem otići će sve do vraga.

Nije bilo jasno šta je time mislio, ali je verovatno mislio ono najgore. Longstrit se malo, jedva vidljivo štreću, kao kad probuđeni tigar mahne repom. Sedeo je oborene glave i gladio brkove, a Duanu se učini da mu može čitati misli. Dugogodišnje iskustvo ga je naučilo da čita misli ljudi koji su bili pod pritiskom takvih uzbuđenja. Nije mogao ispitati istinitost tog zaključka, ali je je bio uveren da je Longstrit upravo sada shvatio da je neophodno ubiti Lovsona. Duan se čudio da Longstrit i pre nje došao na tu

promisao. Verovatno ga je tek dolazak njegove kćeri doveo u taj položaj.

Odjednom je podigao glavu i počeo da govori. Govorio je brzo i uverljivo, ali se Duanu učini da priča samo zato da na čas umiri Lovsonovu strast. Ovaj nije uvideo da je došao do granice i prešao je pa mu je već izrečena presuda. Toliko je bio zaslepljen svojom strašću.

- Previše si nestrpljiv - reče Longstrit - Time što progoniš Rej kvariš sebi sve mogućnosti. Možda je ipak možeš pridobiti, ali ako joj kažeš ko sam ja, ona će te zamrziti, a to valjda ne nameravaš. Sačekaj, pusti je da se opet snađe. Ponašaj se drugačije prema njoj. Prestani da piješ, jer ona to prezire. Treba da se dogovorimo da ovde sve prodamo: stoku, farmu i kuću, pa da odemo odavde. Onda će ti se pružiti prilika da joj se prikažeš u najboljem svetlu.

- Već sam ti rekao da moramo ostati. Banda nas neće pustiti. Možemo otići samo tako da sve napustimo i pobegnemo - zarezha Lovson.

- Misliš da treba da prevarimo naše ljude? Odemo bez njihovog znanja? Sada ih napustimo?

- Naravno.

- Ja sam prilično zao, ali toliko pokvaren nisam - reče Longstrit - Ako ne mogu da nagovorim družinu da me pusti da odem, onda ću ostati pa šta bilo! Uostalom, Lovson, nije li ti nekad palo na pamet da najveći deo naših poduhvata poslednjih godina ide na tvoj račun?

- Znam ja to. Da ja nisam organizovao stvar, ništa se ne bi ni desilo. Ti si se preplašio, a pogotovo odkako je taj policajac u Ferdejlu.

- Nazovi to strahom, ako hoćeš, ali ja to smatram oprežnošću. Mi smo već odavno stigli do granice naših moći. Počeli smo sa krađama nekoliko grla stoke i to u ono vreme

kada su se ljudi smejali uspelim kradama, a onda su krađe postale redovne, jedna za drugom. Pa smo pre nego što smo i znali, imali na duši teške krađe, oružane pljačke i ubistva. Onda smo morali dalje, sve dalje... Bilo je kasno da prestanemo.

- Mislim da si mi to već jednom pričao. Ja ti kažem da niko iz družine ne namerava da prestane sa poslom. Oni svi isto misle, a i ja tako mislim. Nama ne može niko naškoditi! Mogu nas optužiti, ali ne mogu ništa dokazati. Previše smo jaki!

- Upravo se u tome varaš - ubaci Longstrit ozbiljno - Ne tako davno i ja sam to mislio. Bio sam uveren da se niko ne bi usudio da krene na Grendžera Longstrita ili da ga dovede u vezu sa nekom razbojničkom bandom! Promenio sam mišljenje. Počeo sam razmišljati. Tako više ne ide. Ovde će uskoro uslovi za život postati sigurniji i bolji. Najbolje bi bilo da sve podelimo na jednake delove i da nestanemo iz države. Svi mi!

- Ali ti i ja imamo sva stada i sav dobitak - usprotivio se Lovson.

- Ja ću razdeliti svoj deo.

- A ja neću i to rešava stvar - odgovori Lovson.

Longstrit podiže obe ruke u vis kao da zove nekoga za svedoka kako je uzaludan svaki pokušaj da se taj čovek urazumi. U očima mu blesnu opasna vatra.

- Misliš da će tvoja stoka i tvoja imanja dugo trajati? I da će ti dugo koristiti ako taj teksaški rendžer...

- Ah - uzbudi se Lovson. Reč rendžer je delovala kao iskra u buretu baruta. - Zar ti nisam rekao da je on odavno trebao da bude mrtav, kao Larami.

Longstrit mu je podrugljivo odgovorio:

- Da, to si mi predložio, a ja nisam mislio da se to može tako lako uraditi.

- Družina će ga smaknuti.

- Ah - podrugljivo se nasmeja Longstrit - Ti si bio prisutan kod mnogo borbi i dvoboja, ali ti kažem da još nikada nisi sreo ovakvog momka, kao što je teksaški rendžer. Nisi imao ni dovoljno razuma da ga dobro osmotriš, kad si za to imao priliku. Jedini način za bandu da ga se reši je taj da svi u njega pucaju istovremeno. On će i pri tome nekoliko njih povući za sobom.

- To si rekao tako kao da ti nije ni stalo hoće li nekoliko naših poginuti - ironično će Lovson.

- Ovog puta si rekao istinu. Meni je već svega dosta.

Lovson više ništa nije razumeo.

- Longstrit, meni se ne sviđa način tvog govora - mrko je rekao.

- Ako ti se ne sviđa onda znaš šta možeš učiniti - brzo odgovori Longstrit. Ustao je. Hladan i miran. Oči su mu svetlucale, a usne su mu bile stisnute. Duan je video da je sada zaista opasan.

Lovsona je to zbunilo.

- No to je sada svejedno. Glavna je stvar, hoću li dobiti devojkju?

- Samo ako ona pristane.

- Ti dakle ne nameravaš da je prisiliš da se uda za mene?

- Ne!

- Dobro. Onda ću je ja prisiliti!

Longstrit više nije rekao ni reči. Duan je video da Longstrit ima revolver na dohvat ruke i da namerava da se njime posluži, a znao je da Lovson o tome nema pojma.

U tom su trenutku napolju odjeknuli teški koraci.

- Evi ih - reče Lovson i otvori vrata.

Pet muškaraca je ušlo u sobu. Svi su nosili ogrtače pod kojima je bilo skriveno oružje. Neki visoki, plećati

muškarac stisnu Longstritovu ruku, dok ostali ostaše u pozadini.

Atmosfera u sobi se izmenila. Na Lovsona se više niko nije obazirao, a Longstrit se u momentu potpuno promenio. Ako se ikada nadao da će mu poći za rukom da se oslobodi i pobjegne u drugu zemlju, onda je sada morala propasti. Ovde je bila njegova snaga, ovde su bile njegove spone.

Visoki muškarac nešto tiho šapnu, a ostali se skupiše oko njega kod stola. Svi su nagnuli glave nad stol i počeli pitati, odgovarati i večati. Duan je napeo sluh, ali jedva da je uspeo da uhvati pokoju reč. Čini se da su se dogovorili da će ostati u Ordu ili njegovoj blizini.

Zatim je visoki muškarac, koji je očigledno bio vođa te grupe, ustao i izašao isto tako brzo kao što je i ušao, a za njim i ostali. Longstrit zapali cigaru, dok je Lovson neprekidno pio. Najednom se uspravi i poče da prisluškuje.

- Šta je to? poviče.

I Duan je čuo neki šuštavi glas.

- Možda pacov. - ali šuštanje se pojača.

- Čegrtuša? - upita Lovson.

Longstrit ustade i pogleda po sobi.

U tom trenutku Duan je osetio kako se zid, o koji se odupirao, nekako čudno zatresao. U šuštanje se umešalo padanje grumenja zemlje. Zid, napravljen od sasušene zemlje, počeo se raspadati. Duan je jasno osećao kako se trese i sva mu krv navire u srce.

- Osećam prašinu - oštro reče Lovson.

to je za Duana bio znak da se spusti sa mesta osmatranja, ali uprkos svoj pažnji prouzrokovao je nepoželjne zvuke.

- Nisi li čuo korake? - upita longstrit.

Nije bilo odgovora. Sa onog mesta gde je stajao Duan pade veliki

grumen suve ilovače. Trenutak kasnije pao je čitav komad zida u sobu, a Duan se u poslednjem trenutku uspeo provući kroz uski prolaz koji je vodio ka dvorištu.

- Čujem ga - povika Longstrit - pošao je onamo.

- Ne, prema drugoj strani - zaurla Lovson.

Topot teških čizama udvostručio je Duanovu snagu. Nije se bojao borbe, ali da pogine ovde, uklešten među zidovima kao pacov u zamci, to mu se nikako nije sviđalo. Gotovo celo odelo mu se iscepalo u uskom prostoru. U poslednjem trenutku uspeo je da se izvuče na dvorište. Duboko disanje i svež vazduh su ga oporavili. Izvukao je revolver i potrčao prema hodniku koji je vodio u spoljnje dvorište, ali odande su se već čuli koraci. Dok god je postojala šansa za beg, nije hteo da puca. Video je kako je neko sa suprotnog kraja utrčao u dvorište pa se počeo šunjati duž zida. Došao je do nekih vrata, tiho ih otvorio i prošao kroz njih, ne sluteći gde ga vode.

VI

Pozdravio ga je tihi krik. Soba je bila osvetljena, a Rej Longstrit je sedela u spavaćici na krevetu. Duan stavi prste na usne kao znak da treba da čuti i zatvoril vrata za sobom. Tek sada se osećao malo sigurnije. Pogledao je po sobi. U njoj se nalazio samo jedan prozor čiji su kapci bili čvrsto zatvoreni. Osluškivao je. Činilo mu se da se koraci udaljuju, a zatim potpuno nestaju. okrenuo se prema Rej Longstrit. Ona se spustila i kleknula, pruživši prema njemu drhtave ruke. Bila je bleđa kao posteljina na krevetu, očigledno se strašno plašila. Još jednom joj je dao

znak da čuti, a onda tiho krenuo prema njoj da joj sve objasni. Ona tiho kriknu. Duan pomisli da će se onesvestiti, a kad joj je pogledao u oči postalo mu je sve jasno. Bojala se, jer je mislila da će je ubiti, ili joj učiniti nešto što je gore i od same smrti. Duan je znao da je strašno izgledao, provalio je u njenu sobu sav zaprašen sa revolverom u ruci.

Upravo ga je zaboleo pogled kojim ga je pogledala. Brzo reče:

- Nisam imao pojma da je to vaša soba. Uleteo sam u nju da pobegnem, da spasem život. Progone me! Prisluškiavao sam razgovor vašeg oca i njegovih ljudi. Oni su me čuli, ali me nisu videli. Sada me traže.

Rej je ustala i pogledala Duana, a u očima mu se ogledalo razumevanje.

- Prisluškiavali ste šta govori moj otac?

- Duan joj ispriča ukratko šta se dogodilo, spomenuvši da je njen otac imao posla sa nekim tajanstvenim ljudima.

- Bože, znala sam da se nešto događa. Moj otac, cela ta kuća, sa svim tim ljudima! Mrzim Flojda Lovsona. On će me ubiti ako... Sve je još gore nego što sam naslućivala. Šta da radim?

Uto su se napolju opet čuli tihi koraci. Odjednom se Duan seti da se nalazi u veoma nezgodnoj situaciji. Postojala je mogućnost da ga nađu i u njenoj sobi. Šapnu:

- Moram otići odavde!

- Ostanite, još uvek vas traže! - reče ona - Ne smete izaći. Mogli bi vas ubiti pre no što napustite kuću. Ostanite, a ja ću ugasiti svetlo. Ako dođu bliže mogu vas sakriti - Duan krene prema vratima - Imajte poverenja u mene - Sačekajte da se sve smiri, pa makar morali čekati i do jutra! Onda će te moći da se odšunjate!

- Ali ja ne smem da ostanem! Ne mogu, ne bih htéo... - promuća Duan sav zbunjen i u neprilici.

- Morate. Samo se tako možete spasiti. Ovamo neće doći.

- A ako ipak dođu? Longstrit će verovatno pretražiti sve prostorije, svaki ćošak u kući. Ako bi me ovde našli ne bih mogao da se branim, jer bi pri tome i vi mogli biti ranjeni. A i činjenica da se ovde nalazim...

Duan nije dovršio rečenicu. Koraknuo je prema vratima, ali ga je ona uhvatila rukom za rame i tako ga zadržala.

- Je si li još budna, Rej? - odjeknu u tom trenutku Longstritov glas. Bio je napet i zvonak, ali previše napet da bi zvučao prirodno.

- Još čitam. Laku noć! - odgovori Rej, ne oklevajući ni časka. Rekla je to tako mirno i nežužno da je Duan nehotice primetio razliku između muškarca i žene. Pokazala je Duanu da se sakrije u orman.

Uvukao se u njega, ali nije mogao sasvim zatvoriti vrata.

- Jesi li sama? - upita Longstrit.

- Jesam. Rut je već otišla na spavanje.

Vrata se odjednom otvoriše i Longstrit ude u sobu. Lice mu je bilo iscereno, a oči su plamtele. Odmah iza njega pojavi se Lovson. U njegovom se ponašanju osećalo nepoverenje. Hteo je samo da zaviri u sobu. Pošto ju je prešao pogledom, povukao se i zatvorio vrata.

Nakon izvesnog vremena kuća se sasvim umirila. Duan nije mogao videti Rej Longstrit, ali je mogao čuti njeno ubrzano disanje. Koliko je još dugo morao ostati u svom skrovištu? Za sve vreme svog teškog i opasnog života nije doživeo takvu avanturu. Osećao je da je zaljubljen.

Najzad je otvorio vrata i izašao. Rej Longstrit je sedela, a glavu je položila

u dlanove. Očigledno ju je nešto tištilo.

Dotakao ju je vrhovima prstiju i ona je podigla glavu.

- Mislim da bih sada mogao krenuti - šapnu.

- Ako morate otići, idite, ali možete i ostati, sve dok ne budete sasvim sigurni - odgovori ona.

- Ja... Ja... Ne znam kako da vam se zahvalim. Bilo je teško dok nisam sve ovo otkrio, a vi ste njegova ćerka. Ni sam sebe više ne mogu da razumem, ali vam moram reći, da nisam teksaški rendžer, položio bih vam život pred noge.

- Ali vi me tako malo poznajete - promuća ona.

- Pa ipak je to istina i zato osećam svu težinu boli koje sam vam naneo.

- Hoćete li se boriti sa mojim ocem?

- Ako ikako bude moguće, neću. Pokušaću da to izbegnem.

- Ali vi ste ga ipak uhodili.

- Gospođice Longstrit, ja sam teksaški rendžer.

- A ja sam, ah, ćerka kradljivca stoke! Prvo sam mislila da je moj otac upleten u neke nečasne poslove, ali večeras sam došla do strašnih saznanja.

- Hoćete li mi reći?

- Slučajno sam čula da je Flojd rekao da će doći neki ljudi da ugovore sastanak sa mojim ocem u blizini Orda. Otac nije hteo da pođe tamo, a Flojd mu je doviknuo neko ime.

- Kakvo ime? - upita Duan.

- Rekao mu je: Čelsedinel

- Čelsedini Zaboga, gospođice Longstrit i upravo mi vi to kažete?

- Zašto?

- Vaš otac i Čelsedin su znači ista osoba - reče promuklo Duan.

- I ja sam tako razumela, ali očevo pravo ime je Longstrit - plašljivo šapnu Rej.

Duan je izgledao slomljeno. Nije mogao da veruje. Duboko ga je pogodila uloga devojke u toj tragediji. Šapnuo je:

- Gospođice Longstrit, ja vas volim! Ta me je ljubav obuzela, a da ni sam ne znam kako! Kada bih smeo, hteo bih umreti za vas.

Rej Longstrit kleknu i položi svoje ruke na njegove. Tiho je uzdahnula i klonula na postelju.

- Nećete ga ubiti? - počela ga je preklinjati - Ako me volite nećete ga ubiti.

- Neću. To vam obećavam.

Duan je oprezno otvorio vrata i tiho se iskrao kroz hodnik u slobodu. Napolju je zastao u mraku, a kada mu je vetrić zaduvalao preko lica, preovladala je radost što je spasao sve ostale osećaje.

Noć je bila tamna i oblačna, ali kiša nije padala. Duan je požurio da što pre izađe na otvoreno polje. Istovremeno se osećao i srećan i žalostan. Sve njegove misli bile su uz Rej Longstrit. U njemu se probudila neka očajna nada da bi ipak mogao postojati način, neki put kojim bi se ona mogla spasiti.

VII

Mnogo pre no što je legao u krevet duan je odlučio da odjaše u Ord i pronađe mesto gde će se Longstrit sastati sa svojim ljudima. Do tih mu je ljudi bilo više stalo nego do njegovog vođe. Ako je Longstrit bio glava družine onda je Pogin bio njegova desna ruka. Trebalo je pronaći i ukloniti Pogina i njegove drugove.

Sledećeg dana Duan odjaše u Bredford. Bilo mu je drago da na nekoliko dana ode iz Ferdejlja, ali sati i mičje nisu umanjili tešku bol u

njegovim grudima. Na Rej Longstrit mogao je zaboraviti samo kada su mu se misli bavile Poginom, ali ni to nije uvek pomagalo.

Obišao je Sanderson i posle dan i po jahanja stigao je u Bredford. Na železničkoj pruzi su razbojnici napali brzi voz broj šest, koji se kretao ka istoku. Činovnik kompanije Vels - Fargo, koji je pratio voz, bio je ubijen, drugi poštanski službenici ranjeni, a vreća sa poštom ukradena. U grad je ušla lokomotiva bez vagona, a mašinovođa i ložać pričali su strašne stvari. Odmah je sastavljena potera pod vođstvom šerifa, kojeg Duan nije smatrao baš poštenim. Duanu u tom momentu sine ideja i on je odmah poslušao, ne razmišljajući mnogo. Odjahao je u noć prema Ordu. Da li će tamo pomisliti da je on opljačkao voz, kao što se nadao.

Cele noći je jahao, a tek kada je ugledao mračni vrh planine Ord, stao je i privezao konja. Spavao je sve do zore. Sa sobom je imao mali zavežljaj sa namimicama pa je pripremio sebi doručak. Kada je sunce odskočilo na nebu, osedlao je konja i krenuo putem gde je njegov konj ostavljao jasne tragove.

Posle toga je odabrao kameni put prema Ordu, vešto skrivajući tragove, kao što to ume begunac za kojim već godinama juri potera.

Ujahao je u Ord na konju koji je bio obliven znojem i prekriven penom. Interesovanje koje je njegov dolazak probudilo bilo je pojačano time što ga je Flečer video, zajedno sa još nekim besposličarima, kako jaši popreko preko polja da bi preskočio ogradu i tako izašao na glavni put.

Duan zaustavi konja pred verandom na kojoj je stajao Flečer, sučući brkove. Flečer na sebi nije imao ni prsluk ni šešir, pa je bilo očigledno da je dolazio sa prve jutarnje čašice.

- Dobar dan, Dodž - pozdravi ga Flečer. Duan mu isto tako ljubazno otpozdravi, a i ostali muškarci mu uputiše pozdrav.

- Džime, moj konj je iznemogao. Hteo bih ga sakriti pred radoznalim putnicima koji bi slučajno mogli naići ovuda.

Odjeknuo je glasan smeh koji je obradovao Duana.

- Ako putnici ne budu previše radoznali, tvoj parip će biti siguran u štali tamo kod Bilove kuće. Tamo će naći i hrane, ali vodu mu moraš doneti sam.

Duan odvede konja na označeno mesto, obriše ga, nahrani i ostavi. Kada se vratio u krčmu, grupa radoznalih se povećala. Neke je od njih Duan već poznavao. Ne progovorivši ni reč, Duan ode do ivice puta i ukloni sve tragove svog konja, dok su Flečer i njegovi drugovi pažljivo posmatrali šta radi.

Kada se Duan vratio, Flečer mu dobaci:

- Hm, Dodž, to je sigurnije nego da boga zamoliš da pošalje kišu.

Duan mu odovori da ovako dugo i jednolično i usamljeno jahanje kod svakog mora da prouzrokuje žed. Normalno, svi su mu se pridružili. Bilo je jasno da je pridobio simpatije, ali među tim ljudima se nije nalazio Nel, a ni Pogin. Flečer nije bio običan razbojnik, ali bez obzira na njegove sposobnosti, samo je izvršavao tuđe naloge. Izgledalo je kao da svi ti ljudi nemaju drugog posla nego da sede u krčmi i piju, a uz to baš i nemaju previše novca. Duan je primetio da su dvojica pozajmili od krčmara neki novac pa je pokušao da se sprijatelji sa njima, što mu je i uspelo. Ljudi su se kartali u male iznose, šalili se, zadirkiivali jedan drugog, a ponekad bi se i posvađali. Celo su jutro dolazili i odlazili iz krčme. Duan je nabrojao skoro pedeset muškaraca.

Oko četiri sata popodne, u krčmu uleti neki mladić i poviče:

- Dolazi potera!

Svi nagmuše na vrata da što pre izađu, iz čega je Duan zaključio da je ta reč i taj pojam dosta redak u Ordu.

- Prokletstvo - zarez! Flečer, pogledavši na put odakle je dolazila gusta grupa jahača - To u Ordu još nisam doživeo! Šteta što Bil i Pogin nisu ovde. Samo mimo, gospodo! Ja ću govoriti!

Potera je ušla u selo i zaustavila se pred grupom ljudi koji su bili na vratima gostionice. U poteri se nalazilo dvadesetak ljudi, svi teško naoružani, a vodio ih je neki vitki, golobradi mladić

Duan sa zadovoljstvom ustanovi da sumnjivi šerif koji bi ustvari morao voditi poteru, nije među njima. Možda je jahao sa drugom grupom.

- Halo, Džime Flečer - povika kauboj.

- Halo - odgovori Flečer.

- Slušaj, Flečer, mi smo nekog momka progonili sve do tri milje pred Ord. Tragovi su mu bili jasni poput nosa na tvom licu. Našli smo i mesto gde je spavao, ali je onda krenuo preko kamenja pa smo mu izgubili trag. Nemamo sa sobom psa. Verujemo da je otišao u planinu, ali smo iskoristili priliku da dojašemo ovamo, budući da je Ord tako blizu. Je li noćas ili jutros neko došao ovamo?

- Nije - odgovori Flečer.

Duan je prema njegovom ranijem držanju očekivao takav odgovor, a i kauboj ga je smatrao istinitim. Okrenuo se prema svojim drugovima i nešto se dogovarao. Činilo se da svi ljudi u poteri nemaju isto mišljenje.

- Zar nisam rekao da je glupo jahati ovuda po kamenju? - ljutio se neki stari farmer kukastog nosa - Trag koji smo sledili nije bio ni nalik na trag koji smo našli na mestu napada.

- U to nisam sasvim siguran - odgovori vođa potere.

- Gatri, to nije prvi trag koji sam u životu...

- Ali ti ne možeš po stenju slediti trag.

- Samo mi daj vremena, pa ćeš se iznenaditi. Za takvu stvar treba vremena. Ali ti si htio da dođeš ovamo! To je samo gubljenje vremena. Da si bio u pravu, onda bi ti banditi, pošto su pobili svoje drugove, odjahali ravno nazad u grad sa poštanskom vrećom preko sedla. Misliš da je to bio Meksikanac?

- Ima i Meksikanaca koji su bistri, naročito kada se radi o krađi.

- No mi nemamo razloga da verujemo da je razbojnik koji je pobio Meksikance i sam Meksikanac. Kažem ti da je to vešto izveden posao i da ga nije izveo običan bandit. Zar nisi čuo kako je ustvari bilo? Jedan Meksikanac je skočio na lokomotivu i uperio revolver u mašinovodu i ložača, a drugi je pucao na prozore voza, dok je momak koji je otvorio vrata poštanskog vagona i ubio pratioce, bio vođa bande. Upamti to!

Neki članovi potere slagali su se sa kaubojevim mišljenjem, dok su drugi bili uz starog farmera. Najzad je mladi vođa stegao uzde.

- Neka ide dovraga! Šerif nas je poslao ovamo po tragu. Možda je bio u pravu. Kada bi uz mene bila družina kauboja, iskoristio bih priliku da malo pročistim ovo гнездо.

Za to je vreme Džim Flečer mimo stajao. Sada mimo dobaci:

- Ovu ti ljubaznost neću zaboraviti, Gatri!

- Baš me briga, Flečer. Crkni, ako hoćeš! - poviče Gatri okrenuvši konja.

Flečer je stajao ispred svojih ljudi gledajući za poterom sve dok nije nestala sa vidika.

- Imali ste sreću što Pogin nije ovde - primeti, pošto je prašina obavila

ljude i konje, a zatim se zamišljeno vrati na verandu, uzme Duana za ruku i povede ga u krčmu.

- Gde ti je novac, Dodž? Mislim da ću i ja dobiti jedan deo pošto sam ti uštedeo razgovor sa Gatrijem.

Duan je dobro odigrao svoju ulogu. Hladno je pogledao Flečera u lice, odgovorivši mu da nema pojma o nekom napadu na voz, ali kada se Flečer nije dao zbuniti i počeo mu laskati, da je izvrsno obavio posao, Duan je nastavio glumu, kao da je ponosan, ali da još uvek sve poriče. Kada je Flečer i dalje nastavio, Duan je začutao. Flečer je bio siguran da je pogodio pa nije dalje navaljivao, ali je čitavo njegovo držanje odavalo kako je siguran da je Duan opljačkao voz.

Kada je malo kasnije Duan izjavio da će otići po svog konja, da prenoći u šumi, Flečer se našao uvređen.

- Zašto ne ostanes kod mene? Tamo preko imam udobnu kućicu. Zar nisam bio uz tebe kada je Gatri došao sa svojim momcima? Da sam samo namignuo, ti bi se već uveliko ljuljao na grani. Dodž, to nije pristojno!

- Ne boj se, ja ću već pokazati koliko sam pristojan. Neću ti ostati dužan, ali ne mogu ovde čučati celu noć. Kada bi pripadao družini, to bi već bilo nešto drugo.

- Kakvoj družini? - upita Flečer.

- Pa. Čelsedinovoj!

Flečer je zinuo od čuđenja, a brkovi su mu zadrhtali. Duan se nasmejao:

- Naravno da sam ga sreo i odmah prepoznao. Zaista on je kralj svih kradljivaca stoke. Kada me je ugledao, pitao me šta ja tu dođavola tražim, a ja sam mu već rekao svoje mišljenje.

Flečer je bio potpuno zaprepašćen.

- Prokletstvo! O kome ti to govoriš?

- Pa zar ti već nisam rekao? Govorim o Čelsedinu! U Ferdejlju se zove Longstrit.

Flečer je prebledeo i muklo prošaputao:

- Čelsedin, Longstrit... Svemoćni bože, ti znaš!

Progutao je reči, sabrao se i savladao uzbuđenje, ali lice mu je idalje bilo bledo kao kreč. Duan se čudio toj promeni koja mu je pokazala koliko uticaja i poštovanja uživa Čelsedin u svojoj bandi.

- A ko si ti? - upita Flečer.

- Pa ti si mi dao ime: Dodž! To je ime isto tako dobro kao i svako drugo. Džim ja sam duge godine bio prilično usamljen, a sad mi je potreban drug. Razmisli malo o tome. Hoćeš li? Do viđenja!

Flečer je gledao kako je Duan krenuo po svog konja, izašao i odjahao u tamu, ali nije rekao ni reči.

Duan je izjahao iz grada, prošao kroz kaktusovu i meskitovu šumu sve do mesta koje je još ranije izabrao. Napravio je sebi ležaj, ali su ga misli tako obuzele da nije mogao zaspati. Najzad mu se nasmešila sreća, ali zadatak još ni izbliza nije bio obavljen. Bliska budućnost je tražila svu njegovu snagu.

Tako budan dočekao je dan, a onda ojahao nazad u Ord. Džim Flečer nije mogao sakriti iznenađenje. Nije očekivao da će se Duan vratiti.

Istog dana pre podne dojahao je u Ord neki jahač iz Bredforda, koji je očigledno bio dobar poznanik Džima Flečera i njegovog društva. Duan je čuo kako je došljak rekao za pljačku u vozu da je plen bio mršav, ali se pravio da ništa nije primetio. To je za njega bilo povoljno.

Čim se spustila noć, ugrabio je priliku, pozvao Flečera i odveo ga do jednog malog drvenog mosta. Tu on oprezno pogleda okolo, a onda iz džepa izvadi veliki svežanj novčanica, podeli ga na dva dela i jedan pruži Flečeru ne govoreći ni

reči. Ovaj nespretnim pokretima prebroji novac i uzviknu:

- Pet stotinal Dodž, to je lepo od tebe. Kad pomislim da je čitava stvar...

- Nemoj zahvaljivati - prekinu ga Duan - To nema veze sa bilo kojom stvar. Ti si mi učinio uslugu i ja sam jednostavno podelio svoj novac sa tobom. Ako nas to ne napravi dobrim prijateljima, onda reč prijatelj ne vredi ništa u ovoj zemlji.

I time je dobio Flečera.

Oba muškarca su celo vreme provela zajedno. Duan je o sebi ispričao neku priču u koju je Flečer poverovao, naročito što ovaj nije krio da svog druga smatra sposobnim čovekom. Ponosno je govorio da će se u to uveriti Nel i Pogin, pa čak i Čelsedin. Govorio je da ima uticaja i da će moći da deluje na Nela. No niko na svetu, pa ni Čelsedin, nema uticaj na Pogina. Ponekad je Pogin hladniji od leda, a ponekad vrelji od pakla. Ali Pogin voli lepe konje pa bi se do njega moglo doći pomoću Dodžovog parića. Čelsedin je verovatno već prijateljski naklonjen prema Dodžu, imponovala mu je Dodžova hrabrost, jer bi ga u protivnom odmah ubio.

Postepeno i polako uspeo je Duan sledećih dana da dozna činjenice koje je tako želeo da zna.

Čelsedinovo skrovište nalazilo se na suprotnoj strani planine Ord u nekoj dubokoj i strmoj dolini. Tamo je uvek dolazilo nešto pre nego je trebalo izvršiti neku pljačku i tamo se sastajao sa svojim ljudima. Dok bi oni izvršavali njegove naloge, on bi ih čekao u jednoj od svojih gostionica. Sada se nalaziu u kući uz Ord izrađujući plan za najveći poduhvat do sada. Radilo se o provali u jednu banku, ali Flečer nije znao o kojoj se banci radi.

Pošto je Duan iz Flečera izvukao sva obaveštenja, pokušao je saznati

od njega podatke o onome što su Čelsedin i Flečer radili poslednjih deset godina. To je bila dugačka priča o Čelsedinovoj tiraniji u Big Bendu, tako krvava i neverovatna da je Duan bio potpuno zbunjen.

Čelsedin je zaista bio pravi kralj razbojnika, prema kome su svi ostali bili mali i nevažni. I sama je unutrašnja organizacija njegove bande bila zapanjujuća, isto kao i vernost koja je bandite vezivala za njega. Njegovo je gospodstvo imalo krvave ruke i bili je nemilosrdno.

Duana je opet uhvatila njegova stara, divlja strast za ubijanjem. Da se sada u Ordu pojavio razbojnik, Nel ili Pogin, Duan bi ih napao i ubio. No oni nisu bili tu i Duan je imao vremena da se savlada i sabere.

VIII

Opet su nerad i neizvesnost počeli mučiti Duana. Osećao se kao lovački pas, privezan na lancu, koji je našao trag i sada hoće da pojuri njime. Nešto ga je pozivalo da pođe preko divljeg prevoja planine Ord, ali Flečer je ostao u gradu, čekajući Nela i Pogina pa je i Duan morao da čeka.

Najzad su se jednog dana pojavili znaci da je dugom mirovanju došao kraj. Neki je stranac ujahao u grad i doneo Flečeru tajne vesti. Kada je odjahao, Flečer je počeo zamišljeno da se šeta. Nije više pio, a to se nije slagalo sa njegovim dotadašnjim ponašanjem. Zatim je isti glasnik još jednom došao, a nove su vesti ostavile na Flečera ogroman utisak. Duan je bio u krčmi kada je momak došao. Video je kako je ovaj šapnuo Flečeru nekoliko reči, ali nije ništa razumeo. Flečer je pobeleo od besa ili straha, a možda i jednog i drugog, pa je počeo psovati kao divljak.

Glasnik je izašao iz krčme ne popivši ni kapi pića i odjahao prema zapadu.

Gde su bili Nel i Pogin? Očigledno nisu bili sa vođom u planini. Kada je glasnik odjahao, Flečer je postao još čutljiviji i mrzovoljniji, što je u svakom slučaju bilo značajno. Flečer je u tom raspoloženju sigurno bio opasan, jer su svi počeli da ga izbegavaju. I Duan je sedeo dalje od njega, ali ga je pažljivo posmatrao.

Prošlo je možda sat vremena od glasnikovog odlaska, kada se Flečer odlučio. Osedlao je konja, otišao u svoju kuću i vratio se. Duanu nije bilo teško da shvati da Flečer ima nameru da odjaše. Počeo je ljudima u gradu izdavati zapovesti. Rekao im je da ostanu mimi dok se ne vrati, a zatim je izjahao i povikao:

- Dođi ovamo, Dodž!

Duan mu je prišao i položio ruku na ružu sedla i tako ga pratio do drvenog mosta na kraju grada. Tek tu Flečer progovori:

- Dodž, posvadao sam se sa Nelom, a izgleda da sam ja razlog nesuglasicama između Nela i Pogina. Nel me nije nikada voleo, a Pogin je uvek bio pravedan, pa čak i prijatan. Šef je smislio neku veliku stvar pa ga ta svađa zadržava. On čeka Nela i Pogina u planini da im da zadatke, ali se ni jedan od njih ne pojavljuje. Moram posredovati, ali mi se ta stvar ni malo ne sviđa.

- Šta se desilo, Džim? - upita Duan.

- Mislim da se radi o tebi Dodž. Nelu se ne sviđaš. On ne može da trpi nekog kome ne može da zapoveda. Nekoliko momaka su se izbrbljali pre nego što sam im to zabranio, a sad je Nel veoma uzbuđen. On kaže da zna nešto o tebi što bi zaprepastilo i šefa i Pogina kada bi im to rekao. No on im ništa ne govori. Čudan je momak taj Nel. Mislim da bi bilo dobro da nestaneš na nekoliko dana, a onda se

vратиš i smestiš se negde u blizini, sve dok se ja ne vratim.

- Zašto? - upita Duan.

- Jer bi ovde mogao doživeti neprijatnosti. Jednog će dana čitava družina doći ovamo. Ako budu prijateljski raspoloženi prema tebi, zapaliću vatru na onom brežuljku. Recimo, četvrte noći od danas. Ako ne vidiš vatru, onda gledaj da nestaneš. Uradiću sve što mogu. Džim Flečer je veran drug! Do videnja!

Flečer podbode konja i nestade.

Duan je ostao u nedoumici. Bio je to težak udarac. U prvom trenutku nije znao šta da radi, a nikako nije hteo da se vrati u Bredford. Došlo je do svađe između dvojice velikih Čelsedinovih vođa. Doći će i do otvorenog neprijateljstva između njega i Nela! Tu se radilo o životu i smrti, jer se takvi sporovi rešavaju revolverima. Duan je iz te nevolje crpio hrabrost. Možda je već počeo kraj Čelsedinove velike bande. Ali šta je Nel mogao znati o njemu? Time Duan nije trebao previše sebi razbijati glavu, onda je to moglo biti samo to da taj stranac, novi Flečerov drug, nije niko drugi nego sam Bak Duan! Možda je već došlo to vreme, da upotrebi to ime i iskoristi ga. To ime je bila Mekinlijeva nada. On je na slavi imena Baka Duana sagradio ceo svoj plan. Duan je došao u iskušenje da krene za Flečerom i bude uz njega, ali to ne bi bilo pošteno prema čoveku koji je prema njemu uvek bio drugarski raspoložen. Rešio je da sačeka dalji razvoj događaja. Kada banda bude ujahala u Ord, verovatno sa raznih strana, on će biti spreman da se sukobi sa Nelom. To bi se moglo završiti teškim komplikacijama, mogao bi se umešati i Pogin...

Odjednom Duanu pade na pamet jedna ideja. Zašto on nebi potražio

Čelsedina u njegovom planinskom skrovištu, umesto da ovde čeka?

Tek što se toga setio, potrčao je u Ord po svog konja. Izašao je sa puta i u velikom luku projahao kroz šikaru. Nekoliko milja južno od Orda naišao je na travom obrasli puteljak koji je, kako mu je Flečer rekao, vodio u Čelsedinov logor. Tragovi kopita na tom puteljku bili su stari najmanje nedelju dana, a možda i stariji. Puteljak je krivudao između brežuljaka obraslih niskim rastinjem, prolazio kroz doline i klance, obrasle meskitovom i topolovom šumicom. Posle sata jahanja, došao je Duan do prvih obronaka planine Ord. Kada se počeo penjati, pred njim je pukao pogled na predeo pun brežuljaka. Rečice su vijugale između njih i nestajale u dolini. Posle je zašao u kraj gde je odron kamenja bio čest pa se morao više potruditi da nađe puteljak. Često je morao da side sa njega, pa je vrlo polako napredovao. Najzad je stigao na jednu uzvisinu, gde se tlo sastojalo od golog kamenja u kojem je Duan uspeo da pronađe ogrebotine nastale od konjskih kopita. Često se morao spuštati sa sedla. Skretati levo i desno, sve dok ponovo ne bi pronašao puteljak. Bio je to mukotrpan i dugotrajan posao. Noć ga je iznenadila, a da nije stigao ni do pola puta. Ulogorio se u maloj dolini gde je bilo dovoljno trave i vode. Noć je bila bistra i hladna.

Duan je bio zadovoljan onim što je tog dana postigao. Dopustio je da ga u ovu avanturu vodi neki unutrašnji glas kod kojeg razum nije igrao ulogu. U njemu se probudila mašta. Pojavila su se sećanja i uspomene, a onda je sve to potisnula slika jednog bledog ženskog lika tamnih očiju. Rej Longstrit! Ta je slika ostala pred njim sve dok nije zaspao.

Ujutro se uverio da je ostavio manje tragova nego što ih je sam

našao. Zatim je povleo konja duboko u dolinu i tamo ga vezao za jedno drvo, a onda se vratio i počeo peške da se penje. Penjao se uz duboke vododerine, duž ponora, sve dok nije došao do vrha. Spuštanje je bilo mnogo lakše. Što je dalje išao nejasnim tragovima, to je zalazio u sve divljiji kraj. Nad njim su se pružale crne grane borova, a iza njih se video najviši, usamljeni vrh, planine Ord. Jednom je pogledao u dolinu kroz koju se jasno provlačila velika reka stvarajući Big Bend.

Sve dublje se spuštao puteljkom kojim ne bi mogao proći konj. bio je uveren da Čelsedin ima lakši prolaz do svog skloništa. Što je više silazio to je bio oprezniji. Skrenuo je pored neke stene koja mu je sprečavala vidik i došao na ivicu velike stene. Pred njim je poput amfiteatra ležala zelena dolina sa tri strane okružena visokim stenama. Dno doline je ležalo nekih hiljadu stopa ispod njega. Ugleda malu drvenu kolibu isto tako jasno kao što je video i celu okolinu. Pored nje je tekao potok na čijoj su obali pasli konji i govoda. Bio je to miran i lep prizor pa se Duan nije mogao suzdržati, a da ne zaškripi zubima pri pomisli na razbojnike koji su ovde živeli u miru i sigurnosti.

Oprezno se spustio u dolinu, sakrio se u neku pukotinu, među kamenje i počeo posmatrati puteljak i dolinu. Pogledao je prema suncu i ocenio da neće biti moguće da se pre mraka vrati u svoj logor, a po mraku nije smeo ni da pokuša da se vere preko planine.

Pogledao je dole. Kuća je bila prilično velika, ali grubo sagrađena. oko nje nije bilo obrađene površine pa čak ni bilo kakve ograde. Iz kuće je izašao čovek, otišao do potoka, zagrabio vodu i vratio se nazad u kuću.

Sunce je zalazilo za planinu, a dolina je utonula u senku. Duan je

zaželeo da se približi kući. Pokajao se što je uopšte i krenuo u tu zamornu šetnju, a onda je pokušao da stvori neki pametan plan.

Dok je razmišljao mrak je polako padao. Ako je hteo da se vrati u logor, morao je odmah krenuti. Ipak je oklevao. Odjednom u dolini ugleda dva jahača koji su prilazili kući. Konji su im bili zamoreni pa su stali uz potok da ih napoje.

Duan se spustio što je brže mogao. Dolina je bila obrasla grmljem. Sumrak je već bio gust. Duan je zapamtio mesto gde je sišao, a onda je kao senka počeo da puzi od grma do grma. Prvo je ugledao svetlo pa tek onda obrise kuće, a zatim začu glasove, veselo zviždukanje, promuklo pevanje i zveckanje kuhinjskih sudova. U svetlu se videlo kretanje tamnih prilika. Čini se da su to bila otvorena vrata ili je vatra gorela pod vedrim nebom. Duan je krenuo levo gde je bio zaklonjen i odakle je bolje mogao da vidi. Zatim se brzo i nečujno povukao do stražnjeg dela kuće, gde je drveće dolazilo do samog zida.

Samo da ti ljudi nemaju psa čuvara. Duan se prikrađao kao Indijanac. Zašao je u grmlje i tu se osetio sigurnim. Zatim se došunjao do samog zida kuće i uz njega krenuo napred. Došao je do jednog malog prozora kroz koji je prodirala svetlost. Zavirio je unutra i ugledao mračnu prostoriju, osvetljenu malom svetiljkom, stol, nekoliko stolica i otvorena vrata kroz koja je prodiralo jače svetlo. Vatru, međutim nije mogao videti. Čuo je nejasan žagor glasova. Ne oklevajući odšunja se do samog ugla kuće. Tu je stajalo grmlje, neka stara staja i gomila drva, a to je bio dobar zaklon tako da nije morao ni puzati.

Oprezno je provirio i ugledao čoveka koji se nagnuo nad vatru i

veselo zviždućuci nešto mešao u loncu, obešenom o željezni tronožac nad plamen. Zatim Duan, čije su se oči već privikle na svetlo, ugleda još nekoliko muškaraca, od kojih su dvojica stajala u senci, a druga dvojica uz vatru. Svi su mu bili okrenuti leđima.

- Ovaj je put jednostavniji, ali je duži nego onaj preko planine - primeti jedan od muškaraca.

- Ima li nešto za jelo, Penhendl? - povika drugi - Blossom i ja dolazimo iz Fervej Springsa. Tamo su Pogin i još nekoliko naših ljudi.

- Oprosti, Fil, nisam znao da dolazite.

- Dugo vam je trebalo da dodete, ali je bitno da ste sada ovde. - javi se miran i prijatan glas.

To je bio Longstritov, a ujedno i Čelsedinov glas!

Tu su bili svi. Čelsedin, Fil, Nel, Blossom, Kejn, Penhendl, Smit i Bold. Kako se samo Duan dobro sećao svih tih imena! Sve veliki ljudi Čelsedinove bande. Samo jedan, najveći od njih, nije bio prisutan. Pogin!

Kroz Duana prostruji uzbuđenje zbog uspeha što ih je pronašao. Spustio se na zemlju i jedva uspeo, a da ne usklikne od radosti.

Razbojnici su čekali večeru, razgovarajući onako kako to u sličnim prilikama čine kauboji i farmeri. Duan je napeto prisluškiavao, čekajući na poslovni dogovor, do kojeg je moralo doći. Posmatrao ih je oštro, kao vuk koji vreba plen. Dakle Blossom Kejn je bio onaj glasnik koji je onako razljutio Flečera. Bold je bio kolos crne brade i čutljiv. Penhendl Smit je obavljao kuvarske poslove. Lice mu je bilo crveno. Bio je drzak i krivonog mališan. Duana je podsećao na Luka Stivensa. Zatim je tu sedeo Nel, tanak kao dečak, a lice mu je i sada bilo glatko, bledo i bezizražajno. Zatim

Longstrit ili bolje reći Čelsedin. Bio je naslonjen na zid. Tamno lice, crna brada, aristokratsko držanje, pravi tip bogatog plantažera iz Luiziane. Šesti muškarac je i dalje sedeo u senci tako da ga Duan nije mogao videti. Premda je i on učestvovao u razgovoru, nikada nisu spomenuli njegovo ime.

Penhendl Smit je najzad odneo lonac i tanjire u kuću i veselo uzviknuo:

- Ako su gospoda gladna neka se ne nadaju da ću ih ja hraniti.

Svi su ušli u kuću i seli za stol, bivajući pri tome glasni. No čim su počeli jesti, razgovor je prestao. Duan je još neko vreme čekao, a onda se odšunjao prema stražnjem delu kuće. Čekao je, a vreme se oteglo u beskraj. Srce mu je žestoko lupalo. Najzad Longstrit uđe u sobu, odvrme svetiljku da bolje vidi, uze sa stola pregršt cigara i odnese ih u drugu sobu.

- Momci, razidite se i popušite po jednu - rekao je - a ti Nel, dođi ovamo. Malo ćemo porazgovarati.

Vratio se u sobu, zapalio cigaru i položio ruke na stol. Duan je primetio da je soba vrlo uredna, pa čak i raskošno uređena. Dakle, do ovde mora postojati bolji put, jer sve te stvari nikako nisu mogle biti prenete preko planine. Čuo je kako su ostali izašli iz kuće i kako su im se glasovi utišali. Nel je ušao u sobu i seo, ali ne tako udobno kao Longstrit. Bio je hladan kao i uvek.

- Dakle, šta se desilo, Nel? Zašto nisi ranije došao? - upita Longstrit.

- Pogin! Neka ide do đavola! Opet smo se posvadali!

- Zbog čega?

- Pogin nije trebao odmah tako da planel Sada je našao novog konja kojeg pokušava da ukroti. Vi znate kakav je on kada se radi o konjima.

Mislim da ga to interesuje više nego bilo šta drugo.

- Šta je to drugo? Predi već jednom na stvar i pričaj.

- Onda moram iz početka. Pre nekoliko nedelja ujahao je neki stranac u Ord i tako se ponašao kao da ceo grad pripada njemu. Odmah mi se učinio nekako poznat, ali nisam bio siguran. Pogledao sam tog momka, a on je otišao i ja nikako nisam mogao da se setim odakla ga znam.

- Kako je izgledao?

- Snažan, brz tip, ima sede slepoočnice, mirno tvrdo lice, a oči su mu kao noževi. Način na koji revolver, kako hoda i kako se služil desnom rukom pokazao mi je da je revolveraš. U tome ne mogu da se prevarim. Imao je divnog konja, velikog vranca..

- Tog sam čoveka i ja sreo - dobaci Longstrit.

- Zaista? - iznenadi se Nel. Bilo je čudno što takav čovek uopšte može da iskaže čuđenje. Okrutno se nasmeje.

- Dakle taj okrutni stranac se jednoga dana vratio u Ord i slizao sa Flečerom. Vi znate da se Džim lako sprijateljji sa bilo kim. Onda je došla potera na pogrešnom tragu za čovekom koji je opljačkao voz. Džim je pomislio da je stranac izveo taj napad i sprijateljio se s njim. Verovatno mu je ovaj dao i novca, ali ja slučajno znam da taj stranac nema nikakve veze sa napadom na voz.

- Kako si tako siguran? - prekine ga Longstrit.

- Jer sam ja to izveo.

Longstritovo lice se smrači.

- Neka te đavo odnese, Nell! Nepopravljiv si, a postao si i nepouzdan! Ako nešto tako ponoviš onda smo završili zauvek! Jesi li to rekao Poginu?

- Jesam i to je razlog naše svađe. Pobesneo je. Mislio sam da će pucati u mene.

- Zašto si poduzeo tako opasnu akciju bez pomoći i bez plana?

- Ukazala mi se prilika. Bilo je povoljno, ali se stvar uostlom nije ni isplatila. Uzbudio sam celu zemlju i železnicu, ni zbog čega. Vi znate šta besposlenost znači za ljude kao što smo mi. Moramo nešto da radimo, jer nas besposličarenje dovodi do očaja. Naš život je pun nepravde, pa žudimo za zaboravom. Ja sam iz dobre porodice, pa znam šta je ispravno, a mi smo zli i ne možemo izbeći prošlost. Što se mene tiče, uopšte me ne interesuje, kako će se ta priča završiti.

- Gle, ti si pun mudrolija! - podrugljivo primeti Longstrit - Dalje!

- I Džim se tako priljepio uz navodnog bandita i prijateljio se sa njim. Stalno su bili zajedno pa bih se mogao kladiti da mu je Džim ispričao sve što zna, a možda i malo više. Kapljica viskija mu lako razvezuje jezik. Nekoliko momaka je navratilo u Ord. Tako je Pogin saznao da Flečer ima novog čoveka za bandu. Pogin je uvek voleo novajlije. On kaže da će svakoga ko ne vredi, jednostavno ubiti, a osim toga Džim i Pogin su oduvek duvali u isti rog. Pre no što sam ja stigao, novajlija je primljen u družinu, a da ga ni Pogin ni vi niste videli. Ja sam seo i razmislio. Gde sam već video tog čoveka. Izvukao sam mnogo starih papira iz mog sanduka: listova, slika, isečaka iz novina i tome sličnog. Najzad sam ga pronašao. Prepoznao sam ga po jednoj staroj stici iz nekih ilustrovanih novina, ali nisam nikome rekao ko je. Hoću da se našalim sa Poginom kada cela stvar sazri. Biće besan kao vuk u zamci.

Nel je govorio brzo i tiho, a oči su mu sjale kao vatra. Šapnuo je:

- Šta mislite, ko je Flečerov drug?

- Ko? - upita Longstrit.

- Bak Duan!

Longstritove čizme tresnuše sa stola na pod. Telo mu je bilo napeto.

- Usamljeni vuk sa Nučesa? Revolveraš sa dva hica u pik asu. Čovek koji je smakao Blenda i Aloveja?

- I Hardina - doda Nel nekako svečano i osećajno.

- I Hardina, najboljeg čoveka na Rim Roku! Bak Duan!

Longstrit je prebledelo pa mu se na licu isticao crni brk poput crne linije na okrećenom zidu. pogledao je svog pomoćnika. Razumeli su se bez reči. Bilo je dovoljno da znaju da je Bak Duan u Big Bendu. Longstrit je odjednom ustao, zgrabio flašu, nagnuo je, a zatim je ponudio Nelu, ali je ovaj odbi.

- Nel - polako počeo Longstrit, obrisavi usta - Mislim da ne voliš tog Duana?

- Tako jel!

- Ne budi lud, Nell Nemoj pokušavati ono što bi pokušao Pogin ili bilo ko od vas. Ne staj na put Bak Duanu. Ima razloga da verujemo da je on sad teksaški rendžer. Šta kažeš?

- Prokletstvo! - zareži Nel.

- Idi u Ord i reci to Flečeru. On će dovesti Pogina i njegove ljude i srediće Bak Duana.

- Učiniću šta mogu, ali ako ipak sretnem Bak Duana?

- Gledaj da ga ne srećeš!

Longstrit otpi gutljaj, a zatim sede, povuče nekoliko dimova, izvuče iz džepa papir, pročita ga i reče:

- Drago mi je da je ta stvar sa Duanom rešena. Sada da predemo na drugo. Danas je osamnaesti oktobar. Dvadeset i petog će stići pošiljka zlata u farmersku banku u Valverdu. Čim se vratiš u Ord obavesti o tome Pogina i umiri družinu. Ti, Pogin, Kejn, Flečer, Penhendl Smit i Bold,

obavćete taj posao. Niko drugi! Dvadeset i trećeg će te izjahati iz Orda. Do Valverda imate oko sto milja. Udesite tako da ujutro dvadeset i šestoga budete u blizini Valverda. Ne morate žuriti. Tačno u dva popodne, ujahaćete i krenuti pravo u farmersku banku. Valverde je poveći grad koji se oseća sigurnim, jer se u njemu još nije dogodio ni jedan napad. Obavite dobro svoj posao. To je sve. Jesi li upamtio sve pojedinosti?

- Nel je zapamtio sve, uključujući i datum.

- A šta ako pretpostavimo da bi ja ili Pogin bili sprečeni?

Longstrit mu dobaci prekoran pogled.

- Čovek nikada ne zna šta će se dogoditi - primeti Nel - Uradiću šta mogu.

- Čim ugledaš Pogina samo mu prenesi moju poruku. Posao će ga smiriti! Još jednom, pazi da se nešto ne dogodi! Stvar ćeš obaviti ti ili Pogin! Voleo bih kada bi obojica učestvovali. Pobegnite među brda, a kada naidete na mesto gde možete sakriti tragove, odjašite do planine Ord. Kada se sve smiri naći ćemo se ovde. To je sve. Pozovi sada momke u sobu.

Nečujno kao senka prošao je Duan kroz dolinu i došao do stenja. Šta sad da uradi? Svi aduti su u njegovim rukama. Još u toku noći mora preći preko planine. To je bilo gotovo nemoguće, ali on je to morao izvesti. Već pre osam sati sledećeg jutra morao je biti u Bredfordu, četrdeset milja daleko od planine Ord. Odande će telegrafisati kapetanu Mekinliju da dvadeset i petog bude u Valverdu. Zatim se morao vratiti u Ord, da stigne tamo pre Nela i da dopusti da ga ovaj razotkrije pa da ga onda ubije. Zatim, dok je gvožđe još bilo vruće, morao je da pokuša da se

približi Poginu koji je izgleda već bio pridobijen. Morao se sa njim sprijateljiti kao što je to učinio sa Flečerom. Ako mu to ne uspe onda će morati da ostavi celu družinu u Ordu. Oni će odjahati u Valverde da tamo izvrše pljačku. U međuvremenu će pokušati da uhapsi Longstrita. To je bio zanimljiv, ali neverovatno težak zadatak. Učinilo mu se da on sam predstavlja sudbinu, nemilosrdnu i neizbežnu, koja će se srušiti na osuđene.

Stenje preko koga se verao bilo je crno, samo su se vrhovi drveća ocrtavali na nebu. Duan je ipak pronašao putić koji se jedva nazirao među crnim kamenjem. Počeo se penjati i sada mu se put nije činio tako strm. Popeo se hiljadu stopa uz stene i pogledao u tamnu kotlinu pod sobom u kojoj su se videla sitna svetla. Zapretio je pesnicom prema njima. Posle je bez osvrtnja krenuo dalje, ali je izgubio puteljak.

Teško se verao uz litice, sve dok nije izašao mesec. Počeo je skakati sa kamena na kamen i ne pokušavajući više da nađe pravi put. Brzo je našao konja i krenuo dalje vodeći ga za uzde.

Sati su leteli kao sekunde. Duan je osećao kao da je čitavu godinu blo mrtav i kao da je sada odjednom oživeo da postigne sve ono što život čini lepim. Pravdu, čast i sreću. Svo to vreme pratila ga je kao duh misao na Rej Longstrit. Video je njene slatke usne, njene tužne meke oči zbog kojih mu trud i opasnost nisu predstavljali ništa.

Mesec se počeo spuštati prema zapadu, a senke stenja i drveća okrenule su se na drugu stranu. Zvezde su svetlucale. Duan je najzad prošao stenje i ugledao jedva vidljiv put. Popeo se na konja i požurio niz breg prema Ordu. Malí gradić sa kolibama, stajama i kućama ležao je

tih i mračan pod mesečevim svetlom. Duan je projahao ispred gradića, zatim skrenuo prema glavnom putu i poterao vranca u galop. Imao je još vremena pa nije hteo da umara konja. Prema njegovom proračunu Nel neće pre zore krenuti iz skrovišta u planini, pa će se sigurno sresti između podneva i večeri.

Noć je prošla i mesec je otišao na odmor. Zvezde su još neko vreme svetlucale, a onda su i one nestale. Siva, gusta magla obavila je celi kraj, a onda poput oblaka dima legla na put.

Uskoro su senke nestale i kroz prozimu tamu počelo se radati svetlo. Duan je stigao u Bredford tek pošto je svanulo. Sjahao je u blizini železničke stanice i tu vezao konja. Začuo je kuckanje Morzeovog aparata i to ga je obradovalo. Kada je zakucao na prozor, telegrafista ga je uplašeno pogledao, ali je zatim brzo pošao da otključa vrata.

- Dajte mi papira i olovku - brzo reče Duan.

Službenik ga je poslušao iako su mu ruke drhtale. Duan je ispisao tekst koji je putem pažljivo smislio.

- Pošaljite to. Za svaki slučaj dva puta. O tome ne smete reći ni reći, jeste li čuli? Ja ću se vratiti. Dovidenjal

Telegrafista je buljio u papir ne rekavši ništa.

Duan je isto tako brzo i nečujno nestao, kao što je i došao. Odjahao je nekoliko milja putem, a zatim sjahao i legao da se odmori. Kada je na istoku sinulo sunce, Duan je krenuo prema Ordu. Lice mu je bilo mračno i puno pretnje.

Došavši na veliki, travom obrasli trg u centru Orda, ugleda gomilu osedlanih konja, privezanih pred krčmom. Znao je da to nešto znači. Sreća mu je još uvek bila naklonjena. Kada bi barem tako i ostalo.

Sve je zavisilo od toga kakav će utisak ostaviti kada se susretne sa celom bandom. Pouzdao se u svoje ime i pojavu koja je mogla izazvati strah. Poznavao je svoje bivše drugove i znao je šta na njih može najviše da deluje. Sve je zavisilo od pravog tona i načina.

Nikog nije bilo na ulici. Zaprášeni konji su sigurno tog jutra već prevalili dobar komad puta. Duan sjaha i začu ljutite glasove u krčmi. Skine prsluk i kaput i obesih ih o ružu svoga sedla. Nosio je dva revolvera. Jedan je bio visoko na levom boku, a drugi je nisko visio na desnoj strani. Odvažno je otvorio vrata i ušao u krčmu.

Velika prostorija bila je puna muškaraca. Svi se okrenu prema njemu, a Duan uhvati brzim pogledom blede Nelovo lice, kolosa Bolda, Blossom Kejna, Penhendlovo crveno lice, Flečera i ostalih koje je poznavao. Najzad ugleda i Pogina. Duan ga nikada nije video, nije ni čuo kako izgleda, ali ga je odmah prepoznao. To je bilo lice na kojem su bila ispisana mnoga zla dela.

U sobi je nastala mrtva tišina. Svi su stajali duž dugačkog stola na kom su ležali papiri, gomila srebrnog novca, smotuljak novčanica i veliki pištolj optočen zlatom.

- Traže li gospoda mene? - upita Duan, umevši u svoj glas sav onaj mračan zvuk kojim je raspolagao. Stupio je malo nazad, tako da su mu leđa bila bezbedna dok su svi prisutni bili ispred njega.

Nel malo zadrhta, ali mu lice beše nepomično poput maske. Svi prisutni pogledaše prvo njega, pa onda Pogina. Džim Flečer ispruži ruke.

- Zaboga, Dodž, odakle si došao? - povika i polako stupi napred. Govorio je kao čovek koji je odan svome prijatelju. Garantovao je za Duana, pa je i sada hteo da bude uz njega.

- Natrag Flečer! - povika Duan tako da se ovaj ukipio.

- Stani, Dodž, a stanite i svi vi - reče Flečer - Pogin, dozvoli da ja nešto kažem.

Pogin je prekinuo tišinu.

- Napred, govori!

Flečer se okrene prema Duanu.

- Žao mi je družie što si ovde našao neprijatelje, dok sam ti ja obećao da ćeš naći prijatelje. To je moja greška. Ako mi dopustiš ja ću ostati uz tebe.

- Ne, Džime - odgovori Duan.

- Zašto si došao ovamo bez znaka? - upita Flečer.

- Džime ja nemam običaj da nekome uskraćujem svoje društvo, naročito ako me neko tamo željno čeka...

Flečer ga je prekinuo podigavši ruku, azatim se dostojanstveno okrenuo Poginu:

- Pogine, ovaj čovek je moj drug, uzbuden je. Nikada mu nisam govorio ružno o vama. Rekao sam mu da ga Nel ne voli kao što ne voli ni mene. Pogine, tvoja reč vredi u našoj družini i ja se sa tobom nikad nisam svađao. Evo, ovde stoji moj drug. Garantujem za njega... Hoćeš li mi pomoći? Ako to ne učiniš, ovde će doći do gužve i to upravo sada kada treba da izvedemo onu veliku stvar.

Dok se Flečer trudio da završi svoj ozbiljni razgovor, Duan je gledao Pogina. U tom je čoveku bilo nešto lavovsko. bio je smeđ, snažan i lep. Odlično građen muškarac čiji su se mišići napinjali i trzali. Divna, ali ujedno i okrutna glava divlje zveri.

Gledajući Pogina i nesvesno osećajući njegovu strašnu moć, Duan duboko u sebi oseti strah. Prvi put u životu Duan je osetio da se boji nekog čoveka, a istovremeno mu je krv udarila u glavu, omamljujući ga onim neutoljivim besom i željom za ubijanjem. Osetio je da mrzi Pogina.

Taj je razmišljao o Flečerovim rečima i najzad rekao:

- Nemam ništa protiv njega, Džime i ukoliko Nel ne može navesti neke važne razloge, onda tvoj drug ubuduće može jahati sa nama.

Svi su pogledi bili uprti u Nela. Taj je kao i uvek bio bleđ kao leš, ali sad se nasmejao smehom u kom se osećala podnugljiva sigurnost, svesna pobeđe...

- Pogine, ti si najludi kockar u celom Big Bendu, ali ja se mogu kladiti svim svojim novcem protiv šupljeg pezosa da ću ti dati kartu sa kojom se nećeš usuditi da igraš. - progovori Nel.

- Šta to trabunjaš, Nel - zarezala Pogin.

- Ako ti nešto mrziš onda je to čovek koji nije onaj kojim se predstavlja. Nije li tako.

Pogin klimnu glavom dok se u njemu polako rađao bes.

- Slušaj, dakle, Džimov drug, taj Dodž, nije ono za čega ga mi smatramo. On je neko drugi, a ja znam ko je on. Pa kad izreknem njegovo ime, Pogin, proći će te volja da ovako govoriš. Smrznućeš se, a ruka će ti se ukočiti, kada bi trebalo da bude brza kao munja, čim primetiš da si stajao ovde, pet minuta stajao živ pred njim.

Nastala je tišina i čulo se samo Nelovo teško disanje. Podigao je ruke i nagnuo se prema Poginu. Svi su napeto iščekivali dalji razvoj događaja. Oprezno su se razmakli ostavljajući svog vođu i Duana u sredini.

- Reci dakle to ime - prekine ga Pogin.

Začudo Nel nije posmatrao čoveka kojeg je trebao da razotkrije, već se još više nagnuo nad Pogina.

Odjednom uzvikne: Bak Duan!

No to ime nije izazvalo nikakvu promenu u Poginovu držanju. Ako je

Nel računao na to da će Pogina navesti na brzu reakciju da povuče revolver i počne pucati na Duana, prevario se. Pogina je daleko više iznenadila činjenica da je zajedno sa Flečerom garantovao za čoveka kojega su se svi razbojnici bojali.

Nel je neko vreme čutao, a onda se njegovo hladno lice promeni u izraz paklene radosti. Uvukao je Pogina u nešto što je njega samog radovalo.

- Duan. Bak Duan, revolveraš sa Nučesa, usamljeni vuk. Čovek čija su dva metka prošla kroz pik as. Nas dvojica smo mnogo slušali o njemu, pričali o njemu, a sada stoji pred tobom, Pogine. Ti si garantovao za Flečerovog novog druga, za Baka Duana! Da nije mene obojicu bi vas povukao za nos. Ja znam zašto je došao ovamo. Hoće da okuša svoj revolver na Čelsedinu, na meni, na tebi. Nemoj mi ništa govoriti. Zar stvarno misliš da je on hteo da stupi u našu družinu? Ti si i sam revolveraš pa poznaješ takve ljude! Zar i u tebi ne besni uvek želja da smakneš nekoga ko je veći od tebe? Pravog revolveraša, a ne neku hvalisavu budalu? Smrzao si se, ukočio si se. Zašto? Jer je Duan čovek kakav bi ti voleo da budeš! Jer je tako velik da se usuđuje da stane pred sve nas, jer znaš da revolverom može učiniti čuda i jer voliš život. Jer i ti i ja stojimo sami, potpuno samil! Kada bismo svi povukli revolvere ubili bi ga. To je sigurno, ali ko će početi? Ko će biti prvi? Ti nećeš, Pogine? Ti to ostavljaš manjem čoveku, meni! Tako sam doživeo, Pogine, da vidim da si kukavica. To je trenutak koji dolazi kod svakog revolveraša. Ti si u Duanu prepoznao čoveka koji je veći od tebe. Tako mi boga, drago mi je, jer sam ovoga puta i ja veći od tebe.

Najzad ga izda promukli glas. Nel odstupi dva koraka unazad i udalji se od Pogina kojeg je prezirao. Lice mu

je bilo obliveno znojem, drhtao je i izgledao potpuno van sebe. Njegovo je držanje istovremeno odavalo zanos i tragičnu ozbiljnost.

- Bak Duane, sećaš li se Hardina? - upita jedva čujnim glasom.

- Sećam se - odgovori Duan, shvativši šta Nel namerava.

- Sreo si ga, prisililo da izvuče revolver i ubio! Hardin je bio moj najbolji prijatelj!

Zubi su mu bili stisnuti, a usta stegnuta tako da su pravila pravu crtu. U sobi zavlada grobna tišina. Skoro da su svi prestali da dišu. Prošlo je vreme praznih priča. U tom dugom trenutku mira, Nelovo telo se napelo. Nagnuo se, a u očima mu je blesnula vatra.

Duan ga je posmatrao i čitao njegove misli. Sad se Nel trgao...

Duan je povukao revolver...

Kroz dim svog revolvera ugledao je dva bljeska. Nelove kugle su udarile u tavanicu. Pao je na pod kriknuvši kao divlja zver u samrtnom ropcu.

Duan nije gledao Nela kako umire. Posmatrao je Pogina. On je stajao prestrašen i začuden gledajući svog druga na podu.

Flečer podiže ruke u vazduh i pojuri prema Duanu.

- Nos! se napolje, lažljivče! Ili ubij i mene! - povika i izgura ramenima i telom Duana iz krčme držeći i dalje ruke podignute u vis.

Duan je skočio na konja, podbo ga mamuzama i odjahao.

IX

Duan se vratio u Ferdejl i sve do dvadeset i trećeg oktobra krio se u obližnjoj šumi. Tih nekoliko dana oteglilo se u beskraj. Jedna mu misao nije dala mira. Znao je da se približava trenutak kada će morati naneti nelizbrisivu sramotu Rej

Longstrit. U tom je čekanju shvatio šta znači ljubav, a šta dužnost.

Kada je najzad osvanuo očekivani dan, odjahao je kao lud niz kameni obronak. Kamenje je letelo, a granje pucalo. U ušima mu je zujao glas koji nije prouzrokovao vetar. Još uvek nije odlučio šta da radi, ali ga je uzbućivalo i vlastito raspoloženje. Hoće li imati snage da nastupi onako kako je to morao da uradi? Neće li ga pomisao na Rej skrenuti sa pravog puta? Često je povlačio uzde i zaustavljao konja, a zatim bi opet jurio dalje. Najzad se uspeo na jednu uzvisinu i ugledao pred sobom Ferdejl u sred zelenila. Nešto ga je steglo oko srca pa je sjahao i legao u senku nekog stabla. Sunce je peklo, a nigde nije bilo ni daška vetra. Tu se Duan borio sa sobom. Više nije bio onaj isti čovek. A zašto? Zbog Rej Longstrit! Došao je u iskušenje da je zaprosi. No to nije bilo mouče, mada je misao bila veoma primamljiva. Duan je već u mašti video svoj dom. Video je sebe kako jaše kroz polje pamuka, ruža i šećerne trske. Veliku zgradu, gde ga je čekao lavež pasa, a u susret mu je izlazila žena sa srećnom decom. Sigurno će imati dece.

Duboko u Duanovoj duši rodilo se nešto novo, neobično i opijajuće, decal To je bio život za kojim je usamljenik uvek čeznuo i koji nikada nije mogao ostvariti. Iznad svega stajala je Mekinlijeva volja. Jedno mu je bilo jasno, što god da se desi, Longstrit i Lovson moraju poginuti. Možda će uspeti da iznenadi Longstrita i uhapsi ga, ali Lovson nema razuma, ne zna da se savlada. On će reagovati kao zver, zgrabiće revolver i biće ubijen. S tim je Duan morao da računa.

Pošto mu je sve to prošlo kroz misli, Duan oseti kako mu se u duši skuplja ogorčenje i bes. Došao je u

grad da obavi zadatak. Sklonio je Rej iz misli, a mesto nje stigle su slike njenog oca i strašnog Pogina. Duan oseti kako u njemu plamti želja da se suprotstavi Poginu.

Okolo jedan sat po podne, ujaše Duan u Ferdejl. Ulice su bile prazne. Potraži Frenka Mortona i Si Cimera. Obojicu ih nade uznemirene, prestrašene i utučene. Nisu još ništa doznali šta se dogodilo u Ordu. Rekli su mu da je Longstrit kod kuće. Bilo je moguće da je došao ovamo i da ništa nije doznao. Duan im saopšti da će ih možda trebati i da budu spremni, a zatim stisne zube i krene Longstritovoj kući. Provukao se kroz grmlje i drveće, a kada je već bio blizu verande, začuo je ljutite glasove. Longstrit i Lovson su se opet prepirali. Duan je poverovao u svoju srećnu zvezdu. Nije imao neki određen plan, ali mu je mozak bio spreman za stotinu kombinacija. Radije će se izložiti nekoj opasnosti nego ubiti Longstrita.

Obojica su se muškaraca nalazila napolju na verandi. Duan se približio kroz grmlje, a onda čučnuo i čekao priliku. Longstrit je izgledao mršav i izmoren. Nije imao ni kaput ni pojas, ali je na stolu kraj zida ležao revolver.

Lovsonovo lice bilo je crveno i nateklo. Sav se oznojio iako je bio trezan, pa je ostavljao utisak očajnika, čoveka koji je doveden u škripac.

- Šta si saznao? Nemoj se obazirati na moja osećanja? - reče Lovson.

- Rej mi je priznala da joj se sviđa teksaški rendžer - odgovori Longstrit.

Duan je pomislio da će Lovsona udariti kap. Vratne su mu žile bile napete, a lice sasvim deformisano. Duan je hladno i strpljivo čekao svoju priliku uspevajući da obuzda svoja osećanja.

- Kakve veze ima tvoja ćerka sa njim? - Surovo upita Lovson.

- Ona ga voli, a i on voli nju.

Duan se u mislima preneo u Lovsonov položaj i shvatio da je Longstritova izjava morala za njega značiti udarac motkom po glavi. Je li govorio ozbiljno? Šta je nameravao?

Lovson je uspeo da savlada uzbuđenje i progovorio. Proklinjao je Rej, Longstrita i Duana.

- Prokleta budalo - povika Longstrit - ti ne misliš ni na šta drugo do samo na sebe!

Lovson je i dalje bio lud od besa:

- Idi u pakao! Ja hoću tu devojku i niko je drugi neće dobiti!

- Nikada je nećeš dobiti! Tako mi boga, radije ću je dati rendžeru nego tebi! - oštro mu odgovori Longstrit.

Lovson se trže od tog novog udarca, a Longstrit se naže prema njemu. Na licu mu se odražavala mržnja i prezir.

- Lovsone, ti si učinio od mene ono što sam danas. Ja sam te podupirao i štitió. Ako treba reći pravu istinu, ti si pravi Čelsedin, ali sada je dosta. Ja te ostavljam! Ja sam gotov!

- Obojica ste gotovi! - uzviknu Duan i u tom trenutku izade iz skrovišta. Longstrit je odmah shvatio svoj položaj i prebledeo, a Lovson nije ništa razumeo. Divlje je povikao:

- Šta ti tražiš ovde?

Drhtao je, ali je ipak vladao sobom. Duan je podigao levu ruku i zavmuo ugao prsluka, za koji je bila zakačena velika srebrna zvezda. Lovson je zaurtao kao pas i u besmislenom divljem besu zgrčenim prstima zgrabio revolver. Duanov je metak zaustavio njegovu nameru.

Pre nego što je Lovson pao i ispustio revolver, skočio je Longstrit iza njega, obuhvatio ga levom rukom i strelovito mu istrgao revolver iz zgrčenih prstiju. Sakrio se iza Lovsonovog tela i počeo pucati. Duan je spazio plamen i dim i osetio ubod u levu ruku. Udarac ga zamalo nije oborio, a odmah nakon toga osetio je

bolnu toplotu olova koja mu je prodirala u telo. Mislio je da će mu se srce raspasti, ali mozak mu je ostao čist i bistar.

Čuo je kako Longstrit povlači otklonac Lovsonovog revolvera i kako igla udara u prazne čaure.

Longstrit opsova i pokuša odvući mrtvaca do stola, na kome se nalazio njegov revolver. Budući da se nije smeo otkriti iza Lovsona nije mogao brzo izvršiti taj manevar. Sagnuo se ispod Lovsonove ruke i pogledao Duana.

Duan je video njegove oči i u njima želju za ubijanjem. Mogao je pucati, ali to nije uradio. U trenutku kada je Longstrit ispustio Lovsonov leš i hteo potegnuti revolver, Duan je uperio svoj revolver u njega i prodorno mu doviknuo:

- Ostavite revolver ili ću vas ubiti!

Longstrit je stajao tri koraka od stola na kojem je ležao revolver. Očima je merio udaljenost. Ako pokuša da dohvati revolver Duan će biti prisiljen da ga ubije.

- Longstrit! - povika Duan - Igra je završen! Gotovi ste! Pomislite na svoju ćerku. Pošteđecu vam život i pokušaću pod nekim uslovima da isposlušam vašu slobodu i to sve zbog Rej! Ja imam sve dokaze protiv vas! Vi ste sami, a meni u pomoć dolaze Morton i drugi ljudi. Predajte se! Pristanite na moj predlog pa ću vas pošteđeti. Možda ću moći da nagovorim Mekinlija da vas pusti da odete u stari kraj. Sve to samo zbog Rej! Možda će biti moguće spasiti vaš život, a možda i vašu sreću! Brzo! Šta kažete?

- A ako to ne učinim? - turobno odgovori Longstrit.

- Onda ću vas ubiti baš tu gde stojite. Ako se pomerite, pucaću. Ili mi dajte reč, ili izaberite smrt! Brzo Longstrit! Budite čovek! Zbog Rej!

Brzo! Još jednu sekundu i ja ću povući oroz...

- Dobro, Bak Duane! Dajem reč - reče Longstrit i polako sede na stolicu. Na Duanovom se ramenu pojavila krvava mrlja.

Odjednom Longstrit uzviknu:

- Dolaze devojke! Pomozite mi da unesem Lovsona! Ne smeju ga videti!

Duan pogleda prema dvorištu, odakle su Rej i Rut brzo dolazile. Očigledno su bile uznemirene pucnjavom. Odukli su Lovsona u sobu pre no što su ga one mogle videti.

- Valjda niste teško ranjeni, Duane - reče Longstrit.

- Mislim da nisam - odgovori Duan.

- Žao mi je! Da ste mi bar pre rekli! Prokleti Lovson! Uvek mi je stvarao samo nevolje!

- Ovo mu je bio poslednji put, Longstrit!

- A ja zamalo da vas nisam naterao da me ubijete. Dolazi Rej! To je gore nego pogledati u revolversku cev.

- Neprijatno je, ali se nadam da će se stvar lepo završiti

- Duane, hoćete li mi učiniti uslugu? - upita Longstrit u neprilici.

- Hoću.

- Pustite da Rej i Rut poveruju da je Lovson pucao u vas. To ne znači ništa, Duane, osećam kako se moj stari život vraća. Tako mi boga, voleo bih da se zamenim sa Lovsonom!

- Drago mi je da tako govorite. Dobro, Lovson me je ranio. Neka to ostane među nama.

- U tom su se trenutku Rej i Rut pojavile na verandi.

Duan je čuo dva tiha krika i ugledao bleđa lica. Rej je dotrčala do Duana, podigla je drhtave ruke i pokazala krv na njegovom ramenu, a onada je pogledala svog oca.

- Tata!

- Nemoj pasti u nesvest - promuklo reče Longstrit - Obema će vam trebati

još hrabrosti. Duan nije teško ranjen. Flojd je mrtav. Njegov je metak pogodio Duana, a ja sam se predao. Duan je moj spasilac. Podeliću ceo imetak i sve ću vratiti što sam stekao na nepošten na čin, a onda ću otputovati iz Teksasa. Duan je rekao da će možda uspeti da nagovori Mekinlija da mi pokloni slobodu. Samo zbog tebe, Rej!

Rej je nepomično stajala posmatrajući oca. Shvatila je i ona da joj je pogled skliznuo prema Duanu. Ovaj je požurio da je uteši.

- Morate preći preko toga. Bojao sam se da će se stvar završiti još gore, ali vaš otac je živ! On će ostati uz vas. Skoro mogu da vam obećam da će biti pušten na slobodu. Za tu stvar u Luiziani neće ni doznati. Teksas je tako daleko od vaše stare domovine. Već u San Antoniu ili Ostinu više niko ne brine za nečiju prošlost. Jednom sam čuo da je neki stari uzgajivač rekao: " svi smo mi pomalo otimali stoku"! Vaš otac je došao ovamo i imao sreće, a onda se počeo družiti sa zlim ljudima, upao je u njihove šake i postao ono što je sada. Nema smisla da ga osuđujemo prema pravdi neke civilizovane zemlje. Okupio je ljude oko sebe da se zaštiti, a onda ih više nije mogao obuzdati pa je i njihova sudbina postala i njegova sudbina. On je bio vođa, jer je bio najjači među njima, ali je u stvari banda bila jača i ona je njega vodila. Tako je bio upleten u prljave poslove i prolivanje krvi. Moglo je biti još i gore.

X

Ujutro dvadeset šestog oktobra Ušao je Duan u Bredford, upravo na vreme da stigne na jutarnji voz.

Rana mu nije naročito smetala. Grendžer Longstrit je išao pored njega kao njegov rob. Bile su tu još i Rej i

Rut. Svi su oni zauvek napustili Ferdejl. Longstrit je čitav posed predao Mortonu da ga razdeli onako kako su on i njegovi prijatelji smatrali za najbolje. Duan zajedno je sa njima otišao noću iz Ferdejla, rano u zoru prošao kroz Sanderson i na vreme stigao u Bredford.

To jutro Duan je na prvi pogled bio miran, ali u njemu je sve kovalo. Bio je nestrpljiv da što pre stigne u Valverde. Hoće li tamo naći kapetana Mekinlija sa svojim sa svojim jahačima, kao što je to zatražio?

Pred oči mu je neprestano izlazila Poginova slika. Podneo je duge sate i mesece čekanja, ali sada je gubio strpljenje. Pisak lokomotive ga je nervirao, a brzi voz se presporo kretao.

Duanu je bilo neprijatno da svom zarobljeniku i devojkama gleda u oči pa je seo iza njih. Niko nije govorio.

Preostali deo puta Duan je posmatrao put koji je čas dalje čas bliže išao uz prugu. Kada je voz bio udaljen dvadeset milja od Valverdea, ugledao je Duan grupu jahača, kako jašu prema istoku. Učinilo mu se da prepoznaje Pogina pa mu se srce steglo. Krv mu je navrla na slepoočnice. Nije li to bio Blossom Kejn sa glatkim dečaćkim licem, cmobradi kolos Bold, Penhendl Smit i Džim Flečer?

Sa njima je bio još jedan čovek kojeg nije poznavao. Nije li to bio Nel? Ah ne Nela je već pobedio u dvoboju. Nagnuo se preko sedišta i doviknuo Longstritu:

- Pogledajte!

Ali Longstrit je već sve video. Voz projuri pored jahača i oni nestadoše sa vidika. Više niko nije progovorio ni reč sve dok se voz nije zaustavio u Valverdu.

Izašli su iz vagona, a iza njih devojke kao i svi ostali putnici.

Stanica u Valverdeu bila je velika i puna ljudi.

Duanov pogled prede preko nepoznatih lica i zaustavi se na čoveku koji mu se učini poznat.

I taj čovek je značajno pogledao Duana, ali je očigledno čekao da mu ovaj da znak ili ga pozove. Tek tada ga je Duan prepoznao. Bio je to Mekinli, ali obrisan, pa je bez brkova izgledao mnogo mlađi.

Mekinli priđe Duanu i pruži mu ruku radoznalo pogledavši Longstrita.

- Drago mi je da vas vidim - reče, dobacivši nemiran pogled prema cmokosom muškarcu.

- Mekinli - šapnu Duan - Pružite ruku gospodinu Čelsedinu!

Kapetan teksaških rendžera se na trenutak ukoči, ali opazi Longstritovu kretnju pa mu naglo pruži ruku, čvrsto je stegnuvši.

- Ima li ovde još neko od vaših ljudi?

- Ne, svi su u gradu.

- Kapetane Mekinli, podite sa gospodinom. Sa nama su i dame pa ću ja poći sa njima.

Ušli su u grad. Longstrit je mimo hodao kao da sa nekim poznanikom ide na doručak. Devojke su ćutale, a Mekinli je delovao odsutno. Prošli su četiri ulice, a da niko nije progovorio ni reč.

Duan pogleda veliku zgradu na uglu glavne ulice. Na njoj je bila pričvršćena ploča. To je bila banka koja je danas trebala biti opljačkana. Nedaleko od nje nalazio se hotel.

- Tu je nakoliko mojih ljudi - reče Mekinli - Ima nas svuda.

prešli su ulicu i ušli u hotel. Tu je Duan zamolio Mekinlija da ih odvede u neku zasebnu sobu. Kapetan ih je ćutke odveo na prvi sprat, a kada su svi ušli u sobu, Duan je zatvorio vrata. Duboko je uzdahnuo i obratio se devojkama.

- Moje dame, smestite se što udobnije možete. Gospodice Longstrit nemojte se toliko brinuti!

Zatim se okrenuo prema kapetanu:

- Mekinli, ova je dama ćerka čoveka kojeg sam doveo, a ovo je njegova nećaka.

Zatim je Duan ukratko ispričao kapetanu Mekinliju Longstritovu istoriju. Nije ga štedeo, a nije bio ni sitničav. Završio je:

- Kada sam najzad potražio Longstrita, uradio sam to u nameri da ga ubijem ili da mu ponudim slobodu pod određenim uslovima. Zbog njegove ćerke, izabrao sam ovo drugo. Longstrit je već razdello svoje imanje i verujem da će ispuniti uslove. Mora otputovati iz Teksasa i više se nikad ne sme ovde pojaviti. Ime Čelsedin bilo je tajno ime koje će brzo izbledeti.

Malo kasnije krene Duan za kapetanom u jednu veliku sobu gde je sedelo nekoliko ljudi.

Mekinli im mahnu:

- Momci, evo ga!

Jahači skočiše i burno pozdraviše Duana.

- Koliko ljudi imate? - upita Duan.

- Petnaest!

Kapetan bi sigurno zagrlio Duana da na njegovom licu nije bilo toliko mrke odlučnosti. Uprkos tome bio je sav izvan sebe od veselja. Njegovi su se jahači okupili oko njega nestrpljivi poput pasa koji kreću u lov. Svi su odjednom pričali, a iz svog tog žagora mogla se razabrati samo jedna reč:

- Razbojnici.

Mekinli je udar dlanom o dlan.

- Generalnog će adutanta od radosti udariti kap. Guverner možda neće biti tako veseo, ali će barem jednom uvideti šta znače teksaški rendžeri, Duane kako vam je to uspelo?

- Kapetane još nije obavljena ni polovina, pa ni četvrtina posla. Cela

Čelsedinova banda jaše prema gradu. Dojahaće ovamo tačno u dva sata.

- Koliko ih ima? - upita Mekinli.

- Pogin, Blossom Kejn, Penhendl Smit, Bold, Džim Flečer i još jedan kojeg ne poznajem. To su najbolji ljudi Čelsedinove družine. Kladam se da je to najvestije i najopasnije društvo na koje su se naši teksaški rendžeri do sada namerili.

- Pogin je tvrd orah. Odkako sam u Valverdeu, mnogo sam slušao o njegovim delima. Ali niste spomenuli Nela? Gde je Nel? Rekli su mi da je skoro dečak, ali davo od glave do pete.

- Nel je mrtav.

- Ah - tiho reče Mekinli, a zatim se smiri i postade hladan.

- Duane vi danas preuzimate komandu. Ja sam samo običan jahač pred vama. Svi smo vam mi bez razlike na raspolaganju. Imam u vas puno poverenje. Recite nam brzo svoj plan da bi mogli krenuti. Pošaljite ljude na njihova mesta.

- Mislim da vam je jasno da nema smisla pokušati uhapsiti Pogina i ostale? - upita Duan.

- Ne, to mi nikako nije jasno - malo začudeno odgovori Mekinli.

- S tim ljudima ne možemo ništa isprobavati. Čim nas primete, pucaće, a oni umeju da pucaju brzo i tačno. Od Pogina nema boljeg na revolveru. Njega treba brzo srediti, a isto tako i ostale. To su svi od reda zli, očajni ljudi koji ne poznaju strah i munjevito pucaju.

- Dobro, Duane. Ostaje nam onda bitka. Momci ionako jedva čekaju da dođe do borbe. Sada nam izložite svoj plan.

- Postavite dva čoveka na ugao ulice na kraju grada. neka se prikriju da prema potrebi hicima iz pušaka spreče razbojнике da pobegnu iz grada. Ja sam dobro osmotrio zgradu banke. Prikladna je za naše potrebe.

Postavite četiri čoveka u sobu iznad prostorije gde se nalazi blagajna, a četvoricu, i to dva po dva, na otvorene prozore. Četvorica treba da budu ovde, ako bi razbojnici namirisali zamku pre nego što sjašu ili uđu u banku.

Sve ostale ljude smestite u banci iza blagajničkih pultova. Idite pravo u banku i recite činovnicima sve što treba. Oni ne smeju izaći iz banke. Neka sakriju svo zlato i papirni novac, ali pisari i blagajnici moraju sedeti za svojim stolovima kada Pogin projaše pored banke. On će zaviriti u nju pre nego što sjaše. Ti momci neće napraviti nikakvu grešku pa moramo biti lukaviji od njih ako nećemo da izvučemo deblji kraj. Čim se dogovorimo sa činovnicima, pošaljite svoje ljude preko, jednog za drugim. Ne smeju da se žure ili da budu nervozni, i ne smeju raditi ništa što bi skrenulo pažnju na njih.

- Dobro, to je izvrsno smišljeno. A sada nam kažite gde ćete biti vi?

Duan je čuo Mekinlijevo pitanje, zamislio se i oborio glavu.

- Gde ćete vi čekati? - oštro ponovi Mekinli.

- Tamo napred, tačno na vratima!

- Zašto? - upita kapetan.

- Pogin - Duan je govorio sasvim polako - Pogin će sjahati i ući prvi, a tek će onda ući i ostali. Oni ne smeju ući sasvim u prostorije banke, jer čim prođu kroz vrata, povući će revolvere, a to znači smrt. Ako budemo mogli zadržaćemo ih na donjim vratima.

- A gde će te se sakriti? - nastavi Mekinli.

- Sakriti? - na to Duan uopšte nije mislio. Kapetan je nastavio:

- Vrata koja vode u banku su široka. Iza njih dolazi nešto kao predvorje, okrugli hol sa stepeništem koje vodi u prostoriju gde se nalazi blagajna. U tom predvorju su jedna vrata koja

vode u hodnik. Iza njih se mogu sakriti ljudi, a vi možete biti sa njima.

Duan je ćutao, a Mekinli je postao nervozan.

- Ne smete se izložiti nepotrebnoj opasnosti. Morate se sakriti sa nama.

- Neću!

Mekinli se ukočio. Činilo se da ga je razumeo. Zatim odlučno reče:

- Danas vam ne mogu komandovati, Duane, mogu vas samo savetovati. Treba li da se izložite još većoj opasnosti? Vi ste mi već napravili veliku uslugu pa ste već hiljadu puta platili svoje pomilovanje. Guverner i cela zemlja saznaće vaše zasluge. Igra je završena. Sredićemo te bandite, ili bar one kojih se domognemo i njihova će moć biti slomljena. Pitam vas kao teksaškog rendžera: Treba li da se izvirgavate većoj opasnosti nego vaš kapetan?

Duan je još uvek ćutao, kao da je bio priklješten između dve sile. Bujica je jurila na obale pokušavajući da ih razvali. Najzad je uspeo da progovori:

- Kapetane, vi sigurno hoćete da ovo dobro obavimo?

- Naravno!

- Ja sam vam pokazao način. Jedino ja poznajem tu sortu ljudi sa kojom se moramo boriti. Ne mogu vam reći šta ću uraditi i gde ću biti, jer kod takvih poduhvata uvek je odlučujući poslednji trenutak. No ja ću biti tu.

Mekinli je raširio ruke, pogledao svoje radoznale ljude i klimnuo glavom.

- Vi ste obavili svoj posao. Namestili ste zamku, ali je li vaše vladanje ispravno i koliko se odnosi na gospođicu Longstrit? - upita tihim glasom.

Duan je zadržao kao veliko drvo kojem je korenje sasečeno. Pogledao je Mekinlija kao da je ugledao duha. Mekinli je nemilosrdno nastavio:

- Uveren sam da bi mogli privući tu devojkicu, Duane. Mene ne možete prevariti, ja sam to odmah primetio. Borite se uz nas i budite iza zaklona kao i mi. Posle borbe idite k njoj. Vi ste svoj zadatak izvršili bolje od bilo kog mog rendžera. Bićete iz službe poslati sa odlikovanjima, a samim tim slobodni i srećni. Devojkica vas voli. To sam pročitao u njenim očima. Ona je ...

Duan ga je prekinuo oštrim pokretom ruke i mrko rekao:

- Dosta! Ja sam sastavio taj plan. Da li se sa njim slažete ili da se sam suprotstavim Poginu i njegovim ljudima?

Mekinli nije mogao zaustaviti povok. Beznadežnim pokretom podigao je ruke i sažaljivo pogledao Duana, a zatim pozvao rendžere.

Duan je ostao sam. Nikada mu misli nisu tako brzo radile kao danas. Znao je da se mora suprotstaviti Poginu pre nego se nekom drugom pruži prilika za to. Prvo će pucati na Pogina, a onda na ostale. To je bila njegova odluka.

A zašto? Razumeo je i zašto. U tom trenutku nije bio teškaški rendžer. Šta je za njega značila služba, država ili ljudsko društvo? Šta je za njega bila civilizacija koju je trebalo zaštititi pred zločincima? Reći, prazne reči.

Pogina je hteo da ubije, Pogina, Pogina. Čak je zaboravio sve ostale. On je bio Bak Duan, revolveraš, nedostižni strelac, junak sa revolverom u ruci, strastven i snažan. On je ostao ono što su dve godine progonstva napravile od njega, revolveraš! To je sada znao i to je saznanje bilo gorko. Mislio je da je taj užasni nagon za ubijanjem prošlost, ali je on još uvek besnio u njemu, a sada se pokazao snažniji i gorl nego ikada.

Duan to nije mogao da razume, ali je stajao ovde ne videći izlaz. Osećao

je da je ubica. Duša mu je bila nemilosrdna, prava Kainova. To je sam sebi govorio i sam sebi priznavao, a u dnu duše koju je prezirao drhtala je pomisao na Rej Longstrit.

Zatim se pojavio strah. On nije mogao da predvidi tok tog sukoba. Morao je svo svoje znanje usmeriti na Pogina, možda uspešno, možda uzalud. Ali iza Pogina su dolazili drugi dobri borci, na koje nije mogao obraćati pažnju. Morao je računati s time da će na svaki način zaglaviti u toj borbi. To mu je bilo svejedno, ali voleo je Rej i žudeo za njom. Njena lepota i ljupkost, njene oči. Da li je sve to postojalo samo da ga muči?

U tom su se trenutku otvorila vrata i ušla je Rej Longstrit.

- Duane, kapetan Mekinli me šalje k vama - rekla je nežno.

- Niste smeli doći - odgovori Duan.

- Pošto mi je sve ispričao, došla bi i da mi je on to zabranio. Imam još malo vremena da vam zahvalim. Zahvaljujem vam sada, iz dubine duše, jer ste dobri i plemeniti. Moj otac je potpuno slomljen. Održaćete reč. Ali, Duane, rekli su mi da moram požuriti.

- Idite onda i ostavite me samog. Ne smete me razmekšati pred presudnu bitku.

- Zar zaista morate sami ući u nju? - šapnula je i prišla.

- Moram, nije moguće drugačije.

Duan je znao da ju je Mekinli poslao da ga odgovori od njegove namere, ali je osećao da je došla i po vlastitoj volji. Oči su joj bile tamne i lepe.

- Zašto hoćete da se izvrgnete toj ludoj opasnosti? Molim vas nemojte to da uradite. Rekli ste da me volite... Ah, zar ne znate...

Njen meki glas, dubok i sladak kao stara pesma, izdao ju je. Učutala je. Duan se trgnuo, a misli su mu se

uskomešale. Ona mu je prišla još bliže, ispružila ruku, a čudesna lepota njenih očiju bila je pokrivena suzama.

- Oh, bože, nije moguće da me vi volíte? - promuklo je rekao Duan.

Njihove ispružene ruke su se dodimule.

- Da, ja te volim.

Prislonila je glavu na Duanove grudi, a on ju je stisnuo uz sebe. Dodir njenih ruku i njena blizina ugasili su strašan strah u njemu. U tom trenutku osetio je da je ta moć jača od svega.

- Zar me zaista makar malo voliš? - nečujno je šapnuo, nagnuo se nad nju i pogledao je u tamne vlažne oči.

Tiho se nasmešila, kao da je zajecala, a onda obavila ruke oko njegovog vrata.

- Malo? O Duane? Mnogo, mnogo...

Usne su im se našle u prvom poljupcu.

Slast i vatra njenih usana bile su za Duana nešto novo, nešto čudno, neodoljivo. Njegovo umorno i gladno srce počelo je snažno udarati. Sav se prepustio tom trenutku, ona mu je poljubac uzvraćala poljupcem, a stisak stiskom. Lice joj je plamtelo, oči su joj se zaklopile sve dok nije nestala njena strast i snaga. Klonula je na njegovo rame.

Duan pomisli da pada u nesvest. Shvatio je da mu ništa ne bi uskratila, pa ni svoj život. Ljubav ih je savladala.

Onda se opet snašao. Ona se jače pribila uz njega i podigla glavu u vis. Osetio je njene vlažne ruke. Osetio je spuštanje i dizanje, kao i toplotu njenih grudi. Zadrhtao je. Pokušao je da se povuče, ali se ona još čvršće stisla uz njega. Prisilila ga je da je pogleda. Na njenom licu ogledala se strast, nesavladiva volja i čvrsta odluka žene. Rekla je:

- Volim te, Duane. Zbog mene poslušaj glas razuma i nemoj se

otvoreno suprotstavljati tim razbojnicima. U tebi je nešto divlje. Savladaj to, ako me voliš!

Duan je osetio kako ga obuzima slabost, a kada ju je ponovo zagrlilo jedva da je imao snage da je posadi na stolicu pored sebe. Osetio je kako ga je zapekla rana, očima mu se zamaglilo. No ona više nije bila mima. Zadrhtala je i zajecala, a obrazi su joj bili puni suza. Njene su ga ruke obgrllile poput bršljana. Pružila mu je usne i šapnula:

- Poljubi me! - htela je da ga zadrži, da ga omami.

Duan se nije mogao osloboditi. Popustio je malim usnama i rukama.

Njen šarm ga je očarao tako da je izgubio razum. To je dakle znači ljubav jedne žene! Dve godine koje je proveo kao begunac, izbrisale su svaku uspomenu na takve stvari. To je dakle bilo ono čega se morao odreći, svih tih čudesna i neobične vatre koja ga je oduševljavala, tog životnog druga uz kojeg bi se odmarala njegova umorna duša. Nikada do tog trenutka nije ni slutio kakvo ima značenje žena za muškarca.

- Nemoj, nemoj otići! - povikala je kada je naglo ustao.

- Moram! Zbogom ljubavi! Seti se da sam te voleo! - oslobodio se njenih ruku i krenuo - Rej, draga, verujem da ću se vratiti.

Na vratima se još jednom okrenuo i pogledao je da bi u sećanje zauvek urezao njeno bledo lice i tamne, žalosne oči.

- Duanel

Ali, Duan je pobeo.

Da je zaboravi, da ponovo doblje hrabrost, prisililo je sebe da misli na Pogina, na Pogina opaljenog suncem, mladog, snažnog, žutookog jaguara. Pogin je bio jedini čovek na svetu koji je u njegove žile uterao hladan i težak strah. Pogin je značio najteže

iskušenje za njegovu snagu. Neprorodni i čudni nagon njegove duše, zahtevao je taj divlji i kobni susret.

Duana je ponovo zahvatio stari bes. Kada je izašao iz sobe bio je divlji, neumoljiv, odlučan u svakom pogledu, mračan kao smrt i ponesen svojom strašću.

Na ulici se odvijao svakodnevni život. Duan je ušao u banku tačno u dva sata. Prošao je kroz predvorje i uz stepenice se popeo u blagajničke prostorije. Činovnici su sedeli za svojim stolovima, ali su očigledno bili nemirni, a blagajnik je prebledeo kada je ugledao Duana. Teksaški rendžeri bili su sakriveni iza stolova. Iz ograde ispred blagajne izvađena su sva stakla, blagajna zatvorena i nigde nije bilo novca.

Duan se vratio nazad do ulaza. Odatle je mogao videti daleko niz ulicu, sve do kraja grada. Čekao je, a vreme je sporo prolazilo.

Nešto pre pola tri pojavila se u daljini grupa jahača. Grupa bi svuda pobudila pažnju. Čim su ušli u grad, brže poteraše konje, a malo kasnije još brže. Sada su bili udaljeni samo četiri bloka kuća, zatim tri pa dva. Duan se povukao u predvorje, popeo se uz stepenice i stao na sred širokih vrata koja su vodila u blagajnu.

U ušima mu je zujala neka tutnjava, isprekidana ostrim topotom. Mogao je videti samo ugao ulice, a odjednom mu se pred očima ukazaovisoki žučkasti konj. Konjske su potkovice nemirno zazvečale kada su jahači obuzdali konje.

Duan je video kako Pogin govori nešto svojim drugovima. Brzo je sjahao, a ostali su pošli za njim. Ušli su u banku kao da su neki farmeri koji su hteli da obave posao. Nigde nisu mogli videti oružje. Pogin je polako pošao prema vratima, zatim

malo ubrzao korak, što su i ostali iza njega uradili.

Blosom Kejn je u ruci nosio veliku kožnu torbu, a Džim Flečer je ostao kod konja, držeći ih za uzde. Pogin je prvi ušao u predvorje, dok mu je Kejn bio sa desne, a Bold sa leve strane, pola koraka iza njega.

- Prokletstvo! - povika Pogin ugledavši Duana.

U Duanu se nešto trgnulo, a hladna mu jeza prošla niz kičmu. Je li to strah?

- Bak Duan - Povika Kejn.

Nekoliko trenutaka su se Pogin i Duan posmatrali.

Zatim je Pogin napravio strelovit pokret poput jaguara, a Duan je isto tako brzo povukao svoj revolver. Oba su hica prasnula gotovo istovremeno. Duan je osetio strahovit udarac, misli su mu projurile, a pred očima mu se pojavila neobična mrlja. Podignut revolver zaigrao mu je u ruci. Pogin je povukao brže od njega! Obuzeo ga je strašan strah. Pucao je, ali nasumice, jer nije video svoj cilj. Svuda oko njega praskali su hici, crveni plamen, dim, oštri krisci. Padao je i padao. To je bio kraj! Kraj! Njegove su se oči polako zatvarale. Video je kako pada Kejn, a zatim i Bold. Ali one najveće muke, gore i od smrti nije bio pošteđen. Pogin je stajao. Naslonio se na zid, lice mu je bilo svo zakrvavljeno, a iz revolvera mu je neprekidno izlazio crveni plamen.

Sve je nestalo, sve se zacrvnelo. Pucnjava je prestala, a u sivom dimu pojavila se slatka Rej Longstrit, Bleda, sa tamnim, žalosnim očima. Utonula je u bledilo, nestala...

XI

Pred Duanovim očima iskočili su sunčevi zraci, dlvni, čudni zraci koji su dolazili i odlazili, dok mu je u glavi bujerala potmula grmljavina. To je bio

san bez sadržaja, neka teška mora. Zatim je osetio nejasno osećanje o proteklom vremenu, dugom vremenu. Onda o vatri, strašnoj vatri koja ga je obuzimala.

Posle toga je već video nešto jasnije. Zidovi sobe nisu se više tako ljuljali. Svest mu se vraćala, ali sve je bilo nekako nestvamo i strano. Dakle, nije bio mrtav! Ali ležao je ukočen kao kamen, a pritiskao ga je teret, kao da mu se na grudima nalazila planina.

Nad njim se nadvilo žensko lice, bledo, nejasno, poput vizije, ali slatko. I neko se muško lice nadvilo nad njim i pogledalo ga u oči. Učinilo mu se da čuje šapat:

- Duane! Duane! Ah, on me ne prepoznaje!

Zatim je ponovo sledio dug put po tami. Kada se ponovo vratilo svetlo, ovog puta nešto jasnije, nadvilo se opet neko muško lice nad njega. To je bio Mekinli. U Duanu se probudi sećanje.

- Pogin - šapnu. Prva misao mu se vratila na Pogina.

- Pogin je mrtav! Izbušen poput rešeta! - odgovori Mekinli - Borio se kao tigar. Ubio je dva momka, a još dvojicu ranio. Ispraznio je tri revolvera pre nego što smo ga smaknuli.

- Je li neko umakao?

- Na životu je ostao samo Džim Flečer, koji je čuvao konja. Svi ostali su pobijeni. Posao je temeljno obavljen.

- Ali...

- Rej Longstrit je sve vreme bila uz vas. Pomagala je doktoru i negovala vas. I sinoć kada ste imali krizu, mislim da vas je u životu držala samo njena želja da ostanete u životu. Sada ćemo vas povesti u vaš rodni grad, a gospodica Rej će poći sa vama. Pukovnik Longstrit je odmah nakon borbe otišao u Luizianu. Ja sam mu

to savetovao. Ovdje vlada veliko uzbuđenje, pa je za njega bilo najbolje da nestane.

- Je li moguće, da ću ozdraviti?

- Moguće? To je sigurno kao i to da ćete za ceo život omrznuti olovo. Duane, ceo jugozapad poznaje vašu istoriju pa nikada nećete morati da se stidite svog imena. Ceo Teksas misli da ste vi stalno bili teksaški rendžer u tajnoj misiji. A sada razmišljajte o svojoj kući, majci, plemenitoj devojci, o budućnosti.

Teksaški jahači su odneli Duana kući u Velston. Otkako je otišao grad se znatno povećao. Celo stanovništvo se okupilo na njegovom dočeku. Nekoliko njih je prepoznao. Školske drugove, prijatelje i komšije. Mnoge su se ruke podigle u znak pozdrava. Tako ga je svečanim oduševljenjem dočekao grad iz kojeg je morao pobeći. Ovaj doček ga je istovremeno začudio i obradovao. Nešto ga je ganulo, a pogled mu se ublažio.

Tu je stajala bela kuća, njegov stari dom. Kako je to bilo čudno, a ujedno i stvarno! Srce mu je počelo ubrzano kucati. Je li stvarno prošlo toliko godina? Sve mu je bilo istovremeno poznato i strano, ali sve nekako mnogo veće.

Kada se Duan malo oporavio, uz pomoć Rej i njegove majke, uživao je da sedi kraj prozora gledajući kako ujak Džim uređuje vočke i slušajući njegovo brbljanje. Pričao je mnogo zanimljivih stvari o ljudima koje je Duan poznavao, ljudima koji su odrasli, oženili se, napredovali u životu ili propadali, otišli ili umrli.

Jednog popodneva dok je Rej sedela pored prozora, došao je telegram za Duana. Zajedno su ga pročitali.

- Vi ste spasili grupu teksaških rendžera! - Mekinli.

Rej je kleknula uz njega i on je naslutio da će govoriti o onome što

su do sada oboje izbegavali. U očima joj se videlo pitanje. Nisu bile više tako žalosne.

- Drago mi je zbog Mekinlija i celog Teksasa. - reče Duan.

Ona mu nije odgovorila, već se duboko zamislila. Duan se malo trgnuo.

- Boli li te? - upita ona.

- Ne. Ti znaš da sam pun olova, ali me to ni malo ne boli, ništa mi ne smeta.

- Opet te je spopalo staro raspoloženje? Bojazan? Reci mi.

- Da, opet me progoni. Uskoro ću ozdraviti, a onda će početi pakao. Naći će se neki pijani kauboj, ludak sa revolverom, pronaći će me gde god budem pošao. Svi će hteti da se okušaju sa Bak Duanom.

- Videla sam borbu između tvoje strasti za ubijanjem i ljubavi prema meni. Mogla sam te spasiti da sam znala ono što sada znam. Znam šta te progoni, ali nikada više nećeš morati da povučesh revolver i ubiješ čoveka.

Ona mu nežno obavije ruke oko vrata i šapne mu:

- Ja ću uvek biti uz tebe i uvek ću stajati između tebe i tvog užasa.

- Ali Rej, ja sam siromašan, a uz to i invalid.

- Ozdravićeš - odgovori ona - I dobro me slušaj. Ja imam dovoljno novca. Majka mi je ostavila čitav imetak. Zajedno sa tvojom majkom i ujka Džimom otići ćemo u Luizianu. To je daleko odavde. Imaćeš mnogo posla pa ćeš sve zaboraviti.

U dnu srca je osetio da mora popustiti i da se ne sme više opirati. Snažno ju je zagrlio i pritisnuo uz sebe. Zagledao se u dolinu. Onamo gde je sunce bilo crveno i zlatno, zalazilo nad Nučesom, tamo gde se nikada neće vratiti.

U tom svečanom i bolnom trenutku, prihvatio je Duan sreću i pogledao u susret novom životu. Imao je poverenja u tu snažnu i nežnu ženu, znajući da je jača od mračne i strašne strasti za ubijanjem. Pa neka dođu, blede sablasti prošlosti, mrtve oči ubijenih, koje su ga optuživale, uvek će između njega i njih stajati vera, ljubav i lepota te plemenite žene.

MUSTANG romani - western, izlazi dvonedeljno.

Izdavač 'SIGA', Novinsko izdavačko preduzeće DOO saPO
21000 Novi Sad, Slobodana Jovanovića 41, u kooperaciji sa
PP 'Š&K', 21000 Novi Sad, Pariske komune 18.

Priprema: Jovan Popović i Darko Duvnjak.

Štampa: Lito Studio II, 21000 Novi Sad, Laze Telečkog 22.

ZA MESEC DANA

r o m a n i

M★U★S★T★A★N★G

w e s t e r n

LUIS VALVERDE

LEGENDA O KALAHANU

BROJ 2

CENA 3.50 DINARA